

ROMÂNIA
CONSILIUL CONCURENȚEI

R A P O R T
PRIVIND
AJUTOARELE DE STAT ACORDATE
ÎN ROMÂNIA
ÎN PERIOADA 2004 - 2006

Cuprins

CAPITOLUL 1	3
CONSIDERAȚII GENERALE	3
1.1. CONSIDERAȚII CU CARACTER METODOLOGIC	6
CAPITOLUL 2	7
AJUTORUL DE STAT NAȚIONAL ÎN ROMÂNIA ÎN PERIOADA 2004–2006	7
2.1. CARACTERIZARE GENERALĂ	7
2.2. DOMENIILE BENEFICIARE ALE AJUTORULUI DE STAT	9
2.2.1. Instrumente financiare utilizate	13
2.3. CLASIFICAREA AJUTOARELOR DE STAT ÎN FUNCȚIE DE OBIECTIVUL PRINCIPAL	17
2.3.1. OBIECTIVELE ORIZONTALE	21
2.3.2. OBIECTIVELE SECTORIALE	23
2.3.3. OBIECTIVE REGIONALE	26
CAPITOLUL 3	28
AJUTORUL DE STAT ACORDAT INDUSTRIEI PRELUCRĂTOARE DIN ROMÂNIA, ÎN PERIOADA 2004-2006	28
3.1. VOLUM ȘI TENDINȚE	28
3.2. CLASIFICAREA AJUTOARELOR DE STAT PENTRU INDUSTRIA PRELUCRĂTOARE ÎN FUNCȚIE DE OBIECTIVUL PRINCIPAL URMĂRIT LA ACORDARE	30
3.2.1. Obiectivele orizontale	34
3.2.2. Obiectivele sectoriale	41
3.2.3. Obiectivele regionale	43
3.3. INSTRUMENTE FINANCIARE UTILIZATE	47
CAPITOLUL 4	51
AJUTORUL DE STAT ACORDAT INDUSTRIEI EXTRACTIVE ÎN ROMÂNIA ÎN PERIOADA 2004 – 2006	51
4.1. OBIECTIVELE AJUTOARELOR DE STAT PENTRU INDUSTRIA EXTRACTIVĂ	57
4.1.1. Obiectivele orizontale	59
4.1.2. Obiectivele sectoriale	62
4.2. INSTRUMENTE FINANCIARE UTILIZATE	66
CAPITOLUL 5	
AJUTORUL DE STAT ACORDAT ÎN ROMÂNIA, ÎN PERIOADA 2004 – 2006, ÎNȚREPRINDERILOR CARE AU PRESTAT SERVICII DE INTERES ECONOMIC GENERAL	75
CAPITOLUL 6	87
AJUTORUL DE STAT ACORDAT PENTRU FORȚA DE MUNCĂ ÎN ROMÂNIA ÎN PERIOADA 2004 – 2006	87
6.1. Volum și tendințe	94
6.2. Instrumente financiare utilizate	97
CAPITOLUL 7	100
AJUTORUL DE STAT ACORDAT PENTRU SERVICII FINANCIARE, TURISM, MEDIA ȘI CULTURĂ ÎN PERIOADA 2004 – 2006	100
7.1. VOLUM ȘI TENDINȚE	100

7.2. OBIECTIVELE ALOCĂRII AJUTOARELOR DE STAT ȘI SUBDOMENIILE BENEFICIARE	103
7.2.1. Ajutorul de stat pentru sectorul servicii financiare	104
7.2.2. Ajutorul de stat pentru sectorul turism.....	105
7.2.3. Ajutorul de stat pentru sectorul media și cultură.....	106
7.3. INSTRUMENTE FINANCIARE UTILIZATE.....	108
CAPITOLUL 8	112
AJUTOARELE FISCALE DIN ROMÂNIA ACORDATE ÎN PERIOADA 2004 - 2006	112
CAPITOLUL 9	120
AJUTOARE DE STAT ACORDATE ÎN SECTORUL TRANSPORTURI, ÎN PERIOADA 2004 – 2006	120
9.1. VOLUM ȘI TENDINȚE ÎNREGISTRATE	120
9.2. SUBDOMENIILE BENEFICIARE DE AJUTOR DE STAT ÎN SECTORUL TRANSPORTURI.....	122
9.2.1. Ajutorul de stat pentru transportul feroviar.....	124
9.2.2. Ajutorul de stat pentru transportul aerian.....	126
9.2.3. Ajutorul de stat pentru transportul naval.....	127
9.2.4. Ajutorul de stat pentru transportul auto combinat.....	128
9.2.5. Ajutorul de stat pentru alte subdomenii ale transporturilor.....	129
9.3. INSTRUMENTELE FINANCIARE.....	131
CAPITOLUL 10	135
AJUTORUL DE STAT ACORDAT AGRICULTURII ȘI PESCUITULUI DIN ROMÂNIA, ÎN PERIOADA 2004-2006	135
10.1 VOLUM ȘI TENDINȚE.....	135
10.2. SECTOARELE DE ACTIVITATE BENEFICIARE	141
(%).....	141
10.3. INSTRUMENTE FINANCIARE UTILIZATE.....	146
CAPITOLUL 11	152
RECUPERAREA AJUTOARELOR DE STAT ÎN ROMÂNIA	152
CAPITOLUL 12	157
CONCLUZII ȘI PERSPECTIVE	157
ANEXA I	161
ANEXA TEHNICĂ	161
I. Sfera ajutoarelor de stat analizate în Raport.....	162
II. Categori și obiective ale ajutorului de stat	163
ANEXA II.....	171
LISTA ACTELOR NORMATIVE.....	171
care conțin scheme de ajutor de stat sau ajutoare individuale care au generat efecte în perioada 2004 – 2006.....	171
ANEXA III.....	194
ANEXA STATISTICĂ – SITUAȚII CENTRALIZATOARE.....	194

R A P O R T

privind ajutoarele de stat acordate în România în perioada 2004-2006

CAPITOLUL 1

CONSIDERAȚII GENERALE

Prezentul raport cuprinde analiza volumului, structurii și tendințelor înregistrate în acordarea ajutoarelor de stat în România în perioada 2004 – 2006, fiind al optulea raport elaborat de România de la intrarea în vigoare a Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat¹. Începând cu anul 2004, sarcina întocmirii acestui raport îi revine Consiliului Concurenței, ca autoritate națională în domeniul concurenței.

Raportul reprezintă un instrument statistic, destinat asigurării transparenței în materia ajutorului de stat, și a fost întocmit pe baza datelor și informațiilor transmise prin raportările anuale de către furnizorii de ajutor de stat precum și de organisme care administrează surse ale statului sau ale colectivităților locale, în conformitate cu prevederile *Regulamentului privind procedurile de monitorizare a ajutoarelor de stat*, emis de Consiliul Concurenței².

Consiliul Concurenței, ca singura autoritate administrativă autonomă în domeniul concurenței, a depus eforturi susținute pentru abordarea pro-activă în implementarea regulilor de concurență și ajutor de stat. *Legea nr. 143/1999*

1 Începând cu 1 ianuarie 2007 sunt aplicabile prevederile OUG nr. 117 din 21 decembrie 2006 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, aprobată de Legea nr. 137 din 17 mai 2007, publicată în Monitorul Oficial cu numărul 1042 din data de 28 decembrie 2006

2 Regulamentul privind procedurile de monitorizare a ajutoarelor de stat, pus în aplicare prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 175/20.06.2007, publicat în Monitorul Oficial nr. 436/28.06.2007; Regulamentul înlocuiește Regulamentul Consiliului Concurenței din 13 iunie 2005 privind procedurile de raportare și monitorizare a ajutoarelor de stat, publicat în Monitorul Oficial cu numărul 564 din data de 1 iulie 2005, aflat în vigoare până la data de 1 ianuarie 2007

*privind ajutorul de stat, republicată*³, a stabilit rolul Consiliului Concurenței și a reglementat atribuțiile privind autorizarea, monitorizarea, inventarierea și elaborarea rapoartelor privind ajutoarele de stat acordate în România.

Prin urmare, Consiliului Concurenței, ca garant al unei piețe deschise și competitive, i-a revenit rolul determinant în supravegherea aplicării principiilor economice necesare pentru menținerea unui mediu concurențial normal.

Amendamentele aduse *Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat* au avut ca menire îmbunătățirea supravegherii și controlului ajutoarelor de stat acordate, în scopul evaluării acestora și a impactului pe care l-au produs pe piață, precum și al identificării ajutoarelor de stat ilegale, acordate fără a fi fost autorizate sau după notificare, dar anterior emiterii unei decizii de către Consiliul Concurenței.

Politica în domeniul ajutoarelor de stat este o parte integrantă a politicii de concurență. Ajutoarele de stat reprezintă măsuri selective de sprijin financiar public acordate unor întreprinderi, zone sau activități în vederea atingerii unor obiective de interes general, cum ar fi protecția mediului, dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii, dezvoltarea zonelor defavorizate și, respectiv, salvarea sau restructurarea unor agenți economici strategici. Chiar dacă sprijinul acordat întreprinderilor de către autorități este un interes public major, acesta denaturează mediul concurențial normal. Denaturarea concurenței poate afecta, la rândul său, în mod indirect, interesul general. De aceea, este necesară elaborarea și aplicarea cu strictețe a regulilor cu privire la modalitățile în care autoritățile pot interveni pe piață prin acordarea de ajutoare de stat. Ajutorul de stat poate fi compatibil dacă urmărește obiective de interes comun clar definite, având efecte benefice generale asupra

3 . Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, republicată, în vigoare până la data de 1 ianuarie 2007

dezvoltării economice, și nu afectează comerțul cu statele membre ale Uniunii Europene.

Măsurile de sprijin financiar inițiate de autorități reprezintă, în condițiile respectării reglementărilor în domeniul ajutorului de stat, instrumente eficiente pentru îndeplinirea obiectivelor de interes național. Dacă sunt bine direcționate, acestea pot să corecteze anumite disfuncționalități ale pieței și să contribuie la creșterea competitivității agenților economici, precum și la reducerea disparităților regionale.

Cu toate acestea, ajutorul de stat trebuie utilizat numai atunci când reprezintă un instrument adecvat pentru realizarea unor obiective precise, atunci când crează motivațiile corespunzătoare, când este proporțional cu scopul urmărit și distorsionează concurența într-o mică măsură.

În scopul evitării impactului negativ pe care l-ar putea produce acordarea ajutorului de stat, al reducerii volumului acestuia în general și al diminuării efectelor distorsionante în particular, Consiliul Concurenței a transpus instrumentele politicii comunitare, respectiv regulamentele și instrucțiunile prin care se stabilesc condițiile de autorizare, monitorizare și raportare a ajutoarelor de stat.

Aderarea României la Uniunea Europeană a presupus eforturi susținute orientate spre atingerea obiectivelor stabilite de Comisia Europeană în „*Planul de acțiune în domeniul ajutorului de stat*”, al cărui deziderat, mereu actual, este acordarea de ajutoare de stat mai puține, dar mai bine orientate. Consiliul European din martie 2005 a dat un nou impuls Strategiei de la Lisabona și a solicitat Statelor Membre să acționeze, ca parte a unei politici active de concurență, pentru reducerea nivelului general al ajutoarelor de stat,

astfel încât acesta să se situeze la mai puțin de 1% din PIB, fără a compromite scopul acestora, care constă în corectarea eșecurilor pieței.

1.1. CONSIDERAȚII CU CARACTER METODOLOGIC

Elaborat pe baza raportărilor anuale primite, potrivit legii, de la instituțiile furnizoare de ajutor de stat responsabile, Raportul 2004-2006 cuprinde indicatori de volum exprimați, ca regulă, în prețuri curente (lei, respectiv euro). De asemenea, au fost calculați indicatorii respectivi și în prețuri constante 2002, în vederea facilitării conturării/desprinderii tendințelor de dinamică. În Raport sunt prezentate atât datele anuale aferente ajutorului de stat acordat în perioada analizată 2004-2006, precum și acelea corespunzătoare anilor 2002-2003. La elaborarea prezentului Raport, au fost operate corecturile și actualizările necesare datelor raportate în perioada anterioară.

Trebuie subliniat faptul că unitatea de măsură utilizată în Raport a fost leul nou (RON) devenit aplicabil, potrivit legii, de la data de 1 iulie 2005. În acest scop, toate sumele aferente perioadei anterioare, exprimate în rapoartele anterioare în lei vechi, au fost convertite în lei noi.

Actele normative cuprinse în Raport sunt menționate în **“Lista actelor normative care conțin scheme de ajutor de stat sau ajutoare individuale”** ce au generat efecte în perioada analizată (2004 – 2006).

Deși ajutoarele de stat acordate în agricultură fac obiectul unor reglementări specifice acestui domeniu, prezentul raport cuprinde valoarea acestora evidențiată separat pe cele patru mari sectoare, respectiv culturi agricole vegetale, zootehnie, servicii agricole și piscicultură.

Situația sintetică a ajutoarelor de stat acordate anual în România în perioada 2004 – 2006 pe obiective și naturi, cuprinse în Inventarul întocmit de Consiliul Concurenței, este prezentată în **Anexa statistică**.

Raportul 2004 – 2006 extinde perioada analizată în Raportul 2003 – 2005, prin cuprinderea în analiză atât a ajutoarelor de stat din perioada anterioară, cât și a celor acordate în anul 2006. S-a urmărit, astfel, atât asigurarea comparabilității informațiilor cât și clarificarea metodologică în concordanță cu noile reglementări în domeniul ajutoarelor de stat. La elaborarea acestui raport s-a aplicat metodologia și tipologia utilizată în Scoreboard-ul ajutoarelor de stat⁴. Astfel, în vederea unei comparații, în termeni reali, cu statele membre ale Uniunii Europene s-a utilizat, după caz, ajutorul de stat național, respectiv valoarea acestuia exclusiv în agricultură, pescuit și transporturi.

CAPITOLUL 2

AJUTORUL DE STAT NAȚIONAL ÎN ROMÂNIA ÎN PERIOADA 2004–2006

2.1. CARACTERIZARE GENERALĂ

Ajutorul de stat național acordat în România în perioada 2004 – 2006 cuprinde totalitatea măsurilor identificate pentru această perioadă, inclusiv măsurile de ajutor de stat a căror valoare s-a situat sub pragul de minimis prevăzut de legislația europeană în vigoare⁵.

4 Instrument statistic al Comisiei Europene

5 Regulamentul (CE) nr. 1998/2006 al Comisiei din 15 dec. 2006 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din tratat ajutoarelor de minimis

În perioada 2005 – 2006, ajutorul de stat național exprimat în prețuri constante 2002, a prezentat o tendință generală de scădere. În anul 2006, s-a înregistrat un procent de numai 51,41% din nivelul anului 2002, iar în anul 2005 ajutorul de stat național reprezenta 53,91% din nivelul anului de bază (2002).

Nivelul ridicat înregistrat în anul 2004 (170,07% față de anul 2002) s-a datorat, în special, intensificării procesului de restructurare și privatizare a companiilor cu capital majoritar de stat din acea perioadă, precum și faptului că a fost ultimul an în care industria siderurgică din România a primit ajutoare de stat.

Evoluția nivelului și a structurii ajutorului de stat național din România, în perioada 2004 – 2006, este redată în Tabelul 2.1.

Tabel 2.1.

Ajutorul de stat identificat la nivel național

	2002	2003	2004	2005	2006
Ajutor de stat național exprimat în:					
Mii Lei prețuri curente (exceptând agricultura, pescuitul și transporturile)	2.685.790,23	3.449.221,00	6.513.486,18	2.316.455,97	2.438.237,88
Mii Euro prețuri curente*	859.308,51	918.423,94	1.606.994,10	639.297,81	691.796,82
Mii Lei prețuri constante 2002**	2.685.790,23	2.781.629,84	4.567.662,12	1.447.784,98	1.380.655,65
Dinamica %	100,00	103,57	170,07	53,91	51,41
Ponderea ajutorului de stat național în PIB % (exceptând agricultura, pescuitul și transporturile)	1,77	1,75	2,64	0,80	0,71

Ajutorul de stat național pe locuitor – Lei prețuri constante 2002 (exceptând agricultura, pescuitul și transporturile)	123,23	127,99	210,75	66,95	64,01
Ajutorul de stat național pe salariat - Lei prețuri constante 2002 (exceptând agricultura, pescuitul și transporturile)	587,98	605,90	1.022,11	317,57	295,82

* calculat pe baza cursului mediu anual al leului în raport cu euro, sursa INSSE;

** s-a utilizat deflatorul PIB pentru transformarea în prețuri constante 2002, sursa INSSE (deflator PIB anul 2002=100%; 2003=124,00%; 2004=142,60%; 2005=160,00%; 2006=176,60%).

2.2. DOMENIILE BENEFICIARE ALE AJUTORULUI DE STAT

Evoluția distribuției ajutorului de stat național pe domenii beneficiare este prezentată în Tabelul 2.2.

Tabel 2.2.

Volumul global al ajutoarelor de stat acordate în România pe principalele domenii beneficiare, în perioada 2004 – 2006*

	UM	2002	2003	2004	2005	2006
Ajutor de stat național (exceptând agricultura, pescuitul și transporturile) din care pentru:	Mii Lei prețuri curente	2.685.790,23	3.449.221,00	6.513.486,18	2.316.455,97	2.438.237,88
	Mii Euro	859.308,51	918.423,94	1.606.994,10	639.297,81	691.796,82
	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
industria prelucrătoare	Mii Lei	1.394.409,72	1.168.437,47	3.052.975,57	346.951,57	371.999,94
	Mii Euro	446.136,16	311.119,80	753.223,94	95.752,04	105.546,87

	%	51,92	33,88	46,87	14,98	15,26
industria cărbunelui	Mii Lei	187.609,50	806.184,90	859.184,59	411.951,15	370.582,00
	Mii Euro	60.024,96	214.662,82	211.976,28	113.690,69	105.144,56
	%	6,99	23,37	13,19	17,78	15,20
cercetare - dezvoltare	Mii Lei	26.650,33	51.204,16	60.294,94	57.994,11	104.046,04
	Mii Euro	8.526,67	13.634,13	14.875,85	16.005,27	29.520,79
	%	0,99	1,48	0,93	2,50	4,27
protecția mediului înconjurător	Mii Lei	44.121,72	40.869,22	43.770,90	28.982,97	40.415,92
	Mii Euro	14.116,58	10.882,25	10.799,07	7.998,75	11.467,14
	%	1,64	1,18	0,67	1,25	1,66
întreprinderi mici și mijlocii	Mii Lei	97.616,97	28.797,68	9.434,35	20.291,93	64.203,74
	Mii Euro	31.232,18	7.667,96	2.327,62	5.600,19	18.216,41
	%	3,63	0,83	0,14	0,88	2,63
creare locuri de muncă	Mii Lei	28.398,10	55.190,53	21.571,77	8.064,65	4.047,54
	Mii Euro	9.085,87	14.695,58	5.322,77	2.225,69	1.148,40
	%	1,06	1,60	0,33	0,35	0,17
alte obiective (comerț, construcții, servicii, servicii de interes economic general)	Mii Lei	874.039,43	1.045.998,10	2.293.969,36	1.376.852,91	1.505.408,11
	Mii Euro	279.645,64	278.517,87	565.963,47	379.985,23	427.126,72
	%	32,54	30,33	35,22	59,44	61,74

* Nu sunt incluse ajutoarele de stat pentru turism, servicii financiare, media și cultură.

Din analiza datelor prezentate în tabel rezultă că în anul 2006 cea mai mare pondere a fost deținută de ajutoarele de stat acordate pentru „alte obiective” (61,74%), urmată de cele acordate industriei prelucrătoare (15,26%) și industriei cărbunelui (15,20%).

Astfel:

- în grupa „**alte obiective**”, cea mai importantă pondere este deținută de ajutoarele de stat acordate agenților economici cărora le-a fost încredințată prestarea unor servicii de interes economic general

(54,78% din total ajutoare sau din alte obiective); acest tip de ajutor nu afectează semnificativ comerțul între România și statele membre ale Uniunii Europene;

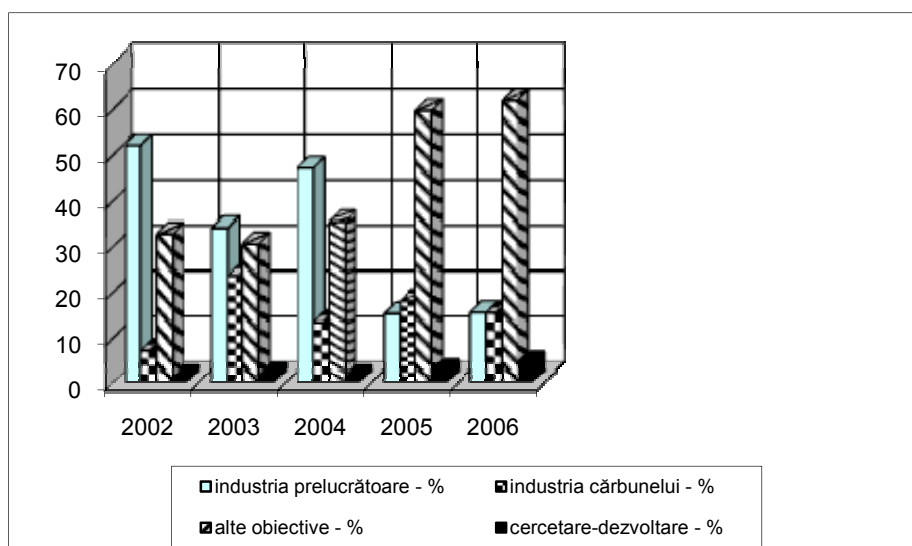
- ponderea ajutoarelor de stat acordate **industriei prelucrătoare** în total ajutor de stat național a avut un trend descendent, fiind de 15,26% în anul 2006 față de 51,92% în anul 2002 și 46,87% în anul 2004. Această reducere s-a datorat, în principal, interzicerii acordării ajutoarelor de stat în domeniul siderurgic și diminuării considerabile a ajutoarelor de stat acordate pentru salvarea și restructurarea agenților economici aflați în dificultate, având ca bază legală de acordare, în principal, *Legea nr. 137/2002 privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării* și *O.U.G. nr. 26/2004 privind unele măsuri pentru finalizarea privatizării societăților comerciale aflate în portofoliul Autorității pentru Privatizare și Administrarea Participațiilor Statului și consolidarea unor privatizări* ;
- ajutoarele de stat acordate agenților economici din **industria cărbunelui** au rămas relativ constante în ultimii 3 ani. În anul 2006 au avut o pondere de 15,20% în total ajutor de stat național și au avut ca principal obiectiv menținerea în circuitul economic a **9 agenți economici**, aflați sub autoritatea sau în coordonarea Ministerului Economiei și Finanțelor, în vederea continuării procesului de restructurare a sectorului minier, unul dintre obiectivele Strategiei industriei miniere elaborată de Guvernul României pentru perioada 2003 – 2010. La sfârșitul anului 2006, Consiliul Concurenței a autorizat acordarea de ajutoare de stat având ca obiectiv principal **restructurarea** a patru societăți din domeniul minier: *S.N. Lignit Oltenia SA Târgu Jiu*, *S.C. Băița SA Ștei*, *C.N.M.P.N Remin Baia Mare* și *C.N. Minvest Deva*;

- în conformitate cu *Planul național de cercetare-dezvoltare și inovare*, în anul 2006, Ministerul Educației și Cercetării a acordat ajutoare de stat agenților economici care își desfășurau activitatea în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării în cadrul unor programe autorizate de către Consiliul Concurenței, respectiv „Programul național - Dezvoltarea infrastructurii de inovare și transfer tehnologic – INFRATECH”, „Programul de relansare economică prin inovare – RELANSIN” și Programul „Materiale noi, micro și nanotehnologii – MATNANTECH”. Acest lucru a condus, în anul 2006, la creșterea ponderii ajutoarelor de stat acordate pentru acest sector la 4,27% din totalul ajutorului de stat național, față de 0,99% cât deținea în anul 2002 și 0,93% în 2004.

Structura ajutorului de stat acordat pe principalele domenii beneficiare este prezentată în Graficul 2.1.

Graficul 2.1.

Evoluția structurii ajutorului de stat național pe principalele domenii beneficiare*

* ponderea fiecărui domeniu beneficiar în total ajutor de stat național exceptând agricultura, pescuitul și transporturile (prețuri curente)

2.2.1. Instrumente financiare utilizate

În tabelul următor este prezentată structura ajutorului de stat național în funcție de natura acestuia.

Tabel 2.3.

Structura ajutorului de stat național în funcție de natura ajutorului

	2002	2003	2004	2005	2006
AJUTORUL DE STAT NAȚIONAL – Mii Lei prețuri curente (exceptând agricultura, pescuitul și transporturile)					
TOTAL	2.685.790,23	3.449.221,00	6.513.486,18	2.316.455,97	2.438.237,88
din care de natura:					
Renunțării la venituri	1.981.681,99	2.260.233,42	5.341.795,05	696.184,30	466.477,06
Pondere în AN* (%)	73,78	65,53	82,01	30,05	19,13
din care:					
Scutiri și reduceri la plata obligațiilor fiscale	573.730,03	999.787,90	1.618.416,20	441.233,85	193.707,61
Pondere în AN* (%)	21,36	28,99	24,85	19,05	7,94
Scutiri și reduceri la plata majorărilor de întârziere	1.017.134,35	1.072.067,14	2.479.335,01	167.745,60	263.457,20
Pondere în AN* (%)	37,87	31,08	38,06	7,33	9,70
Garanții de stat	390.817,61	188.378,38	1.244.043,84	87.204,85	9.312,25
Pondere în AN* (%)	14,55	5,46	19,10	3,76	0,38
Cheltuieli bugetare	704.108,24	1.188.987,58	1.171.691,13	1.620.271,67	1.971.760,82
Pondere în AN* (%)	26,22	34,47	17,99	69,95	80,87
din care:					
Subvenții, alocații, prime, dobândă subvenționată, alte sume nerambursabile	629.683,62	1.095.385,28	1.040.679,73	1.554.708,77	1.961.369,12
Pondere în AN* (%)	23,45	31,76	15,98	67,12	80,44
Participarea cu capital a statului, conversia datoriilor	74.424,62	93.602,30	131.011,40	65.562,90	10.391,70

Pondere în AN* (%)	2,77	2,71	2,01	2,83	0,43
--------------------	------	------	------	------	------

* AN = ajutor de stat național (exceptând agricultura, pescuitul și transporturile)

Din analiza datelor prezentate în tabel, rezultă că în anul 2006 a continuat tendința înregistrată în anul 2005, de creștere a ponderii ajutoarelor de stat de natura „*cheltuielilor bugetare*” în total ajutor de stat național, în defavoarea ajutoarelor de stat de natura „*renunțărilor la venituri*” din partea statului. În anul 2006 „*cheltuielile bugetare*” au deținut o pondere de 80,87% față de 69,95% în anul 2005, în total ajutor de stat național și de 17,99% în 2004.

Acest lucru s-a datorat, în special, nivelului ridicat al ajutoarelor de stat de natura subvențiilor, granturilor, alocațiilor, primelor, creditelor cu dobândă subvenționată, altor sume nerambursabile (80,44% în 2006) acordate de către furnizorii de ajutor de stat în principal agenților economici cărora le-a fost încredințată prestarea unor servicii publice de interes economic general, în domeniul cercetării, dezvoltării și inovației, protecției mediului, întreprinderilor mici și mijlocii, precum și agenților economici care își desfășurau activitatea în sectorul minier.

Tot în cadrul **cheltuielilor bugetare** sunt cuprinse și ajutoarele de stat acordate sub formă de participări cu capital ale statului sau conversii ale datoriilor în acțiuni, care în anul 2006 au deținut o pondere neînsemnată de numai 0,43% în totalul ajutorului de stat național, cele mai importante sume fiind acordate de către Ministerul Economiei și Finanțelor, pentru activități de ecologizare realizate la S.C *Romplumb S.A. Baia Mare*.

Ajutorului de stat de natura **renunțărilor la venituri** i-a revenit în anul 2006 o pondere de 19,13% din ajutorul de stat național, prezentând o tendință

accentuată de scădere, față de 82,01% cât deținea în anul 2004 și 30,05% în 2005. În anul 2004, renunțările la venituri ale statului au înregistrat cea mai mare pondere în ajutorul de stat național (82,01%), acest fapt datorându-se, în special, valorii ridicate a ajutoarelor de stat sub forma scutirii agenților economici de la plata dobânzilor, majorărilor și penalităților de întârziere (38,06%) acordate în baza *O.U.G. nr. 40/2002 pentru recuperarea arieratelor bugetare*, act normativ care a fost abrogat în cursul anului 2005.

Ajutoarele de stat acordate sub forma scutirilor și reducerilor de la plata majorărilor de întârziere și a penalităților au avut cea mai ridicată pondere în cadrul ajutorului de stat de natura *renunțărilor la venituri* (10,81% în 2006) și acest lucru s-a datorat, în special, ajutoarelor de stat acordate pentru restructurarea unor agenți economici în baza *O.U.G. nr. 26/2004 privind unele măsuri pentru finalizarea privatizării societăților comerciale aflate în portofoliul Autorității pentru Privatizare și Administrarea Participațiilor Statului și consolidarea unor privatizări*, precum și în baza *Legii nr. 266/2006 pentru aprobarea O.G. nr. 28/2006 privind reglementarea unor măsuri financiar-fiscale*.

În anul 2004 ajutorul de stat acordat sub forma **garanțiilor de stat** avea cea mai ridicată pondere din ajutorul de stat național (în cadrul perioadei analizate 2004 – 2006 - 19,10%), acest lucru datorându-se, în principal, ajutorului de stat acordat de către Ministerul Finanțelor Publice pentru Termoelectica⁶.

Ulterior, ponderea acestor ajutoare în totalul ajutorului de stat național a scăzut la 3,76% în 2005 și la 0,38% în 2006, ajutorul de stat acordat de către

⁶ În baza H.G nr. 341/2004 privind refinanțarea împrumutului contractat de Societatea Comercială de Producere a Energiei Electrice și Termice "Termoelectrica" - S.A. București în baza H. G. nr. 250/2001 privind garantarea de către Ministerul Finanțelor Publice a unui împrumut extern contractat de Societatea Comercială "Termoelectrica" - S.A. sub forma unei emisiuni de obligațiuni denominate în euro pe piața externă de capital.

Ministerul Economiei și Finanțelor în baza *H.G. nr. 1320/2005 pentru modificarea și completarea H. G. nr. 763/2005 privind aprobarea Programului de iarnă în domeniul energetic pentru perioada octombrie 2005 - martie 2006 pentru S.C. C.E.T. ENERGOTERM* Reșița fiind cel mai important ca valoare dintre ele.

Evoluția structurii instrumentelor financiare utilizate la alocarea ajutorului de stat național sub forma **cheltuielilor bugetare** (1.971.760,82 mii Lei prețuri curente în anul 2006), este prezentată în Tabelul 2.4.

Tabel 2.4.
Ajutorul de stat național de natura cheltuielilor bugetare

- în procente -

Specificație	2002	2003	2004	2005	2006
Cheltuieli bugetare , din care:	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Subvenții, alocații, prime, credite cu dobândă subvenționată, alte sume nerambursabile	89,43	92,13	88,82	95,95	99,47
Participarea cu capital a statului	10,57	7,87	11,18	4,05	0,53

Evoluția structurii instrumentelor financiare utilizate pentru acordarea ajutorului de stat național, **de natura renunțării la venituri din partea statului**, (466.477,06 mii Lei în prețuri curente 2006) este prezentată în Tabelul nr. 2.5.

Tabel 2.5.
Ajutorul de stat național de natura renunțării la venituri

- în procente -

Specificație	2002	2003	2004	2005	2006
Renunțare la venituri din care:	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Scutiri și reduceri la plata obligațiilor fiscale	28,95	44,23	30,30	63,38	41,52

Scutiri și reduceri la plata majorărilor de întârziere și a penalităților aferente	51,33	47,43	46,41	24,09	56,48
Acordarea de garanții de stat	19,72	8,34	23,29	12,53	2,00

2.3. CLASIFICAREA AJUTOARELOR DE STAT ÎN FUNCȚIE DE OBIECTIVUL PRINCIPAL

Potrivit practicii europene, evaluarea compatibilității ajutoarelor de stat cu un mediu concurențial normal având ca scop autorizarea acestora, se face în funcție de obiectivul principal avut în vedere la alocarea lor. Aceasta deoarece se analizează, pe de o parte, impactul anticoncurențial generat de acordarea ajutoarelor de stat în domeniul în care acționează agenții economici beneficiari, iar, pe de altă parte, atingerea scopului urmărit de Statele Membre (obiectivul principal), prin promovarea schemelor și ajutoarelor individuale.

Raportul ajutoarelor de stat acordate în România în perioada 2004 - 2006 s-a realizat pe baza informațiilor transmise de către furnizorii de ajutor de stat, inclusiv a datelor referitoare la ajutoarele de stat acordate în baza unor scheme sau ajutoare individuale.

Implementarea, în România, a practicii comunitare în domeniul ajutorului de stat a început cu transpunerea legislației comunitare la nivel național prin adoptarea *Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat* și a legislației secundare, în vigoare până la data de 31 decembrie 2006⁷.

⁷ *Raportul anual al ajutoarelor de stat face referire la perioada 2004 - 2006, când România nu era încă membră cu drepturi depline a Uniunii Europene, iar Consiliul Concurenței avea competențe în autorizarea ajutoarelor de stat.*

În prezent, prevederile legislației europene au aplicabilitate directă în România.

În concordanță cu legislația europeană, în prezentul raport ajutoarele de stat au fost grupate în șapte mari categorii, în funcție de obiectivul principal urmărit la acordare, după cum urmează:

- ajutoare de stat pentru **agricultură și pescuit** (care fac obiectul unui capitol distinct în Raport);
- ajutoare de stat pentru **obiective orizontale**:
 - *cercetare – dezvoltare, inovare;*
 - *mediul înconjurător;*
 - *întreprinderi mici și mijlocii;*
 - *comerț;*
 - *economisirea energiei;*
 - *salvare – restructurare;*
 - *crearea de locuri de muncă;*
 - *pregătire profesională;*
 - *capital de risc;*
 - *alte obiective;*
- ajutoare de stat pentru **obiective sectoriale**, respectiv ajutoare acordate sectoarelor sensibile din punct de vedere concurențial:
 - *siderurgie (oțel);*
 - *construcții navale;*
 - *alte sectoare ale industriei prelucrătoare;*
 - *cărbune;*
 - *transporturi (ajutorul de stat acordat sectorului transporturi face obiectul de analiză al unui capitol distinct din raport);*
 - *turism;*

- *servicii financiare;*
- *alte obiective;*
- ajutoare de stat pentru **dezvoltare regională (obiective regionale)** care se acordă:
 - *zonelor pentru care au fost elaborate programe de dezvoltare regională altele decât zonele defavorizate;*
 - *zonelor defavorizate;*
- ajutoare de stat pentru **cultură și conservarea patrimoniului;**
- ajutoare de stat cu **caracter social;**
- ajutoare de stat pentru **înlăturarea efectelor cauzate de dezastre naturale.**

Criteriile și modalitățile de evaluare a ajutoarelor de stat, în vederea autorizării lor, sunt specifice fiecărei grupe și subgrupe.

Trebuie menționat faptul că, exceptând agricultura, pescuitul și transporturile, care au un regim special de reglementare în cadrul Uniunii Europene, domeniile beneficiare se regăsesc la nivelul tuturor grupelor de obiective. De exemplu: agenții economici beneficiari de ajutor de stat care operează în industria prelucrătoare, se regăsesc ca beneficiari atât în profil sectorial, în mod direct, prin sectoarele sensibile din punct de vedere concurențial, cât și în cadrul obiectivelor orizontale și regionale.

În Tabelul 2.6. este prezentat sintetic ajutorul de stat național pe obiective (în perioada 2004 – 2006), așa cum a fost identificat prin centralizarea raportărilor primite de la furnizorii de ajutor de stat și din inventarul anual întocmit de Consiliul Concurenței pe baza actelor normative care conțineau scheme și alocări individuale, pentru perioada analizată.

Tabel 2.6.**Nivelul și structura ajutorului de stat național pe obiective, în perioada 2004-2006**

	2002	2003	2004	2005	2006
Ajutorul de stat național (exceptând agricultura, pescuitul și transporturile), exprimat în:					
Mii Lei prețuri curente	2.685.790,23	3.449.221,00	6.513.486,18	2.316.455,97	2.438.237,88
Mii Euro prețuri curente	859.308,51	918.423,94	1.606.994,10	639.297,81	691.796,82
Mii Lei prețuri constante 2002	2.685.790,23	2.781.629,84	4.567.662,12	1.447.784,98	1.380.655,65
Din care pentru:					
> obiective orizontale					
Mii Lei prețuri curente	1.811.404,63	2.040.417,66	4.156.813,82	1.723.643,36	1.963.185,15
Mii Euro prețuri curente	579.552,12	543.301,93	1.025.560,68	475.692,80	557.010,97
pondere în total ajutor %	67,44	59,16	63,82	74,41	80,52
> obiective sectoriale (exceptând sectorul transporturi)					
Mii Lei prețuri curente	637.275,45	1.214.648,13	2.106.598,96	516.010,06	392.620,54
Mii Euro prețuri curente	203.893,89	323.424,31	519.735,82	142.408,97	111.397,51
pondere în total ajutor %	23,73	35,22	32,34	22,28	16,10
> obiective regionale					
Mii Lei prețuri curente	237.110,15	194.155,21	250.073,39	76.802,55	82.432,19
Mii Euro prețuri curente	75.862,50	51.697,70	61.697,60	21.196,04	23.388,34
pondere în total ajutor %	8,83	5,62	3,84	3,31	3,38

Din datele prezentate în tabel rezultă că:

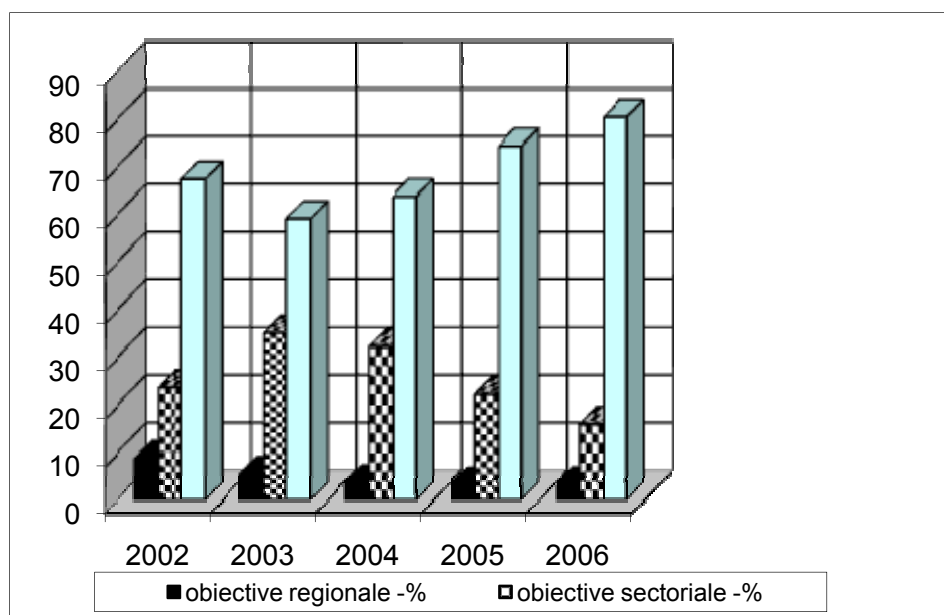
- ponderea ajutoarelor de stat acordate pentru obiective orizontale a înregistrat o tendință crescătoare, cea mai mare valoare de 80,52% fiind atinsă în anul 2006, față de 63,82% cât reprezentau în anul 2004 și 74,41% în 2005;
- în același an (2006), ponderea obiectivelor sectoriale scade la 16,10% în totalul ajutoarelor de stat acordate, față de 32,34% cât reprezentau în anul 2004 și 22,28% în anul 2005. Tendința de reducere a ajutoarelor de stat acordate pentru obiective sectoriale, sensibile din punct de vedere concurențial, a fost în concordanță cu politica europeană în

domeniul ajutoarelor de stat, susținută și promovată de Comisia Europeană;

- ponderea ajutoarelor de stat regionale în ajutorul de stat național a înregistrat o scădere în ultimii ani (de la 8,83% în anul 2002 la 3,31% în 2005 și 3,38% în anul 2006), explicată, în principal, prin diminuarea treptată a numărului de agenți economici care mai puteau beneficia de facilități fiscale în zone defavorizate, acordate în baza *O.U.G. nr. 24/1998 privind regimul zonelor defavorizate – republicată*.

Graficul 2.2.

Ajutorul de stat național în funcție de obiectivul principal al acordării, în perioada 2004 – 2006*

* Ponderea fiecărui obiectiv principal de acordare în total ajutor de stat național exceptând agricultura, pescuitul și transporturile (prețuri curente).

2.3.1. OBIECTIVELE ORIZONTALE

În concordanță cu clasificările comunitare, ajutoarele de stat din această grupă se acordă pentru: cercetare-dezvoltare, inovare, mediu, întreprinderi

mici și mijlocii, comerț, economisirea energiei, salvare-restructurare, creare de locuri de muncă, pregătire profesională și „alte obiective” – categorie în care ponderea cea mai mare o dețin ajutoarele de stat acordate în vederea realizării unor servicii de interes economic general.

Structura acestor ajutoare de stat evidențiază necesitatea corelării programelor de dezvoltare macroeconomică cu orientarea resurselor financiare ale economiei românești (Tabelul 2.7.):

Tabel 2.7.

Structura ajutorului de stat național acordat pentru obiective orizontale

- în procente -

Obiective orizontale	2002	2003	2004	2005	2006
TOTAL , din care pentru:	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
cercetare – dezvoltare	1,47	2,51	1,45	3,36	5,30
mediu	2,44	2,01	1,05	1,68	2,06
întreprinderi mici și mijlocii	5,39	1,41	0,23	1,18	3,27
salvare – restructurare	40,88	40,11	41,56	13,43	12,48
creare locuri de muncă	1,57	2,70	0,52	0,47	0,21
alte obiective	48,25	51,26	55,19	79,88	76,68

Din datele prezentate în tabel, rezultă că, în perioada analizată, ajutoarele pentru salvare-restructurare au înregistrat o scădere accentuată în totalul ajutorului de stat destinat obiectivelor orizontale, de la 41,56% în anul 2004 la 12,48% în anul 2006.

Acest lucru s-a datorat, în principal, faptului că furnizorii de ajutor de stat au înțeles necesitatea reducerii acelor ajutoare de stat care ar putea fi dăunatoare pentru o economie de piață viabilă - din a căror categorie fac parte și ajutoarele de stat acordate pentru salvarea-restructurarea unor agenți economici aflați în dificultate - și, respectiv, a reorientării ajutoarelor de stat

către obiective mai puțin dăunătoare unui climat concurențial normal, din rândul cărora fac parte cercetarea, inovația, protecția mediului, pregătirea profesională și crearea de locuri de muncă, serviciile de interes economic general.

Ajutoarele de stat acordate pentru cercetare-dezvoltare au crescut la 5,30% în anul 2006, față de 1,45% cât reprezentau la nivelul anului 2004 în totalul ajutorului de stat acordat pentru obiective orizontale.

Comisia Europeană încurajează promovarea de scheme de ajutor de stat, care să contribuie la dezvoltarea cercetării și inovării, la protecția mediului înconjurător, la crearea de locuri de muncă și la promovarea pregătirii profesionale, fiind considerate ajutoare de stat mai puțin dăunătoare într-un mediu concurențial normal și care, pe viitor, trebuie să dețină o pondere cât mai însemnată în obiectivele orizontale.

În ceea ce privește ajutoarele de stat cuprinse în cadrul grupei „alte obiective”, acestea au deținut cea mai mare pondere, ca urmare a includerii în această grupă a ajutoarelor de stat acordate în vederea îndeplinirii unor servicii de interes economic general, de către anumite întreprinderi din domenii cum sunt energia electrică, energia termică, gazele naturale și furnizarea de apă.

2.3.2. OBIECTIVELE SECTORIALE

Ajutoarele de stat din această grupă sunt acordate agenților economici care operează în următoarele sectoare de activitate:

- din industria prelucrătoare:
 - siderurgie (oțel);
 - construcții navale;

- producția de vehicule cu motor (autoturisme, camioane, autobuze, tractoare etc.);
- fire și fibre sintetice;
- din industria extractivă:
 - extracția cărbunelui;
- din transporturi (feroviare, maritime, fluviale, combinate, aeriene) care fac obiectul analizei unui capitol separat;
- turism;
- servicii financiare;
- media și cultură.

Structura ajutoarelor de stat pentru obiectivele sectoriale este prezentată în tabelul următor:

Tabel 2.8.

Structura ajutorului de stat național pentru obiective sectoriale (exceptând sectorul transporturi)

- în procente -

Obiective sectoriale	2002	2003	2004	2005	2006
TOTAL , din care pentru:	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
oțel	55,00	22,19	33,69	0,00	0,00
construcții navale	6,08	4,16	1,12	6,82	0,00
alte sectoare sensibile concurențial din industria prelucrătoare	2,81	5,32	22,32	10,46	0,00
cărbune: ajutoare de stat pentru producția curentă	15,67	12,75	11,59	39,18	77,15
cărbune: alte ajutoare	13,77	53,62	29,20	40,66	17,24
turism	0,92	0,53	0,59	0,67	1,36
servicii financiare	0,43	0,02	0,02	0,13	0,46
media și cultură	5,32	1,41	1,47	2,08	3,79

Ajutoarele de stat acordate sectoarelor sensibile concurențial vor fi analizate separat în cadrul fiecărui capitol, pe domeniile de activitate în care au acționat agenții economici beneficiari, în funcție de specificul piețelor concurențiale și de importanța sectorului în ansamblul economiei naționale.

Se cuvine menționat faptul că, în anul 2006, furnizorii de ajutor de stat nu au mai acordat ajutoare de stat în sectoarele sensibile din punct de vedere concurențial, respectiv industria siderurgică, industria construcțiilor navale, industria vehiculelor cu motor și industria firelor și fibrelor sintetice.

În anul 2006, în cadrul ajutorului de stat destinat obiectivelor sectoriale, cea mai importantă pondere au deținut-o ajutoarele de stat acordate în industria cărbunelui (94,39%), respectiv 77,15% pentru producția curentă de cărbune (ex. subvențiile directe pe produs (unitare) acordate de către Ministerul Economiei și Finantelor) și 17,24% pentru alte ajutoare (ex. scutirile și/sau reducerile la plata obligațiilor bugetare).

În ceea ce privește sectorul siderurgic, trebuie amintit faptul că, în urma angajamentelor asumate de către România prin Tratatul de aderare la Uniunea Europeană, 2004 a fost ultimul an în care s-au mai acordat ajutoare de stat destinate acestui sector sensibil.

Începând cu data de 1 ianuarie 2005, în sectorul siderurgic nu au mai fost acordate ajutoare de stat.

2.3.3. OBIECTIVE REGIONALE

Ajutorul de stat regional se prezintă pe cele 2 componente:

- ajutoare de stat acordate în zonele pentru care au fost elaborate programe naționale de dezvoltare regională, altele decât zonele defavorizate;
- ajutoare de stat acordate pentru zone defavorizate.

Tabel 2.9.

Structura ajutorului de stat național pentru obiective regionale

Obiective regionale	UM	2002	2003	2004	2005	2006
Total ajutor de stat regional	Mii Lei	237.110,15	194.155,21	250.073,39	76.802,55	82.432,19
	Mii Euro	75.862,50	51.697,70	61.697,60	21.196,04	23.388,34
	Mii Lei prețuri constante 2002	237.110,15	156.576,78	175.367,03	48.001,59	46.677,34
din care pentru:						
zone pentru care au fost elaborate programe naționale de dezvoltare regională, altele decât zonele defavorizate	Mii Lei	46.995,01	38.642,87	26.888,09	16.680,76	12.024,63
	%	19,82	19,90	10,75	21,72	14,59
zone defavorizate	Mii Lei	190.115,14	155.512,34	223.185,30	60.121,79	70.407,56
	%	80,18	80,10	89,25	78,28	85,41

Ajutoarele de stat destinate „zonelor pentru care au fost elaborate programe naționale de dezvoltare regională, altele decât zonele defavorizate”, în anul 2006, au fost acordate în baza următoarelor acte normative: *H.G. nr. 1307/2004 privind aprobarea structurii, indicatorilor și fondurilor aferente*

subprogramului Investiții în turism, care se finanțează de la bugetul de stat prin bugetele Ministerului Integrării Europene pe anii 2004, 2005, în cadrul programelor regionale specifice, cu modificările ulterioare, H.G. nr. 1900/2004 privind compatibilizarea ajutoarelor de stat existente, acordate în temeiul Legii nr. 84/1992 privind regimul zonelor libere, respectiv Legea nr. 571/2003 privind Codul Fiscal art. 38 - alin 3 și 4 privind regimul zonelor libere.

În cadrul „zonelor defavorizate” ajutoarele de stat au fost acordate în baza O.U.G. nr. 24/1998 privind regimul zonelor defavorizate – republicată.

Ponderea ajutoarelor de stat destinate zonelor defavorizate în totalul ajutorului de stat acordat pentru obiective regionale, a scăzut de la 89,25% în anul 2004 la 85,41% în anul 2006. Acest lucru s-a datorat în special scăderii de la an la an a numărului de agenți economici, care au mai putut primi facilități fiscale în zone defavorizate.

În totalul ajutorului de stat acordat pentru obiective regionale, cea mai ridicată pondere, în anul 2006 au avut-o ajutoarele de stat acordate zonelor defavorizate – 85,41% față de ajutoarele acordate în „zone pentru care au fost elaborate programe naționale de dezvoltare regională, altele decât zonele defavorizate” care au reprezentat doar 14,59%.

CAPITOLUL 3

AJUTORUL DE STAT ACORDAT INDUSTRIEI PRELUCRĂTOARE DIN ROMÂNIA, ÎN PERIOADA 2004-2006

3.1. VOLUM ȘI TENDINȚE

Ajutoarele de stat acordate industriei prelucrătoare au deținut, la începutul perioadei analizate, o pondere semnificativă în ajutorul de stat național (47,77% în anul 2004), aceasta înregistrând apoi o scădere accentuată, ca urmare a reducerii intervenției directe a Guvernului în economia românească, pe de o parte, precum și a creșterilor înregistrate pe linia competitivității și productivității muncii, pe de altă parte.

Principalii indicatori care caracterizează evoluția ajutorului de stat acordat industriei prelucrătoare în perioada 2004–2006 sunt prezentați în Tabelul 3.1.

Tabel 3.1.

Volumul ajutoarelor de stat acordate industriei prelucrătoare în perioada 2004 – 2006

	2002	2003	2004	2005	2006
1. Total ajutor de stat pentru industria prelucrătoare					
Mii Lei prețuri curente	1.394.409,72	1.168.437,47	3.052.975,57	346.951,57	371.999,94
Mii Euro prețuri curente	446.136,16	311.119,80	753.223,94	95.752,04	105.546,87
Mii Lei prețuri constante 2002	1.394.409,72	942.288,28	2.140.936,58	216.844,73	210.654,49
Dinamica ajutorului de stat acordat industriei prelucrătoare (%)	100,00	67,58	153,54	15,55	15,11
Cuantumul anual al ajutorului de stat pe salariat din industria prelucrătoare (Lei/salariat)	875,11	738,81	2.046,82	243,51	264,02

2. Ponderea ajutorului de stat pentru industria prelucrătoare în ajutorul de stat național (exceptând agricultura, pescuitul și transporturile) (%)	51,92	33,87	46,87	14,97	15,26
--	-------	-------	-------	-------	-------

Astfel, dacă în anul 2004 ajutoarele de stat acordate agenților economici din industria prelucrătoare reprezentau 47,77% din ajutorul național (exceptând agricultura, pescuitul și transporturile), pe fondul transpunerii legislației comunitare în România și al reformei politicii economice a furnizorilor de ajutor de stat, s-a înregistrat o tendință ferm descendentă până în anul 2006, când a fost atins nivelul minim (15,26%).

Din analiza datelor prezentate în tabel, se constată o accentuată dinamică descendentă a ajutorului de stat acordat industriei prelucrătoare, de la 153,54% în anul 2004, până la valori de circa 15% în anii 2005 și 2006 față de nivelul anului 2002 luat ca bază.

Și în privința ponderii ajutorului de stat destinat agenților economici din industria prelucrătoare în ajutorul național (exceptând agricultura, pescuitul și transporturile) s-a înregistrat, în perioada 2004-2006, o puternică tendință descendentă, pe fondul transpunerii legislației comunitare în România și al aplicării unor politici economice adecvate de către furnizorii de ajutor de stat. Astfel, dacă în anul 2004 ajutoarele de stat destinate agenților economici din industria prelucrătoare au reprezentat 47,77% din ajutorul național (exceptând agricultura, pescuitul și transporturile), în anul 2006 acestea au ajuns să dețină o pondere de numai 15,26%, ceea ce constituie nivelul minim al perioadei analizate.

Situația de excepție a anului 2004 – în care volumul ajutorului de stat acordat industriei prelucrătoare a înregistrat o creștere puternică,

reprezentând 153,54% față de nivelul anului 2002, ajungând să dețină 47,77% din volumul ajutorului de stat național – se poate explica, mai ales, prin faptul că industria siderurgică a beneficiat, în acel an, de ultimele ajutoare de stat pe care le mai putea accesa în vederea aderării României la Uniunea Europeană.

Este de remarcat și faptul că un factor important, cu influență pozitivă în această perioadă, l-a constituit însăși politica aplicată de Consiliul Concurenței. Pe de o parte, prin colaborarea permanentă cu furnizorii de ajutor de stat, acesta a contribuit la conștientizarea și respectarea obiectivului politicii comunitare din domeniul ajutorului de stat (reducerea volumului și mai buna focalizare a ajutoarelor de stat). Pe de altă parte, prin aportul adus la dezvoltarea pieței concurențiale, a contribuit, în mod indirect, la întărirea capacității companiilor pe piață, la creșterea competitivității industriale și la progresul economiei românești în ansamblu.

3.2. CLASIFICAREA AJUTOARELOR DE STAT PENTRU INDUSTRIA PRELUCRĂTOARE ÎN FUNCȚIE DE OBIECTIVUL PRINCIPAL URMĂRIT LA ACORDARE

În funcție de obiectivul principal urmărit la acordare, ajutoarele de stat acordate industriei prelucrătoare sunt grupate astfel:

- **ajutoare de stat pentru obiective orizontale:** cercetare-dezvoltare, protecția mediului înconjurător, înființarea și dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii, salvarea și/sau restructurarea firmelor aflate în dificultate, alte obiective orizontale;

- **ajutoare de stat pentru obiective sectoriale:** siderurgie, construcții navale, producția de vehicule cu motor (autoturisme, camioane, autobuze, tractoare etc.), fire și fibre sintetice – (sectoare sensibile concurențial);
- **ajutoare de stat pentru obiective regionale (ajutoare regionale).**

În tabelul 3.2. sunt prezentate, sintetic, valorile care reflectă nivelul și structura ajutoarelor de stat acordate industriei prelucrătoare, în perioada 2004 – 2006, evidențiate pe obiectivul principal pentru care au fost alocate.

Tabel 3.2.

Ajutoarele de stat acordate industriei prelucrătoare, pe obiective principale, în perioada 2004 – 2006

	2002	2003	2004	2005	2006
Total ajutor de stat acordat industriei prelucrătoare					
Mii Lei prețuri curente	1.394.409,72	1.168.437,47	3.052.975,57	346.951,57	371.999,94
Mii Euro prețuri curente	446.136,16	311.119,80	753.223,94	95.752,04	105.546,87
Mii Lei prețuri constante 2002	1.394.409,72	942.288,25	2.140.936,58	216.844,73	210.645,49
<i>din care pentru realizarea unor:</i>					
Obiective orizontale					
Mii Lei prețuri curente	773.253,99	624.928,56	1.644.623,02	202.150,69	312.918,10
Mii Euro prețuri curente	247.399,71	166.399,70	405.758,06	55.789,75	88.783,69
Mii Lei prețuri constante 2002	773.253,99	503.974,65	1.153.312,08	126.344,18	177.190,32
Pondere în ajutorul de stat pentru industria prelucrătoare (%)	55,45	53,48	53,87	58,26	84,12
Obiective sectoriale					
Mii Lei prețuri curente	407.179,34	384.690,31	1.203.535,33	89.186,03	0,00
Mii Euro prețuri curente	130.275,50	102.431,47	296.933,80	24.613,65	0,00
Mii Lei prețuri constante 2002	407.179,34	310.234,12	843.993,92	55.741,27	0,00
Pondere în ajutorul de stat pentru industria prelucrătoare (%)	29,20	32,92	39,42	25,71	0,00
Obiective regionale					
Mii Lei prețuri curente	213.976,39	158.818,60	204.817,22	55.614,85	59.081,84

Mii Euro prețuri curente	68.460,94	42.288,62	50.532,09	15.348,64	16.763,18
Mii Lei prețuri constante 2002	213.976,39	128.079,52	143.630,59	34.759,28	33.455,18
Pondere în ajutorul de stat pentru industria prelucrătoare (%)	15,35	13,59	6,71	16,03	15,88

Analizând tabelul de mai sus, se constată că, în perioada 2004–2006, ajutorul de stat acordat industriei prelucrătoare a fost destinat, în special, realizării unor **obiective orizontale**.

Această categorie a reprezentat principala componentă a ajutoarelor de stat destinate industriei prelucrătoare, înregistrând o creștere semnificativă a ponderii, de la 53,87% în 2004, la 58,26% în 2005, respectiv la 84,12% în anul 2006.

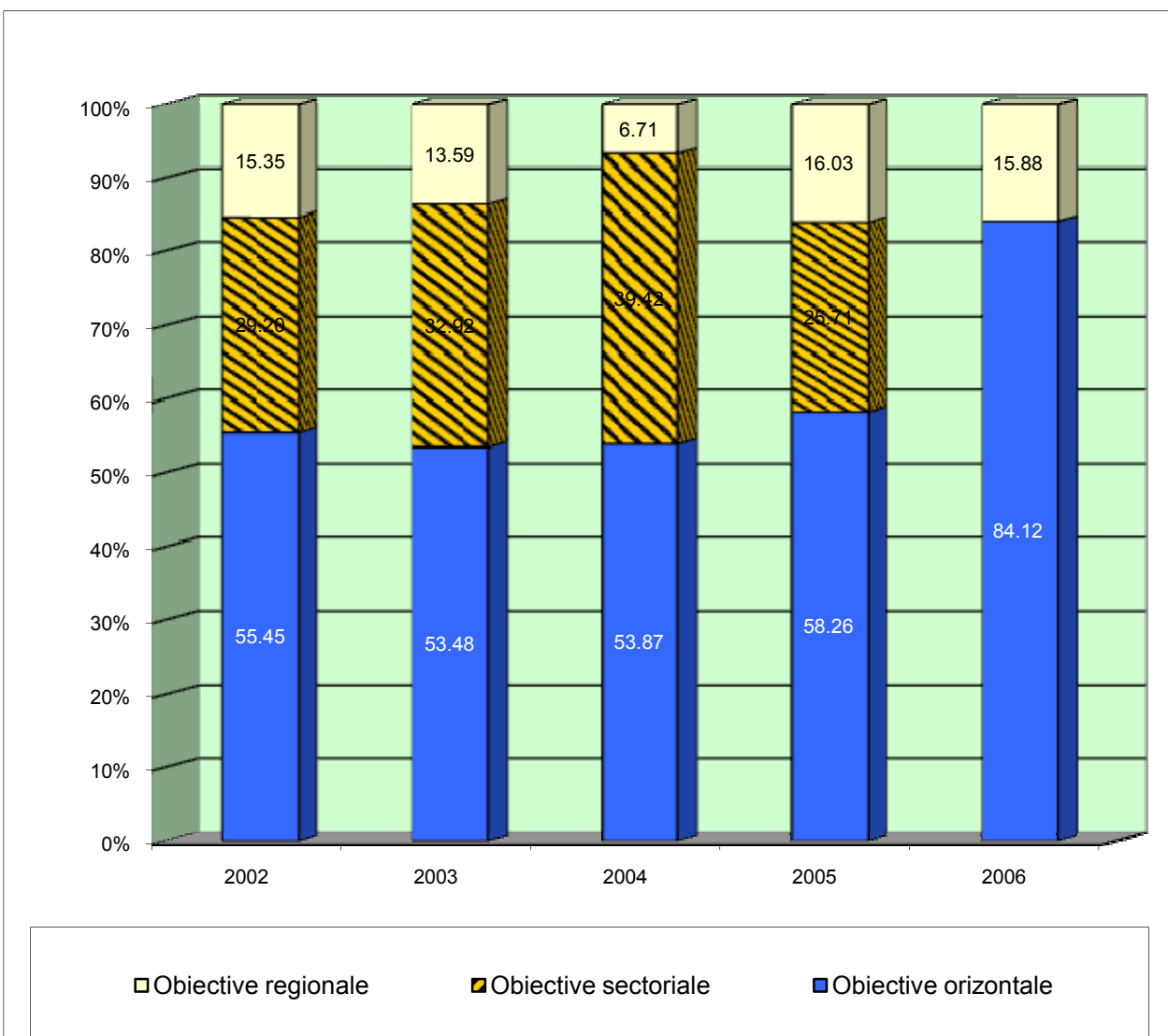
În perioada 2004-2006, o evoluție ascendentă din punct de vedere al ponderii deținute în totalul ajutorului de stat destinat industriei prelucrătoare a înregistrat și categoria ajutoarelor de stat acordate pentru realizarea de **obiective regionale** (creșterea fiind de la 6,71% în 2004, la 15,88% în anul 2006).

În schimb, ponderea ajutorului de stat acordat industriei prelucrătoare pentru realizarea **obiectivelor sectoriale** a avut o importantă tendință de scădere: de la 39,42% în anul 2004, la 25,71% în 2005, anul 2006 fiind caracterizat prin neacordarea de ajutoare de stat cu asemenea obiective.

În Graficul 3.1 sunt redate variațiile structurii ajutoarelor de stat destinate industriei prelucrătoare, în funcție de grupele de obiective urmărite la acordare.

Graficul 3.1.

Structura ajutorului de stat pentru industria prelucrătoare, în funcție de obiectivul principal urmărit la acordare, în perioada 2004–2006

Evoluția structurii redată mai sus s-a înscris în tendința generală manifestată la nivelul Uniunii Europene, de direcționare, preponderentă, a ajutoarelor de stat către obiectivele orizontale, care dispun de reglementări mai permissive în privința condițiilor de acordare, comparativ cu ajutoarele sectoriale (care sunt sensibile din punct de vedere concurențial).

Acest lucru a fost posibil întrucât organismele publice care administrau active majoritare în industria prelucrătoare și-au reconsiderat poziția și au deschis larg drumul spre privatizare, prin diseminarea de semnale certe legate de aderarea României la Uniunea Europeană.

Pe ansamblu, ponderea **obiectivelor orizontale** a cunoscut valori ce au gravitat în jurul valorii de 55% în intervalul 2002 -2005 și a crescut până la 84,12% în anul 2006, pe când cea a **obiectivelor sectoriale** a scăzut de la 39,42% în anul 2004 până la zero puncte procentuale în anul 2006.

Ponderea **obiectivelor regionale** a descris o sinusoidă discretă în jurul valorii de 15% cu o pantă mai pronunțată în anul 2004 când a înregistrat valoarea de 6,71%, valoare determinată în concordanță cu vârful atins de obiectivele sectoriale în acel an. Această evoluție se datorează faptului că în anul 2004 industria prelucrătoare a necesitat o concentrare mai mare de ajutoare de stat, unele chiar de natură fiscală, urmare a necesității creșterii atractivității acestora la privatizare.

În continuare, sunt prezentate detalii pentru fiecare dintre cele 3 categorii de ajutoare de stat destinate industriei prelucrătoare, stabilite în funcție de obiectivul principal urmărit la acordare.

3.2.1. Obiectivele orizontale

Ajutoarele de stat acordate pentru companiile din industria prelucrătoare, în scopul realizării unor obiective orizontale (dezvoltarea sectorului de întreprinderi mici și mijlocii, protecția mediului înconjurător, stimularea realizării de investiții, salvarea și/sau restructurarea firmelor aflate în dificultate etc.), au deținut o pondere semnificativă la nivelul anului 2006 (84,12%).

Dacă, pe parcursul anilor 2002-2005, ajutoarele de stat acordate pentru obiective orizontale au înregistrat, cu mici variații, procente în jurul valorii de 55% din totalul ajutoarelor destinate industriei prelucrătoare, în anul 2006 acestea au atins un nivel record de 84,12%.

Atingerea acestui nivel semnificativ al ponderii a fost și o consecință a faptului că, în anul 2006, nu s-au mai acordat ajutoare pentru obiective sectoriale.

În cadrul grupei de ajutoare de stat acordate în industria prelucrătoare pentru realizarea de obiective orizontale, ponderea cea mai însemnată a fost deținută de cele care au vizat restructurarea unor întreprinderi (precum SC Moldoforest SA Iasi, SC Lugomet SA Lugoj, SC FEPA SA Bârlad, care au notificat ajutoare de restructurare și au primit, în anul 2006, din partea Consiliului Concurenței, Decizii de autorizare, în conformitate cu prevederile O.U.G. nr. 26/2005) și cele destinate să sprijine menținerea investițiilor în unele Parcuri Industriale (precum SC Parc Industrial Craiova SA, SC Parc Industrial Prejmer Brașov și altele).

La acordarea ajutoarelor pentru obiective orizontale trebuie să se țină cont de o serie de condiții, pentru a fi asigurată o eficiență corespunzătoare. După cum rezultă și din jurisprudența Curții de Justiție, nu se pot aplica derogările prevăzute la art. 87 par. 2, lit. (a), din Tratatul de Instituire a Comunităților Europene, atunci când ajutoarele acordate unei întreprinderi, sub forma de infuzii de capital, nefiind suficiente pentru a-i reda profitabilitatea și nereprezentând parte dintr-un program satisfăcător de restructurare, sunt utilizate pentru a compensa pierderile și a reduce datoriile. Toate acestea au un efect negativ asupra concurenței.

În Tabelul 3.3. este prezentată evoluția structurii ajutoarelor de stat acordate pentru industria prelucrătoare în vederea realizării unor obiective orizontale, în perioada 2004-2006.

Tabel 3.3.

Structura ajutoarelor de stat acordate în industria prelucrătoare pentru obiective orizontale

- în procente -

	2002	2003	2004	2005	2006
Ponderea ajutorului de stat acordat pentru obiective orizontale în total ajutoare de stat acordate în industria prelucrătoare					
TOTAL, din care pentru:	55,45	53,48	53,87	58,26	84,12
mediu	2,26	2,88	1,16	6,39	7,82
întreprinderi mici și mijlocii	4,11	1,71	0,22	4,81	13,48
comerț	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
economisirea energiei	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
salvare-restructurare	34,57	36,48	44,90	36,79	50,69
creare locuri de muncă	0,86	2,06	0,33	1,29	0,60
pregătire profesională	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
alte obiective	13,65	10,35	7,25	8,98	11,52
Structura ajutorului de stat acordat în industria prelucrătoare pentru obiective orizontale					
TOTAL, din care pentru:	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
mediu	4,08	5,39	2,16	10,97	9,36
întreprinderi mici și mijlocii	7,41	3,20	0,42	8,27	16,02
comerț	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
economisirea energiei	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
salvare-restructurare	62,35	68,21	83,35	63,14	60,21
creare locuri de muncă	1,55	3,85	0,62	2,21	0,71
pregătire profesională	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
alte obiective	24,61	19,35	13,45	15,41	13,70

Datele din tabel pun în evidență modificările de structură rezultate din aplicarea politicilor macroeconomice de sprijinire a economiei naționale prin măsuri de ajutor de stat.

În cazul ajutoarelor de stat acordate pentru restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate s-a înregistrat un trend crescător, pornind de la 34,57% în anul 2002, atingând 44,90% în 2004 și ajungându-se la 50,69% în anul 2006.

În ceea ce privește ponderea ajutoarelor de stat acordate pentru protecția mediului în totalul ajutorului de stat destinat industriei prelucrătoare, este de menționat că aceasta a înregistrat un trend crescător în perioada 2004 – 2006. Astfel, dacă în anul 2004 indicatorul respectiv avea valoarea de 1,16%, în anul 2005 a înregistrat un nivel superior, de 6,39%, iar în 2006 a atins nivelul maxim al perioadei (7,82%).

Evoluția respectivă poate fi explicată, în primul rând, prin luarea în considerare a necesității apropierii de standardele europene de poluare, ceea ce a impus realizarea de investiții destinate re tehnologizării, în scopul creării condițiilor pentru reducerea poluării.

De altfel, obiectivul fundamental al ajutoarelor pentru mediu a fost facilitarea creșterii graduale a calității mediului înconjurător din România.

Un alt factor care a influențat, în perioada analizată, ponderea ajutoarelor de stat destinate unor obiective legate de protecția mediului a fost și reglementarea comunitară specifică domeniului (Liniile Directoare). Aceasta a impus aplicarea principiului echilibrului între asigurarea liberei concurențe și cerințele politicii de protecție a mediului. În acest context, ambele politici - concurența, respectiv protecția mediului - fiind componente importante ale politicii generale a statului, acordarea ajutorului de stat nu se justifică decât în situația în care posibilele efecte negative asupra concurenței ar fi mai mici decât beneficiile estimate pentru mediu.

S-ar putea spune că, în perioada 2004–2006, Guvernul a investit în „viitor”, focalizând ajutorul de stat pentru mediu către re tehnologizare, în scopul reducerii poluării. În scopul realizării sau restabilirii unei calități satisfăcătoare a mediului în zonele puternic industrializate sau în cele poluate puternic de vechea industrie, au fost necesare o creștere graduală a nivelurilor de protecție a mediului și o încurajare a firmelor spre a acționa în direcția depășirii standardelor de mediu legal impuse.

O altă destinație a ajutorului de stat acordat în industria prelucrătoare pentru realizarea de obiective orizontale a fost cea legată de sectorul întreprinderilor mici și mijlocii (IMM).

Întreprinderile mici și mijlocii au un rol important în economia capitalistă, contribuind în mod semnificativ la crearea de noi locuri de muncă, reprezentând, în același timp, un factor de stabilitate socială și de progres economic. Comisia Europeană a identificat, între obstacolele întâmpinate de IMM-uri, pe cel legat de obținerea de capital și de credit, ca resurse vitale pentru susținerea activității. Pentru a veni în sprijinul IMM-urilor în măsură sporită, a fost crescut plafonul ajutorului de minimis, de la 100.000 euro la 200.000 de euro calculat pe 3 ani consecutivi.

Ca urmare a preluării, în legislația națională, a reglementărilor relevante din dreptul comunitar (*acquis communautaire*), cadrul normativ din România a devenit mai favorabil promovării investițiilor în întreprinderile mici și mijlocii: au fost reduse facilitățile fiscale (măsuri predominante, inițial, pentru acest sector), accentul mutându-se pe acordarea de granturi destinate susținerii dezvoltării IMM-urilor.

În România, potrivit documentului „Strategia Guvernamentală pentru Susținerea Dezvoltării Întreprinderilor Mici și Mijlocii în perioada 2004–2008”,

elaborat de către Ministerul pentru IMM, Comerț, Turism și Profesii Liberale⁸, ponderea IMM-urilor care activează în industrie a fost de 14,4% din total IMM-uri.

În acest context, ajutorul de stat pentru întreprinderile mici și mijlocii, în perioada 2004–2006 s-a caracterizat printr-o creștere importantă, ca pondere în totalul ajutoarelor din industria prelucrătoare destinate obiectivelor orizontale, debutând cu un nivel de 0,42% în 2004, trecând prin 8,26% în 2005 și atingând 16,02% în anul 2006.

Prin această creștere se realizează încadrarea în tendința politicii comunitare de a se spori atenția și sprijinul acordate sectorului de IMM-uri, în vederea asigurării condițiilor necesare dezvoltării acestuia.

Consiliul Concurenței a contribuit, în mod activ, prin autorizarea unor scheme de ajutor de stat, precum, cea din „Programul național multianual (2002-2005) de susținere a investițiilor realizate de către întreprinderi nou înființate și de microîntreprinderi” (Decizia C.C. nr. 263/2003 și Decizia C.C. nr. 10/2004), cea prevăzută de „Procedura privind aplicarea schemei de ajutor de stat referitoare la facilitățile prevăzute la art. 15 din O.G. nr. 25/2002” (Decizia C.C. nr. 139/2006) și altele, la creșterea ajutorului de stat acordat, de la 1,6 milioane euro în 2004 până la 14,2 milioane euro în 2006.

În cadrul grupei ajutoarelor de stat acordate industriei prelucrătoare pentru obiective orizontale preponderent a fost, în perioada analizată, ajutorul pentru salvare-restructurare.

Această grupă de ajutoare de stat a înregistrat, în anul 2005, o reducere față de anul 2004 de peste 10 ori (1370,8 mil. lei, respectiv 127,6 mil. lei), urmată de o creștere de circa 1,5 ori în anul 2006 (când s-a atins nivelul de

⁸ http://www.mimmc.ro/files/imm/strategia_20042008.pdf

188,5 mil. lei). Valorile relevante pot fi consultate în tabelele din Anexa tehnică a prezentului Raport.

Se poate considera că anul 2004 a fost, pentru industria prelucrătoare, ca un nou început, deoarece, pentru a putea face față competiției acerbe ce se anunța pentru perioada post-aderare, pentru a se putea realiza racordarea la evoluțiile înregistrate de tehnologia mondială și pentru a se depăși blocajele financiare în care se găseau majoritatea companiilor active din domeniu, a fost necesar să se recurgă la măsuri importante, dar greu de susținut prin forțe proprii, ceea ce a impus acordarea unor sume considerabile sub formă de ajutor de stat pentru salvare-restructurare.

Din datele prezentate în Tabelul 3.3., se observă nivelul ridicat al ponderii ajutorului pentru salvare-restructurare, menținut în întreaga perioadă 2004-2006, atât în totalul ajutoarelor de stat acordate industriei prelucrătoare (44,90% în 2004, 36,79% în 2005, respectiv 50,69% în 2006), precum și în totalul ajutoarelor de stat destinate industriei prelucrătoare pentru realizarea de obiective orizontale (83,35% în 2004, 63,14% în 2005, respectiv 60,26% în 2006).

Un loc important l-au ocupat, în perioada analizată, și ajutoarele de stat din categoria celor acordate industriei prelucrătoare pentru realizarea de „alte obiective” orizontale. Această categorie a cuprins acele ajutoare de stat care au fost acordate agenților economici ce își desfășurau activitatea în industria prelucrătoare în alte sectoare decât cele sensibile concurențial, precum și ajutoarele destinate realizării unor obiective legate de creșterea atractivității la privatizare a întreprinderilor, de sprijinirea agenților economici în vederea executării unor produse cu ciclu lung de fabricație etc.

Ajutoarele de stat pentru industria prelucrătoare incluse în grupa „alte obiective” din categoria obiectivelor orizontale, au deținut, în perioada 2004-

2006, o pondere în creștere ușoară, atât în totalul ajutorului de stat pentru industria prelucrătoare (de la 7,25% în 2004, la 11,52% în 2006), cât și în totalul ajutorului de stat acordat în industria prelucrătoare pentru realizarea de obiective orizontale (de la 13,45% în 2004, la 13,70% în anul 2006). Dacă, în perioada 2002-2005, această categorie a ocupat locul secund, ca pondere, atât în totalul ajutorului de stat destinat industriei prelucrătoare, cât și în totalul ajutorului de stat acordat pentru realizarea de obiective orizontale în industria prelucrătoare, în anul 2006 a coborât pe locul trei, în ambele privințe.

Această creștere a ponderii grupei de ajutoare pentru obiective orizontale din anul 2006 s-a realizat pe fondul eliminării ajutoarelor de stat acordate industriei prelucrătoare pentru obiective sectoriale.

3.2.2. Obiectivele sectoriale

Obiectivele sectoriale trebuie abordate în contextul posibilelor incidențe ale unor probleme de supracapacitate raportată la piața pe care activează agenții economici, astfel încât se impune interzicerea atât a ajutoarelor pentru producție, cât și a celor destinate investițiilor care ar conduce la o creștere a capacităților de producție. O abordare mai flexibilă este posibilă în privința măsurilor de salvare pentru companiile care intenționează punerea în aplicare a unor soluții pe termen lung, cu condiția ca aceste măsuri să rezolve probleme sociale importante.

În perioada analizată, Consiliul Concurenței a examinat notificările primite de la furnizorii de ajutor de stat, stabilind tipul de ajutor de stat adecvat pentru fiecare dintre industriile vizate, urmărind, totodată, să asigure restructurarea sectoarelor respective.

O situație de ansamblu a evoluției structurii ajutoarelor de stat acordate pentru sectoarele sensibile din industria prelucrătoare, în perioada supusă analizei, este prezentată în Tabelul 3.4.

Tabel 3.4.

Structura ajutorului de stat pentru industria prelucrătoare, pe obiective sectoriale

- în procente -

	2002	2003	2004	2005	2006
Ponderea ajutorului de stat acordat pentru obiective sectoriale în total ajutoare de stat acordate în industria prelucrătoare					
TOTAL, din care pentru:	29,20	32,92	39,42	25,71	0,00
Siderurgie (oțel)	25,14	23,06	23,25	0,00	0,00
Construcții de nave	2,78	4,33	0,77	10,15	0,00
Alte sectoare prelucrătoare	1,28	5,53	15,40	15,55	0,00
Structura ajutorului de stat acordat în industria prelucrătoare pentru obiective sectoriale					
TOTAL, din care pentru:	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Siderurgie (oțel)	86,08	70,05	58,98	0,00	0,00
Construcții de nave	9,52	13,14	1,95	39,50	0,00
Alte sectoare prelucrătoare	4,40	16,81	39,07	60,50	0,00

Ajutoarele de stat acordate pentru industria siderurgică au deținut o pondere ridicată în totalul ajutorului pentru industria prelucrătoare destinat obiectivelor sectoriale, în anul 2002 (86,08%), înregistrând ulterior o descreștere accelerată (70,05% în 2003, respectiv 58,98% în anul anul 2004), iar începând cu anul 2005 au fost eliminate, potrivit prevederilor Tratatului de aderare a României la Uniunea Europeană.

Evoluția descrescătoare a ponderii, din perioada 2002-2004, s-a datorat finalizării proceselor de privatizare și de restructurare a mării majorități a companiilor din sectorul siderurgic.

În perioada 2002-2005, ponderea ajutoarelor de stat acordate șantierelor navale în totalul ajutorului de stat destinat industriei prelucrătoare a înregistrat variații anuale, trendul acesteia fiind unul crescător (de la 2,78% în 2002, la 10,15% în anul 2005). Excepție a făcut anul 2004, când această categorie de ajutoare a deținut o pondere scăzută (de numai 0,77%). În anul 2006, s-a stopat acordarea de asemenea ajutoare.

Măsurile prin care s-au acordat ajutoare de stat, în sectorul construcțiilor navale, au fost reprezentate, în general, de unele scheme de ajutor de stat pentru restructurare, scheme de care au putut beneficia și alți agenți economici, cu activitate în alte sectoare ale economiei.

3.2.3. Obiectivele regionale

„**Politica regională** poate fi privită ca incluzând toate activitățile care influențează în mod semnificativ dezvoltarea unei regiuni”⁹, aceasta constând într-un ansamblu de măsuri de politică publică pe care autoritatea executivă le aplică în scopul stimulării creșterii economice a regiunilor și al promovării dezvoltării durabile a acestora.

Investițiile realizate în zonele defavorizate din România, până în anul 2006, ca o consecință a aplicării acestor politici, au confirmat caracterul eficient al facilităților acordate cu titlu de ajutor de stat (contribuția medie a beneficiarilor de ajutoare de stat a fost de 88,2%,) - concluzie rezultată și din rapoartele de monitorizare întocmite de Consiliul Concurenței în urma controalelor efectuate în teritoriu.

⁹ Definiție preluată din lucrarea „*Economia integrării europene*”, autor Miron Dumitru, Editura Luceafărul, București, 2002, pag. 419.

România a respectat cerința de a se reduce ponderea ajutorului de stat în Produsul Intern Brut, după cum se poate observa din capitolul dedicat acestui aspect (Capitolul 2).

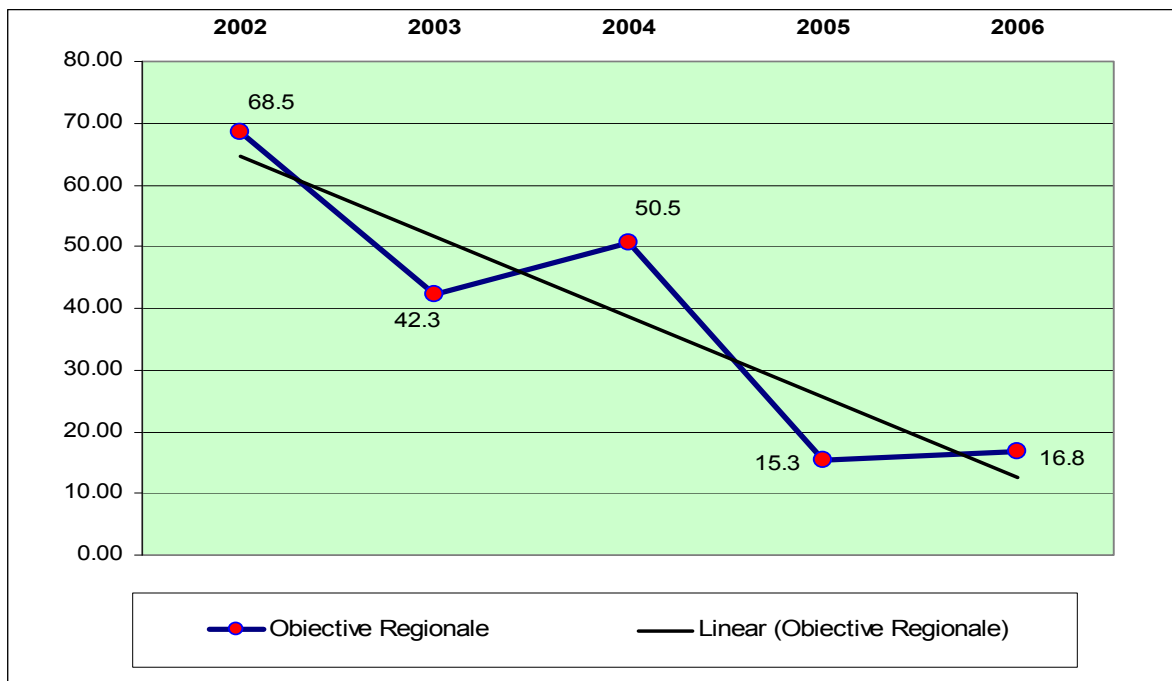
În acest context, se cuvine subliniată contribuția esențială adusă de Consiliul Concurenței, prin implicarea sa activă în direcția imprimării unei tendințe descrescătoare pentru ajutorul de stat din industria prelucrătoare destinat realizării de „obiective regionale”. În acest scop, pe baza rezultatelor acțiunilor repetate de control și investigație, efectuate potrivit legii, constatând depășiri ale intensității ajutoarelor de stat acordate în zonele defavorizate, Consiliul Concurenței a emis Decizii de recuperare sau de stopare, după caz, a acestor ajutoare.

Trendul descrescător al volumului ajutoarelor de stat acordate în industria prelucrătoare pentru dezvoltare regională, caracteristic perioadei 2004-2006, se poate urmări în graficul 3.2 (de la 50,5 mil. euro în anul 2004, ajungându-se la 16,8 mil. euro în 2006).

Această tendință descendentă a avut și o explicație legată de evoluția situației zonelor defavorizate din România: șapte dintre fostele zone defavorizate au fost închise (urmare a expirării termenului legal de existență) și numărul de agenți economici potențiali beneficiari ai acestei categorii de ajutor de stat s-a redus, de la an la an (urmare a atingerii intensității maxim admise).

Graficul 3.2

Evoluția ajutorului de stat acordat în industria prelucrătoare pentru obiective regionale (în milioane Euro)

Din punct de vedere al naturii, ajutoarele de stat acordate pentru dezvoltare regională au constatat, mai ales, în scutiri de taxe vamale, inclusiv TVA și alte taxe colaterale acestora, la importul de utilaje, echipamente și materii prime necesare dezvoltării investiției, precum și în scutiri de la plata impozitului pe profit pentru întreaga durată de existență a zonelor defavorizate (cu luarea în considerare a limitării impuse de respectarea intensității maxim admise).

Obiectivele generale ale politicii de dezvoltare regională urmăresc diminuarea dezechilibrelor regionale existente, prin stimularea dezvoltării echilibrate, revitalizarea zonelor defavorizate, prevenirea creării de noi dezechilibre, stimularea cooperării interregionale interne și internaționale și crearea de noi locuri de muncă.

Direcțiile de acțiune menționate au fost imprimate de Uniunea Europeană încă din anii '70.

În continuare, ele sunt reliefate prin prezentarea, în Tabelul 3.5, a evoluției înregistrate, în perioada analizată, de ponderea instrumentelor structurale destinate dezvoltării regionale, în cadrul bugetului european, care a crescut de la 4,8% în 1975 (fiind vorba, în acel moment, doar despre FEDR – Fondul European pentru Dezvoltare Regională), până la 32% în prezent (respectiv 0,46% din Produsul Intern Brut al UE 10).

Tabel 3.5

Evoluția fondurilor structurale și de coeziune, în perioada 1975-2013

An	Milioane Ecu / Euro	Pondere buget UE (%)
1975	257 Ecu	4,8
1981	1.540 Ecu	7,3
1987	3.311 Ecu	9,1
1992	18.557 Ecu	25,0
1998	33.461 Ecu	37,0
2002 (inclusiv asistența de pre-aderare)	34.615 Euro	35,0
2006 UE-25*	38.791 Euro	32,0
2013 UE-27*	50,960 Euro	32,0
*Exclude FEOGA-O și IFOP și include Fondul de Solidaritate		

Sursa: Wallace, Helen, Wallace, William, Pollack, A. Mark, „*Elaborarea politicilor în Uniunea Europeană*”

Acordând un interes special ajutorului regional, Uniunea Europeană a prefigurat, încă din anul 2005, o nouă reglementare, stabilind un sistem complex de repartizare a ajutorului de stat regional între statele membre,

10 Wallace, Helen, Wallace, William, Pollack, A. Mark, „*Elaborarea politicilor în Uniunea Europeană*”, Institutul European din România, București, 2005, pag. 204

definit de criterii și limite precise și transparente și a supus spre dezbatere, statelor membre, proiectul unui set de **Linii Directoare pentru perioada 2007 – 2013**. Noile Linii Directoare au intrat în vigoare la data de 1 ianuarie 2007.

3.3. INSTRUMENTE FINANCIARE UTILIZATE

În perioada 2004-2006, cele mai utilizate instrumente financiare prin care s-au acordat ajutoare de stat pentru industria prelucrătoare au rămas, în continuare, subvențiile, facilitățile la plata datoriilor către bugetul de stat, conversia datoriilor în acțiuni, exceptările fiscale, creditele cu dobândă preferențială și altele.

Evoluția structurii ajutorului de stat acordat industriei prelucrătoare, în perioada 2004-2006, în funcție de instrumentele financiare utilizate, este prezentată în Tabelul 3.6.

Tabel 3.6.

Structura ajutorului de stat acordat în industria prelucrătoare, în funcție de natura ajutorului

- în procente -

Natura ajutorului de stat	2002	2003	2004	2005	2006
A1 - subvenții, alocații, prime, subvenționarea dobânzii, alte sume nerambursabile	8,94	9,06	2,73	18,89	29,20
A2 - scutiri și reduceri la plata obligațiilor fiscale	34,54	24,82	28,96	30,22	26,81
B1 - participarea cu capital a statului	3,19	2,24	1,73	9,89	1,91
C1 - scutiri de dobândă la creditele bugetare	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

C2 - total scutiri și reduceri la plata majorărilor de întârziere și a penalităților aferente	49,87	59,55	66,58	41,00	42,08
D1 - acordarea de garanții de stat	3,46	4,33	0,00	0,00	0,00
TOTAL	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Din conținutul tabelului, se observă că principalele instrumente financiare utilizate de furnizorii de ajutor de stat pentru acordarea ajutoarelor destinate industriei prelucrătoare, în perioada analizată, au fost cele de natura renunțărilor, din partea statului, la venituri cuvenite, sub două forme principale: scutiri și reduceri la plata obligațiilor fiscale, precum și scutiri și reduceri la plata majorărilor de întârziere și a penalităților aferente.

În Tabelul 3.7. este prezentată evoluția volumului ajutoarelor de stat acordate industriei prelucrătoare, grupate, în funcție de natura lor, în cele două mari categorii: cheltuieli bugetare, respectiv renunțări la venituri ale statului.

Tabel 3.7.

Volumul anual al ajutoarelor de stat acordate industriei prelucrătoare, în funcție de natura ajutorului de stat

	UM	2002	2003	2004	2005	2006
1. Cheltuieli bugetare (A1+B1)						
Volum ajutor de stat - Prețuri curente	Mii Lei	169.153,42	132.009,60	136.203,86	99.855,77	115.747,15
	Mii Euro	54.120,00	35.150,22	33.603,94	27.558,29	32.840,73
Pondere în total ajutor de stat acordat industriei prelucrătoare	(%)	12,13	11,30	4,46	28,78	31,11
Dinamică - Prețuri constante 2002	Mii Lei	169.153,40	106.459,44	95.514,63	62.409,86	65.541,99

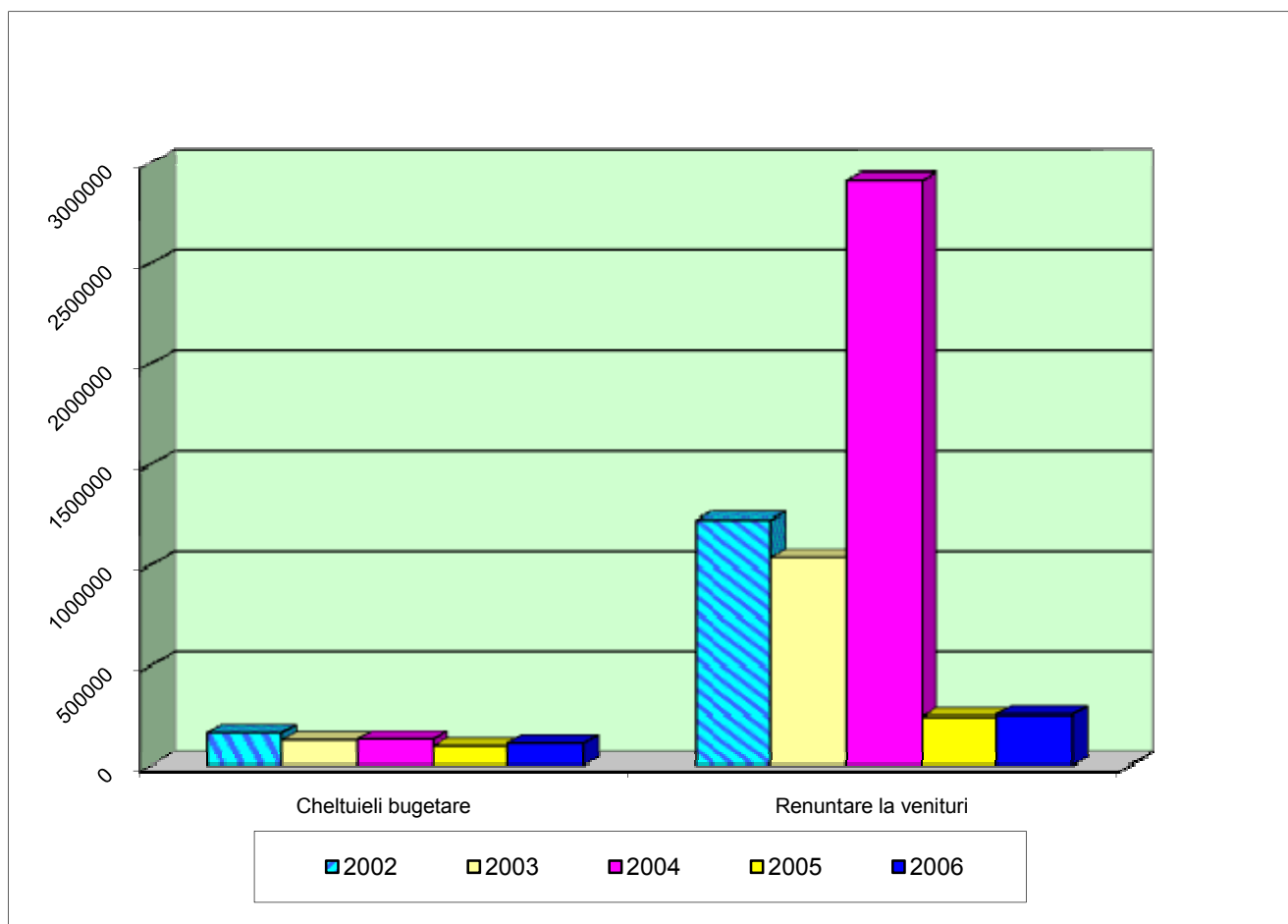
2. Renunțare la venituri ale statului (A2+C1+C2+D1)						
Volum ajutor de stat - Prețuri curente	Mii Lei	1.225.256,34	1.036.427,87	2.916.771,71	247.095,80	256.252,79
	Mii Euro	392.016,17	275.969,61	719.620,00	68.193,74	72.706,14
Pondere în total ajutor de stat acordat industriei prelucrătoare	(%)	87,87	88,70	95,54	71,22	68,89
Dinamică - Prețuri constante 2002	Mii Lei	1.225.256,34	835.828,93	2.045.421,96	154.434,88	145.103,51
din care:						
2.1. Prin sistemul fiscal și al asigurărilor sociale (A2+C2)						
Volum ajutor de stat - Prețuri curente	Mii Lei	1.177.073,44	985.834,20	2.916.771,71	247.095,80	256.252,79
	Mii Euro	376.600,23	262.498,03	719.620,00	68.193,74	72.706,14
Pondere în total ajutor de stat acordat industriei prelucrătoare	(%)	84,41	84,37	95,54	71,22	68,89
Dinamică - Prețuri constante 2002	Mii Lei	1.177.073,44	795.027,58	2.045.421,96	154.434,?00	145.103,51

Se observă că, în perioada 2004-2006, ponderea ajutorului de stat de natura cheltuielilor bugetare a avut o tendință de creștere (de la 4,46% în 2004, la 28,78% în 2005, respectiv la 31,11% în 2006), iar ponderea ajutorului de stat de natura renunțării la venituri ale statului în totalul ajutorului pentru industria prelucrătoare a înregistrat o tendință de scădere (de la 95,54% în 2004, la 71,22% în 2005, respectiv la 68,89% în 2006).

Graficul 3.3. oferă o imagine de ansamblu sugestivă privind evoluția structurii ajutorului de stat acordat în industria prelucrătoare, în funcție de natura acestuia.

Graficul 3.3.

Evoluția instrumentelor financiare utilizate la acordarea ajutoarelor de stat pentru industria prelucrătoare, în perioada 2004–2006

CAPITOLUL 4

AJUTORUL DE STAT ACORDAT INDUSTRIEI EXTRACTIVE ÎN ROMÂNIA ÎN PERIOADA 2004 – 2006

Ajutoarele de stat pentru industria extractivă se regăsesc, cu excepția celor pentru industria cărbunelui, în categoria obiectivelor orizontale – cheltuieli cu protecția mediului (alocații bugetare destinate cheltuielilor pentru conservarea și închiderea definitivă a minelor și carierelor, fundamentate în programele tehnice de dezafectare și ecologizare elaborate în acest scop și avizate conform legii, inclusiv cheltuielile pentru conservare și proiectare), ajutoare pentru salvare-restructurare și ajutoare acordate pentru alte obiective.

Ajutoarele de stat de care au beneficiat companiile și societățile din industria cărbunelui, fac parte din categoria obiectivelor sectoriale (sectoare sensibile) și s-au concretizat în ajutoare pentru producția curentă și ajutoare de stat grupate în “alte ajutoare”.

Ajutoarele de stat acordate în România în perioada 2004 – 2006 pentru industria extractivă, inclusiv industria cărbunelui, sunt prezentate în Tabelul 4.1.

Tabel 4.1.

Volumul ajutoarelor de stat acordate industriei extractive în perioada 2004 – 2006

	UM	2002	2003	2004	2005	2006
Total ajutor de stat pentru industria extractivă – prețuri curente	Mii Lei	451.593,00	1.339.824,04	1.328.787,99	952.273,57	390.875,09
	Mii Euro	144.486,64	356.753,66	327.836,77	262.812,16	110.902,28

Total ajutor de stat pentru industria extractivă – prețuri constante 2002	Mii Lei	451.593,00	1.080.503,26	931.828,88	595.170,98	221.333,57
Cuantumul anual al ajutorului de stat pe salariat din industria extractivă	Lei/salariat	3.316,39	10.475,56	11.299,22	8.331,35	4.114,47
	Euro/salariat	1.061,08	2.789,32	2.787,73	2.299,32	1.167,39
Ponderea ajutorului de stat pentru industria extractivă în ajutorul de stat național *	%	16,81	38,84	20,40	41,11	16,03

* Ajutorul de stat național mai puțin ajutorul acordat în sectoarele pescuit, agricultură și transporturi

Din analiza datelor prezentate în tabel rezultă că, în perioada 2004 – 2006, ajutorul de stat acordat în industria extractivă (exprimat în prețuri constante 2002) a înregistrat o scădere semnificativă, de la 931.828,88 mii lei în anul 2004, la 221.333,57 mii lei în anul 2006, iar ponderea în ajutorul de stat național a scăzut de la 20,4% în anul 2004, la 16,03% în 2006, cu un vârf în 2005 – 41,11%.

De asemenea, și cuantumul anual al ajutorului de stat pe salariat, din industria extractivă în perioada 2004 – 2006, a înregistrat o scădere substanțială: de la 11.299,22 lei în anul 2004, la 4.114,47 lei în anul 2006.

Evoluția descendentă a ajutorului de stat acordat în industria extractivă a fost influențată începând cu anul 2004, de o serie de factori și anume: restructurarea industriei miniere în perioada 2004-2010, reducerea treptată a implicării statului în susținerea activității miniere, accelerarea acțiunilor pentru privatizarea unităților miniere viabile cu perspectivă. Acțiunea acestor factori a fost posibilă ca urmare a aprobării, prin H.G. nr. 615/2004, a *Strategiei*

industriei miniere pentru perioada 2004-2010. Obiectivele strategiei miniere au în vedere principiile dezvoltării durabile a economiei naționale și în special siguranța în furnizarea resurselor de materii prime energetice, cât și racordarea acestora la economiile din statele membre ale Uniunii Europene.

Ponderea ajutorului de stat pentru industria extractivă în ajutorul de stat național (mai puțin ajutorul acordat în sectoarele agricultură, pescuit și transporturi) a înregistrat, în anul 2006, cea mai mică valoare (16,03%). În anul 2005 s-a înregistrat cea mai ridicată pondere a perioadei analizate, de 41,11%, deoarece ajutorul de stat național (mai puțin ajutorul acordat în sectoarele agricultură, pescuit și transporturi) a înregistrat o reducere mai accentuată decât cea a ajutorului pentru industria extractivă, în perioada analizată.

Ajutoarele de stat acordate industriei cărbunelui în perioada 2004 – 2006 sunt prezentate în Tabelul 4.2.

Tabel 4.2.

Volumul ajutoarelor de stat acordate pentru industria cărbunelui în perioada 2004 – 2006

	UM	2002	2003	2004	2005	2006
Total ajutor de stat pentru industria cărbunelui – prețuri curente	Mii Lei	187.609,50	806.184,90	859.184,59	411.951,15	370.582,00
	Mii Euro	60.025,44	214.662,08	211.976,86	113.691,88	105.144,56
Total ajutor de stat pentru industria cărbunelui – prețuri constante 2002	Mii Lei	187.609,50	650.149,11	602.513,74	257.469,47	209.842,58
Cuantumul anual al	Lei/salariat	4.363,01	20.513,61	25.495,09	12.521,31	13.235,07

ajutorului de stat pe salariat din industria cărbunelui	Euro/salariat	1.395,94	5.462,14	6.290,11	3.455,68	3.755,16
Ponderea ajutorului de stat pentru industria cărbunelui în:						
Ajutorul de stat național*	%	6,99	23,37	13,19	17,78	15,20
Total ajutor pentru industria extractivă	%	41,54	60,17	64,66	43,26	94,81

* Ajutorul de stat național mai puțin ajutorul acordat în sectoarele pescuit, agricultură și transporturi

În perioada 2004 – 2006, volumul ajutoarelor de stat acordate pentru industria cărbunelui a avut o evoluție descendentă, aceasta fiind determinată în principal de reducerea semnificativă a măsurilor de ajutor de stat de natura scutirilor/reducerilor la plată a obligațiilor către bugetul consolidat al statului.

În anul 2004, Consiliul Concurenței a autorizat prin Decizia nr. 91/2004, o schemă de ajutor de stat instituită de *articolul 22 din* Legea nr. 507/2003 - *a bugetului de stat pe anul 2004*, care a prevăzut scutirea la plată a obligațiilor către bugetul consolidat al statului, pentru exercițiul financiar al anului 2004 și al accesoriilor aferente acestora. Beneficiarii acestei scheme de ajutor de stat au fost agenți economici aflați sub autoritatea sau în coordonarea Ministerului Economiei și Comerțului. Valoarea ajutoarelor de stat autorizată prin această decizie a fost substanțial redusă în anul 2004, comparativ cu valoarea autorizată prin Decizia Consiliului Concurenței nr. 522/2003 pentru același obiectiv, care a prevăzut scutirea la plată a obligațiilor către bugetul consolidat al statului, pentru exercițiul financiar al anului 2003 și al accesoriilor aferente acestora.

În anul 2006, Consiliul Concurenței a autorizat prin deciziile nr. 116/16.05.2006 și 117/16.05.2006, măsuri de ajutor de stat având ca obiectiv principal salvarea în vederea restructurării a doi operatori economici din

industria cărbunelui, respectiv S.N. a Cărbunelui – S.A. Ploiesti și S.N. a Lignitului Oltenia –S.A., prevăzuți în lista anexă la Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.8/2006 - *privind aprobarea unor măsuri financiare pentru operatorii economici de sub autoritatea Ministerului Economiei și Comerțului pe anul 2005*. Numai S.N. a Lignitului Oltenia –S.A. a reușit să primească în continuare ajutor de stat pentru restructurare, autorizat de Consiliul Concurenței prin Decizia nr. 251/27.12.2006. Prin aplicarea măsurilor menționate în programul de restructurare al societății, s-a preconizat că aceasta va înregistra activitate profitabilă și totodată își va asigura resurse financiare proprii pentru desfășurarea în bune condiții a activității, fără a mai înregistra datorii la bugetul de stat sau la bugetul local.

Cuantumul anual al ajutorului de stat pe salariat din industria cărbunelui, a înregistrat o scădere considerabilă, de la 25.495,09 lei în anul 2004, la 13.235,07 lei în anul 2006, ca urmare a reducerii numărului de salariați din industria cărbunelui, de la 33.700 în anul 2004, la 28.000 salariați în anul 2006.

Ponderea ajutorului de stat acordat industriei cărbunelui în ajutorul de stat național (mai puțin ajutorul acordat în sectoarele agricultură, pescuit și transporturi) în perioada 2004-2006 a oscilat, astfel:

- valoarea indicatorului din anul 2004 a atins minimul perioadei (13,19%), cauza fiind creșterea ajutorului de stat național (mai puțin ajutorul acordat în sectoarele agricultură, pescuit și transporturi) – exprimat în prețuri curente – care a înregistrat cea mai mare valoare din anii analizați 2004-2006 și în același timp a devansat creșterea nesemnificativă a ajutorului pentru industria cărbunelui (exprimat în prețuri curente);

- în anul 2005, valoarea indicatorului (17,78%) este cea mai mare din perioada analizată, datorită unei scăderi foarte accentuate a ajutorului de stat național (mai puțin ajutorul acordat în sectoarele agricultură, pescuit și transporturi) – exprimat în prețuri curente – decât a ajutorului pentru industria cărbunelui (în prețuri curente);
- în anul 2006, valoarea indicatorului a fost de 15,20%, ca urmare a unei creșteri relativ mici a ajutorului de stat național (mai puțin ajutorul acordat în sectoarele agricultură, pescuit și transporturi) – exprimat în prețuri curente, față de anul anterior.

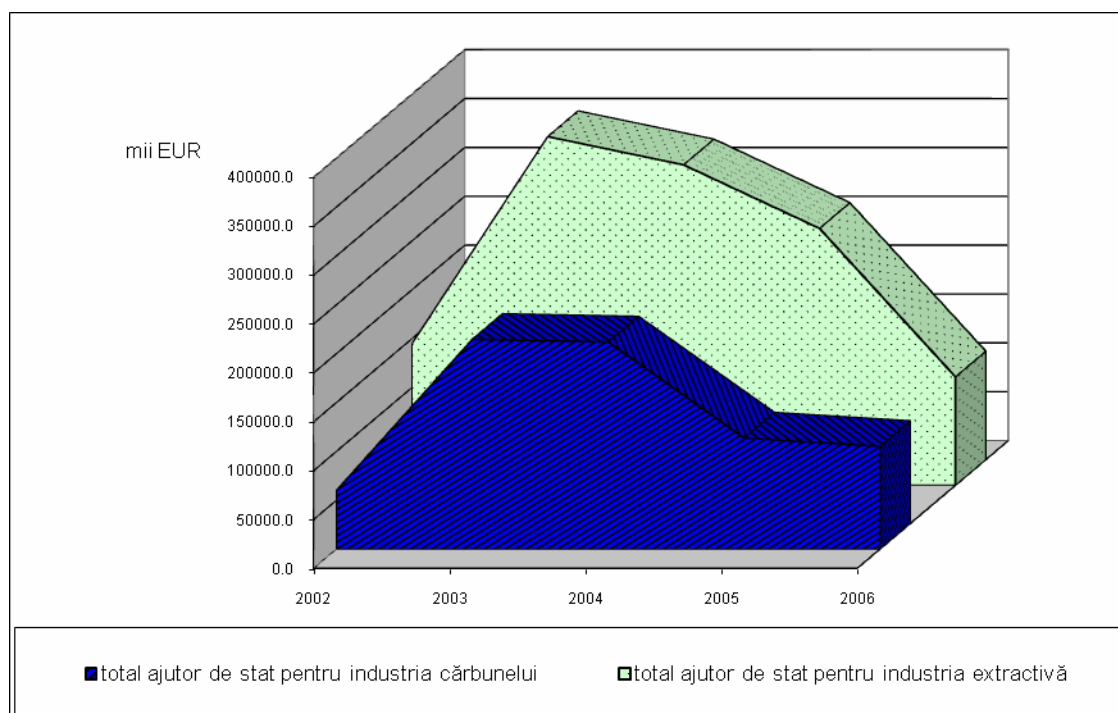
Tot o evoluție oscilantă, a înregistrat și ponderea ajutorului de stat pentru industria cărbunelui în totalul ajutorului de stat acordat pentru industria extractivă, de la 64,66% în anul 2004, la 43,26% în anul 2005. În anul 2006, ponderea ajutorului de stat acordat industriei carbonifere în totalul ajutorului pentru industria extractivă, a înregistrat cea mai mare valoare de 94,81%.

Aceasta s-a datorat faptului că subvențiile pe produs acordate companiilor, societăților naționale și societăților comerciale din sectorul minier, transferurile și alocațiile bugetare au fost ajutoare acordate efectiv pentru producția internă, și au înregistrat o valoare net superioară față de reducerile/scutirile la plată a obligațiilor bugetare și scutirea la plată a dobânzilor și penalităților aferente acestora.

Evoluția ajutorului de stat acordat industriei extractive și industriei cărbunelui, în perioada 2004 – 2006 este prezentată în Graficul 4.1.

Graficul 4.1.

Evoluția ajutorului de stat acordat industriei extractive (total) precum și industriei cărbunelui, în mii EUR, în perioada 2004 – 2006

4.1. OBIECTIVELE AJUTOARELOR DE STAT PENTRU INDUSTRIA EXTRACTIVĂ

Conform practicii europene, ajutoarele de stat au fost grupate în funcție de obiectivul principal, în ajutoare de stat acordate pentru obiective orizontale, ajutoare de stat pentru obiective sectoriale (sectoare sensibile) și ajutoare de stat pentru obiective regionale.

Gruparea ajutoarelor de stat din industria extractivă în funcție de obiectivul principal avut în vedere la alocare, în perioada 2004 – 2006, este prezentată în Tabelul 4.3.

Tabel 4.3.

**Ajutoarele de stat acordate industriei extractive pe obiective principale
în perioada 2004 – 2006**

	2002	2003	2004	2005	2006
Total ajutor de stat acordat industriei extractive					
Mii Lei prețuri curente	451.593,00	1339.824,04	1.328.787,99	952.273,57	390.875,09
Mii Euro	144.486,64	356.753,66	327.836,77	262.812,16	110.902,28
Mii Lei prețuri constante 2002	451.593,00	1.080.503,26	931.828,88	595.170,98	221.333,57
din care, pentru realizarea unor :					
Obiective orizontale					
Mii Lei prețuri curente	263.983,50	533.639,14	469.603,40	540.322,42	20.293,09
Mii Euro	84.461,21	142.091,58	115.859,91	149.120,28	5.757,72
Mii Lei prețuri constante 2002	263.983,50	430.354,15	329.315,15	337.701,51	11.490,99
Pondere în ajutorul pentru industria extractivă %	58,46	39,83	35,34	56,74	5,19
Obiective sectoriale					
Mii Lei prețuri curente	187.609,50	806.184,90	859.184,59	411.951,15	370.582,00
Mii Euro	60.025,44	214.662,08	211.976,86	113.691,88	105.144,56
Mii Lei prețuri constante 2002	187.609,50	650.149,11	602.513,74	257.469,47	209.842,58
Pondere în ajutorul pentru industria extractivă %	41,54	60,17	64,66	43,26	94,81
Obiective regionale					
Mii Lei prețuri curente	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Conform clasificării și codificării obiectivelor ajutoarelor de stat, ajutoarele de stat atribuite în industria extractivă în perioada analizată, se regăsesc în două categorii de obiective: obiective orizontale și obiective sectoriale (sectoare sensibile). Pentru obiective regionale, în perioada analizată, nu s-au acordat ajutoare de stat.

Din categoria obiectivelor orizontale, în perioada analizată s-au alocat ajutoare de stat sub formă de: subvenții, transferuri, investiții de capital

acordate pentru protecția mediului înconjurător, facilități fiscale constând în reduceri/scutiri de obligații bugetare restante sau scutiri la plată a dobânzilor și penalităților aferente acestora și ajutoare acordate pentru alte obiective.

Din analiză rezultă că, în perioada 2004-2006 ponderea cea mai mare a ajutoarelor de stat pentru obiectivele orizontale, în total ajutoare acordate pentru industria extractivă, a fost înregistrată în anul 2005, respectiv 56,74%, față de anul 2004, când procentul a fost de 35,34%. În anul 2006, ponderea a scăzut foarte mult ajungând numai la 5,19%, ca o consecință a scăderii volumului ajutoarelor de stat acordate sub forma reducerilor/scutirilor la plata obligațiilor bugetare și a accesoriilor aferente acestora, comparativ cu perioada 2004-2005.

În cadrul categoriei “obiectivelor sectoriale”, au fost acordate ajutoare de stat pentru cărbune - ajutoare pentru producția internă și alte ajutoare. Ajutorul de stat acordat în industria cărbunelui (exprimat în prețuri constante 2002) a înregistrat o scădere semnificativă, de la 602.513,74 mii lei în anul 2004, la 209.842,58 mii lei în anul 2006. În schimb ponderea acestuia în totalul ajutorului de stat acordat industriei extractive, a crescut de la 64,66% în anul 2004, la 94,81% în anul 2006, datorită ajutoarelor de stat acordate pentru producția internă.

4.1.1. Obiectivele orizontale

Ajutoarele de stat pentru obiective orizontale alocate industriei extractive în perioada 2004-2006 au inclus:

- ajutoare de stat acordate pentru protecția mediului, indiferent de ramura industriei extractive care a generat fenomene de poluare, și pentru care

vor trebui găsite alte soluții de protejare a mediului, în concordanță cu noua legislație europeană de mediu, care este tot mai exigentă;

- ajutoare de stat pentru salvare-restructurare, care au fost acordate firmelor aflate în dificultate din industria extractivă (companii naționale, societăți naționale și comerciale altele decât cele din industria cărbunelui), condiționate de implementarea unor planuri de restructurare stabilite pe termene cât mai scurte care să conducă în final, atât la restabilirea viabilității acestor companii și societăți, cât și la atenuarea impactului social al măsurilor de restructurare în zonele în care acestea își desfășoară activitatea;
- ajutoare de stat grupate în “alte obiective”, grupă în care s-au inclus în principal subvenții pentru extracția petrolului, a gazelor naturale, extracția și prepararea minereurilor feroase, neferoase, rare și nemetalifere, precum și cele pentru alte activități extractive.

Evoluția structurii ajutorului de stat acordat industriei extractive în vederea realizării unor obiective orizontale este prezentată în Tabelul 4.4.

Tabel 4.4.

Structura ajutoarelor de stat acordate industriei extractive pe obiective orizontale

- în procente -

	2002	2003	2004	2005	2006
Ponderea ajutorului de stat acordat pentru obiective orizontale în total industrie extractivă					
Total, din care pentru:	58,46	39,83	35,34	56,74	5,20
- Mediu	2,21	0,14	0,62	0,67	2,14
- Salvare – restructurare	0,00	3,34	4,77	9,18	3,06
- Alte obiective	56,25	36,35	29,95	46,89	0,00
Structura ajutoarelor de stat pe obiective orizontale					
Total obiective orizontale, din care pentru:	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

- Mediu	3,78	0,35	1,75	1,18	41,15
- Salvare – restructurare	0,00	8,39	13,50	16,18	58,85
- Alte obiective*	96,22	91,26	84,75	82,64	0,00

* În principal de natura subvențiilor pe unitate de produs

Ponderea ajutoarelor de stat pentru obiective orizontale, în totalul ajutoarelor de stat acordate industriei extractive, în perioada analizată, a atins în anul 2005, un vârf de 56,74%, față de anul 2006, când a atins nivelul cel mai scăzut, de 5,20%.

În cadrul obiectivelor orizontale, cea mai mare pondere o reprezintă ajutoarele de stat acordate pentru alte obiective, în anii 2004 și 2005, procente fiind de 84,75%, respectiv 82,64%. În anul 2006 nu s-au acordat ajutoare de stat pentru alte obiective. Ajutoarele de stat grupate în ajutoare acordate pentru “alte obiective” s-au alocat sub forma subvențiilor pe produs în industria minereurilor feroase, neferoase, rare și nemetalifere, a participărilor cu capital (pentru susținerea programelor tehnice de conservare sau închidere a minelor și pentru investiții în retehnologizare) precum și sub forma scutirilor/reducerilor la plata unor obligații bugetare restante, inclusiv a accesoriilor acestora.

Principalele acte normative care au stat la baza acordării acestor ajutoare au fost: *legile anuale ale bugetului de stat, H.G. nr. 816/1998 privind conservarea și închiderea definitivă a unor mine și cariere, H.G. nr. 311/1999, H.G. nr. 720/1999, H.G. nr. 492/2000, H.G. nr. 602/2001* pentru subvenții și participări cu capital, iar pentru facilități fiscale: *H.G. nr. 484/2004 emisă în baza art. 22 din Legea nr. 507/2003 - legea bugetului de stat pe anul 2004 și O.U.G. nr. 8/2006.*

Ponderea ajutorului de stat pentru mediu în totalul ajutorului acordat industriei extractive a fost redusă, în anul 2006 înregistrându-se ponderea cea mai mare.

În perioada 2004–2006, ajutoarele de stat pentru salvare-restructurare au fost acordate sub forma reducerilor/scutirilor la plata datoriilor bugetare restante și a accesoriilor acestora. Ponderea acestora în cadrul obiectivelor orizontale, a înregistrat o creștere semnificativă de la 13,50% în anul 2004, la 58,85% în anul 2006, ca urmare a măsurii prevăzute în strategia de restructurare a sectorului minier, de compensare până în anul 2006, a pierderilor înregistrate la minele rămase în funcțiune, la care veniturile nu acopereau cheltuielile.

4.1.2. Obiectivele sectoriale

Ajutoarele de stat din industria cărbunelui se încadrează în categoria obiectivelor sectoriale (sectoare sensibile) și au fost acordate conform principiilor generale ale strategiei miniere aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 615/2004:

- menținerea la un nivel constant, în perioada 2004-2006, a volumului alocațiilor de la buget pentru activitatea de producție, alocațiilor de capital și al transferurilor sociale corespunzător nivelului realizat în anul 2003, reactualizat;
- responsabilizarea acționarului în elaborarea și aprobarea programelor de reformă, în scopul folosirii cu eficiență a resurselor financiare alocate prin buget, asigurându-se în acest fel pregătirea privatizării operatorilor minieri;

- alocarea resurselor financiare pe bază de programe de reformă elaborate pentru fiecare unitate beneficiară, numai pentru obiectivele miniere cu șanse de reabilitare/viabilizare și sau privatizare;
- compensarea până în anul 2006 a pierderilor înregistrate la minele aflate în funcțiune, la care veniturile nu au acoperit cheltuielile.

Conform practicii europene, ajutoarele de stat pentru obiective sectoriale acordate industriei cărbunelui sunt grupate în:

- ajutoare de stat pentru “**producția curentă**” – subvenții pe produs, subvenții privind protecția socială, transferuri, alocații de capital, alocații bugetare pentru activitatea de producție;
- ajutoare de stat grupate în “**alte ajutoare**” pentru agenții economici care operează în industria cărbunelui: ajutoare pentru investiții destinate atât re tehnologizării minelor viabile, cât și închiderii și conservării minelor nerentabile, unele ajutoare pentru stimularea prospecțiunilor geologice.

Sintetic, structura ajutoarelor de stat sectoriale acordate pentru industria cărbunelui, este redată în Tabelul 4.5.

Tabel 4.5.

Structura ajutoarelor de stat din industria extractivă pe obiective sectoriale – industria cărbunelui

- în procente -

	2002	2003	2004	2005	2006
Ponderea ajutorului de stat acordat pentru obiective sectoriale (industria cărbunelui) în total industrie extractivă					
Total, din care pentru:	41,54	60,17	64,66	43,26	94,81
- Cărbune – ajutoare de stat pentru producția curentă	22,12	11,56	18,37	21,23	77,49
- Cărbune - alte ajutoare	19,43	48,61	46,29	22,03	17,31

Structura ajutorului de stat pe obiective sectoriale (industria cărbunelui)					
Total, din care pentru:	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
- Cărbune – ajutoare pentru producția curentă	53,24	19,21	28,41	49,08	81,74
- Cărbune - alte ajutoare	46,76	80,79	71,59	50,92	18,26

Ajutoarele de stat atribuite companiilor și societăților naționale/comerciale din industria cărbunelui pentru **producția curentă**, au fost acordate de către Ministerul Economiei și Comerțului sub formă de subvenții unitare pe produs, subvenții privind protecția socială, alocații de capital și transferuri în baza următoarelor acte normative: *legile anuale ale bugetului și a H.G. nr. 311/1999, cu modificările și completările ulterioare, H.G. nr. 42/2000, H.G. nr. 492/2000, H.G. nr. 570/2001, H.G. nr. 920/2001, H.G. nr. 144/2005 și H.G. nr. 49/2006.*

Din analiza datelor prezentate în tabel este important de subliniat faptul că ajutoarele de stat acordate sectorului carbonifer pentru activitatea curentă în anul 2006 au avut o pondere semnificativă în totalul ajutoarelor de stat atribuite industriei extractive (77,49%) și totodată o evoluție ascendentă - de la 18,37% în anul 2004, la 77,49% în anul 2006. De asemenea, în structura ajutoarelor de stat acordate pentru cărbune, în cadrul obiectivelor sectoriale, ajutoarele acordate pentru producția curentă a înregistrat o creștere importantă de la 28,41% în anul 2004, la 49,08% în anul 2005 și respectiv la 81,74% în anul 2006.

Grupele ajutoarelor de stat pentru **cărbune – „alte ajutoare”** a înregistrat o scădere semnificativă a ponderii deținute atât în totalul ajutoarelor de stat acordate pentru industria extractivă, cât și în ajutoarele de stat pe obiective sectoriale (industria cărbunelui), de la 46,29% în anul 2004, la 17,31% în anul 2006, respectiv de la 71,59% în anul 2004, la 18,26% în anul 2006. Ajutoarele

de stat din această grupă s-au acordat conform obiectivelor generale ale strategiei miniere în perioada 2004-2010, și au constatat în: scutiri/reduceri la plata obligațiilor bugetare restante și a accesoriilor aferente acestora, subvenții și participări cu capital în scopul continuării programului de închidere/conservare a unor mine și cariere neviabile. Este important de menționat faptul că pe lângă măsurile destinate accelerării acțiunilor de privatizare a unităților miniere cu perspectivă, astfel încât minele și carierele viabile să fie re tehnologizate prin efort propriu, prin atragerea de capital privat și prin privatizare, au fost prevăzute și măsuri sociale pentru personalul minier disponibilizat, prin implementarea unor programe de protecție socială finanțate de stat și din surse externe atrase.

Actele normative care au constituit baza legală pentru acordarea acestor ajutoare de stat, au fost pentru subvenții și investiții de capital: *legile bugetelor anuale, H.G. nr. 816/1998, H.G. nr. 720/1999, H.G. nr. 493/2000, H.G. nr. 602/2001*, iar pentru facilități fiscale: *H.G. nr. 484/2004 emisă în baza art. 22 din Legea nr. 507/2003 - legea bugetului de stat pe anul 2004* (schemă autorizată de Consiliul Concurenței prin Decizia nr. 91/2004) și *O.U.G. nr. 8/2006* - act normativ emis în scopul neblocării industriei miniere și a continuării programului de închidere a minelor neviabile.

Unul dintre obiectivele principale ale restructurării sectorului minier în perioada 2004-2010 este eliminarea subvențiilor și a transferurilor pentru sectoarele de minereuri și cărbune brun începând cu anul 2007, și orientarea acestora către producția de ulei, până în anul 2010, conform directivelor europene privind alocarea ajutorului de stat în acest sector.

4.2. INSTRUMENTE FINANCIARE UTILIZATE

Promovarea Strategiei industriei miniere, precum și implementarea acesteia, a impus adoptarea unor instrumente financiare care să fie utilizate în acordarea ajutoarelor de stat, în funcție de structurarea pe etape a măsurilor și acțiunilor, astfel:

- în anul 2004, au fost adoptate măsuri imediate pentru mobilizarea susținută a resurselor financiare puse la dispoziție de bugetul de stat, bugetele locale, fondurile speciale și respectiv, atrase de la instituțiile financiare specializate;
- anii 2005-2006 au vizat atât continuarea procesului de restructurare a capacităților de producție și financiare, în limita resurselor destinate sectorului, așa cum au fost prevăzute în buget, precum și asigurarea protecției sociale a persoanelor care urmau să fie disponibilizate din activitatea minieră.

Principalele instrumente financiare utilizate la acordarea ajutoarelor de stat pentru industria extractivă au fost: subvențiile pe produs, transferurile sociale, investițiile de capital pe de o parte, iar pe de altă parte, scutirile și/sau reducerile la plata obligațiilor bugetare restante, precum și scutirile/reducerile la plată a dobânzilor de întârziere și a penalităților aferente acestora.

Structura și evoluția ajutorului de stat în industria extractivă în funcție de instrumentele financiare utilizate sunt redate în Tabelul 4.6.

Tabel 4.6.**Structura ajutorului de stat din industria extractivă în funcție de instrumentele financiare utilizate, în perioada 2004 – 2006**

- în procente -

Natura ajutorului (tipuri de instrumente financiare)	2002	2003	2004	2005	2006
A1 – subvenții, alocații, prime, subvenționarea dobânzii, alte sume nerambursabile	84,33	46,24	49,24	71,24	79,63
A2 – scutiri și reduceri la plata obligațiilor fiscale	0,01	48,82	43,73	27,06	14,09
B1 – participarea cu capital a statului	13,39	4,32	4,51	1,63	0,00
C1 – scutiri de dobândă la creditele bugetare	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
C2 – total scutiri și reduceri la plata dobanzilor de întârziere și a penalităților aferente, din care, ca urmare a:	2,27	0,62	2,51	0,07	6,28
• amânării și/sau eşalonării obligațiilor bugetare	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
• scutirii, reducerii și eşalonării dobanzilor de întârziere și penalităților datorate către buget	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
D1 – acordarea de garanții de stat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
TOTAL	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Din datele prezentate în tabel rezultă că, ponderea subvențiilor în totalul ajutorului de stat acordat în industria extractivă este semnificativă și în creștere pe întreaga perioadă analizată, de la 49,24% în anul 2004, la 71,24% în anul 2005 și respectiv la 79,63% în anul 2006. S-au acordat subvenții atât pentru obiective orizontale (minereuri neferoase, rare și nemetalifere) cât și pentru obiective sectoriale (produse din industria cărbunelui). Cea mai mare parte a subvențiilor a fost orientată însă, către obiectivele orizontale.

Un alt instrument financiar utilizat l-a reprezentat scutirile și reducerile la plata obligațiilor bugetare restante, atât pentru obiective orizontale cât și pentru obiective sectoriale. Utilizarea acestui instrument financiar a avut la bază unul dintre obiectivele principale ale restructurării sectorului minier, și anume compensarea până în anul 2006 a pierderilor înregistrate de

companiile/societățile miniere care se preconiza că vor rămâne în funcțiune și vor deveni viabile în viitor. Începând cu anul 2004, ponderea acestora în totalul ajutorului de stat acordat în industria extractivă, a scăzut de la 43,73% în anul 2004 la 27,06% în anul 2005, și respectiv la 14,09% în anul 2006.

Participarea cu capital a statului a urmărit pe de o parte, restructurarea capacităților de producție, îmbunătățirea performanțelor tehnologice, reducerea activității și închiderea minelor neviabile și transformarea acestora în zone favorabile dezvoltării sectorului privat, iar pe de altă parte protecția mediului înconjurător, având ca scop promovarea unei imagini pozitive a regiunii respective, pentru atragerea de noi investiții și investitori. Ajutoarele de stat acordate în perioada analizată, prin utilizarea acestui instrument financiar, au deținut o pondere în scădere, de la 4,51% în 2004 la zero în 2006.

În perioada analizată, scutirile/reducerile la plata dobânzilor de întârziere și a penalităților aferente obligațiilor bugetare restante, acordate pentru industria extractivă au avut o pondere nesemnificativă. Măsurile de ajutor de stat reprezentând scutiri de dobândă la creditele bugetare și garanții de stat nu s-au acordat în perioada analizată.

Ajutoarele de stat sub forma subvențiilor pe produs, transferurilor sociale, investițiilor de capital au fost acordate în principal, în baza *legilor bugetelor anuale, H.G. nr. 311/1999, H.G. nr. 816/1998, H.G. nr. 720/1999, H.G. nr. 493/2000, și H.G. nr. 602/2001*. Principalele acte normative care au instituit măsuri de ajutor de stat sub forma facilităților fiscale au fost: *H.G. nr. 484/2004 emisă în baza art. 22 din Legea nr. 507/2003 - legea bugetului de stat pe anul 2004* – (schemă de ajutor de stat autorizată de Consiliul Concurenței prin Decizia nr. 91/2004) și *O.U.G. nr. 8/2006* - act normativ care

a constituit baza legală de autorizare a ajutoarelor de stat individuale de către Consiliul Concurenței, având ca obiectiv salvarea-restructurarea companiilor/societăților miniere aflate sub autoritatea Ministerului Economiei și Comerțului (prevăzute în lista anexă la ordonanță).

Nivelul și structura ajutorului de stat din industria extractivă în perioada 2004 – 2006, în funcție de cele două mari componente – cheltuieli bugetare și renunțări la venituri – sunt prezentate în Tabelul 4.7.

Tabel 4.7.

Nivelul și structura ajutorului de stat din industria extractivă în funcție de natura acestuia, în perioada 2004 – 2006

	UM	2002	2003	2004	2005	2006
1. Cheltuieli bugetare (A1+B1)						
Prețuri curente	Mii Lei	441.298,00	677.415,26	714.327,02	693.922,21	311.255,37
	Mii Euro	141.192,77	180.374,71	176.237,79	191.511,35	88.311,92
Pondere în total ajutor acordat industriei extractive	%	97,72	50,56	53,76	72,87	79,63
Prețuri constante 2002	Mii Lei	441.298,00	546.302,63	500.930,59	433.701,38	176.248,79
2. Renunțare la venituri (A2+C1+C2+D1)						
Prețuri curente	Mii Lei	10.295,00	662.408,78	614.460,97	258.351,36	79.619,72
	Mii Euro	3.293,87	176.378,95	151.598,98	71.300,81	22.590,36
Pondere în total ajutor acordat industriei extractive	%	2,28	49,44	46,24	27,13	20,37
Prețuri constante 2002	Mii Lei	10.295,00	534.200,63	430.898,30	161.469,60	45.084,78

TOTAL (prețuri curente)	Mii Lei	451.593,00	1.339.824,04	1.328.787,99	952.273,57	390.875,09
-----------------------------------	------------	------------	--------------	--------------	------------	------------

Din datele analizate, în perioada 2004 – 2006 a rezultat că, statul a susținut industria extractivă atât prin alocarea de sume de natura cheltuielilor bugetare cât și prin acordarea de ajutoare de stat sub forma renunțării statului la unele venituri, dar important de subliniat este faptul că, „*cheltuielile bugetare*” au continuat să depășească într-un mod semnificativ „*renunțările la venituri*” din partea statului.

Astfel, cheltuielile bugetare s-au reflectat în subvenții, alocații și participări ale statului cu capital, a căror pondere în ajutorul de stat pentru industria extractivă a avut o tendință de creștere de la 53,76% în anul 2004, la 72,87% în anul 2005 și respectiv la 79,63% în anul 2006.

Ajutoarele de stat acordate sub forma renunțării statului la unele venituri s-au concretizat, în special, în reduceri/scutiri la plata obligațiilor bugetare restante, acordate pentru cărbune – alte ajutoare, ajutoare pentru salvare-restructurare și ajutoare de stat acordate pentru alte obiective.

Ponderea renunțării la venituri în totalul ajutoarelor de stat acordate industriei extractive este în scădere, de la 46,24% în anul 2004, la 27,13% în anul 2005 și respectiv la 20,37% în anul 2006.

Pe tipuri de instrumente financiare utilizate la acordare și în funcție de natura ajutoarelor (cheltuieli bugetare și renunțări la venituri) evoluția ajutoarelor de stat acordate în industria cărbunelui este redată în Tabelul 4.8., respectiv în Tabelul 4.9.

Tabel 4.8.**Structura ajutorului de stat din industria cărbunelui în funcție de instrumentele financiare utilizate în perioada 2004 – 2006**

- în procente -

Natura ajutorului (tipuri de instrumente financiare)	2002	2003	2004	2005	2006
A1 – subvenții, alocații, prime, subvenționarea dobânzii, alte sume nerambursabile	78,89	26,42	33,97	58,51	81,74
A2 – scutiri și reduceri la plata obligațiilor fiscale	0,02	69,41	58,80	41,40	14,86
B1 – participarea cu capital a statului	16,70	4,17	3,66	0,00	0,00
C1 – scutiri de dobândă la creditele bugetare	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
C2 – total scutiri și reduceri la plata majorărilor de întârziere și a penalităților aferente, din care, ca urmare a:	4,39	0,00	3,57	0,09	3,40
• amânării și/sau eşalonării obligațiilor bugetare	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
• scutirii, reducerii și eşalonării majorărilor de întârziere și penalităților datorate către buget	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
D1 – acordarea de garanții de stat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
TOTAL	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

În perioada 2004-2006, principalele instrumente financiare de acordare a ajutorului de stat în industria cărbunelui au fost subvențiile, alocațiile bugetare și transferurile sociale. Relevant este faptul că, s-a menținut o evoluție ascendentă a ponderii acestor ajutoare în totalul ajutoarelor de stat acordate industriei cărbunelui, de la 33,97% în anul 2004, la 58,51% în anul 2005 și respectiv 81,74% în anul 2006. Anul 2006 este caracterizat prin acordarea cu preponderență de ajutoare de stat sub forma subvențiilor, alocațiilor bugetare și a transferurilor sociale. Așa cum se poate observa din tabel, în anul 2006 ponderea acestora a atins nivelul maxim al perioadei, depășind valoarea de 81%.

În aceeași perioadă, participarea cu capital a statului în industria cărbunelui a fost foarte redusă, acordându-se ajutoare numai în anul 2004, cu o pondere de 3,66%.

Referitor la scutirile și reducerile la plata obligațiilor bugetare restante, această măsură de sprijin financiar reprezintă unul din obiectivele principale ale restructurării sectorului minier, prin care s-a urmărit salvarea companiilor/societăților miniere, care sunt viabile sau care pot deveni viabile în viitor. În această privință, au fost elaborate pentru perioada analizată două acte normative, și anume: H.G. nr. 484/2004 emisă în baza art. 22 din Legea nr. 507/2003 - *legea bugetului de stat pe anul 2004* (schemă autorizată de Consiliul Concurenței prin decizia nr. 91/2004) și respectiv O.U.G. nr. 8/2006. Ponderea acestor ajutoare de stat a cunoscut o descreștere accentuată, în structura ajutoarelor de stat acordate industriei cărbunelui, de la 58,80% în anul 2004, la 41,40% în anul 2005 și respectiv la 14,86% în anul 2006.

În perioada 2004 – 2006 nu s-au acordat măsuri de sprijin financiar sub forma scutirilor de dobândă la creditele bugetare, și nici sub forma garanțiilor de stat.

Tabel 4.9.

Nivelul și structura ajutorului de stat din industria cărbunelui în funcție de natura acestuia în perioada 2004 – 2006

- în procente -

	UM	2002	2003	2004	2005	2006
1. Cheltuieli bugetare (A1+B1)						
Prețuri curente	Mii Lei	179.335,70	246.623,84	323.369,47	241.033,13	302.905,87
	Mii Euro	57.378,24	65.668,29	79.781,28	66.521,26	85.942,93
Pondere în total ajutor acordat industriei cărbunelui	%	95,59	30,59	37,64	58,51	81,74
Prețuri constante 2002	Mii Lei	179.335,70	198.890,19	226.766,81	150.645,71	171.520,88
2. Renunțare la venituri (A2+C1+C2+D1)						
Prețuri curente	Mii Lei	8.273,80	559.561,06	535.815,12	170.918,02	67.676,13

	Mii Euro	2.647,19	148.993,79	132.195,58	47.170,62	19.201,63
Pondere în total ajutor acordat industriei cărbunelui	%	4,41	69,41	62,36	41,49	18,26
Prețuri constante 2002	Mii Lei	8.273,79	451.258,92	375.746,93	106.823,76	38.321,70
TOTAL (prețuri curente)	Mii Lei	187.609,50	806.184,90	859.184,59	411.951,15	370.582,00

Și în industria cărbunelui, în perioada analizată, ajutoarele de stat de natura „cheltuielilor bugetare” au continuat să depășească ajutoarele de stat reprezentând, „renunțarea din partea statului la unele venituri”.

Ponderea cheltuielilor bugetare în totalul ajutoarelor de stat acordate în industria cărbunelui a înregistrat o creștere considerabilă, de la 37,64% în anul 2004, la 58,51% în anul 2005 respectiv la 81,74% în anul 2006, în raport cu renunțarea la venituri care a înregistrat o scădere majoră de la 62,36% în anul 2004, ajungând în anul 2006 la numai 18,26%.

Este important de menționat faptul că, din valoarea totală a ajutoarelor acordate în industria carboniferă în anul 2006, respectiv 370.582,00 mii lei exprimată în prețuri curente, suma de 302.905,87 mii lei reprezintă ajutoare de stat acordate pentru producția curentă, și anume subvenții pe produs, subvenții privind protecția socială și transferuri alocate pentru societățile și companiile naționale din sectorul minier.

*

*

*

În urma analizei făcute în prezentul capitol, putem observa următoarele obiective strategice ale sectorului minier:

- reducerea implicării directe a Guvernului în susținerea activității miniere, prin diminuarea treptată a alocării de resurse bugetare;

- eliminarea subvențiilor și a transferurilor pentru sectoarele de minereuri și cărbune brun, începând cu anul 2007;
- subvenționarea producției de ulei până în anul 2010, conform directivelor Comisiei Europene, privind alocarea ajutorului de stat în acest sector;
- re tehnologizarea și modernizarea minelor și carierelor viabile care vor rămâne în funcțiune: prin efort propriu, prin atragerea de capital privat sau prin privatizare;
- reabilitarea fostelor zone miniere în scopul asigurării celor mai bune condiții de infrastructură, pentru noi proiecte de investiții;
- accelerarea acțiunilor pentru privatizarea unităților miniere cu perspectivă;
- implementarea programelor de protecție socială, finanțate atât de stat cât și din surse externe atrase, pentru personalul disponibilizat;
- relansarea activității unităților miniere viabile și deblocarea activității economice a regiunii respective.

CAPITOLUL 5

**AJUTORUL DE STAT ACORDAT ÎN ROMÂNIA,
ÎN PERIOADA 2004 – 2006, ÎNTREPRINDERILOR CARE AU PRESTAT
SERVICII DE INTERES ECONOMIC GENERAL**

Serviciile de interes economic general (SIEG) apar în legislația comunitară în domeniul concurenței drept activități economice pe care autoritățile publice le consideră a avea o importanță deosebită pentru cetățeni și care, dacă nu ar exista intervenția publică, nu ar fi furnizate consumatorilor (sau ar fi furnizate în condiții speciale).

În România, până la data de 31 decembrie 2006, *Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat*¹¹ definea, la art. 11, serviciul de interes economic general ca fiind „*acel serviciu prestat în condiții de piață, pentru care există obligații impuse de autoritățile publice privind accesul consumatorilor în mod nediscriminatoriu și/sau alte obligații impuse*”.

Sprijinul financiar acordat de stat unei societăți care prestează un serviciu de interes economic general are în vedere compensarea, totală sau parțială, a costurilor rezultate din prestarea acestui serviciu, luând în considerare veniturile relevante și un profit rezonabil în realizarea obligațiilor impuse.

Pentru perioada 2002 – 2006, ajutoarele de stat acordate, în România, întreprinderilor care au prestat servicii de interes economic general se prezintă după cum urmează:

¹¹ Abrogată de Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 117/2006 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat

Tabel 5.1.

Situația ajutoarelor de stat pentru SIEG, în perioada 2004 – 2006*

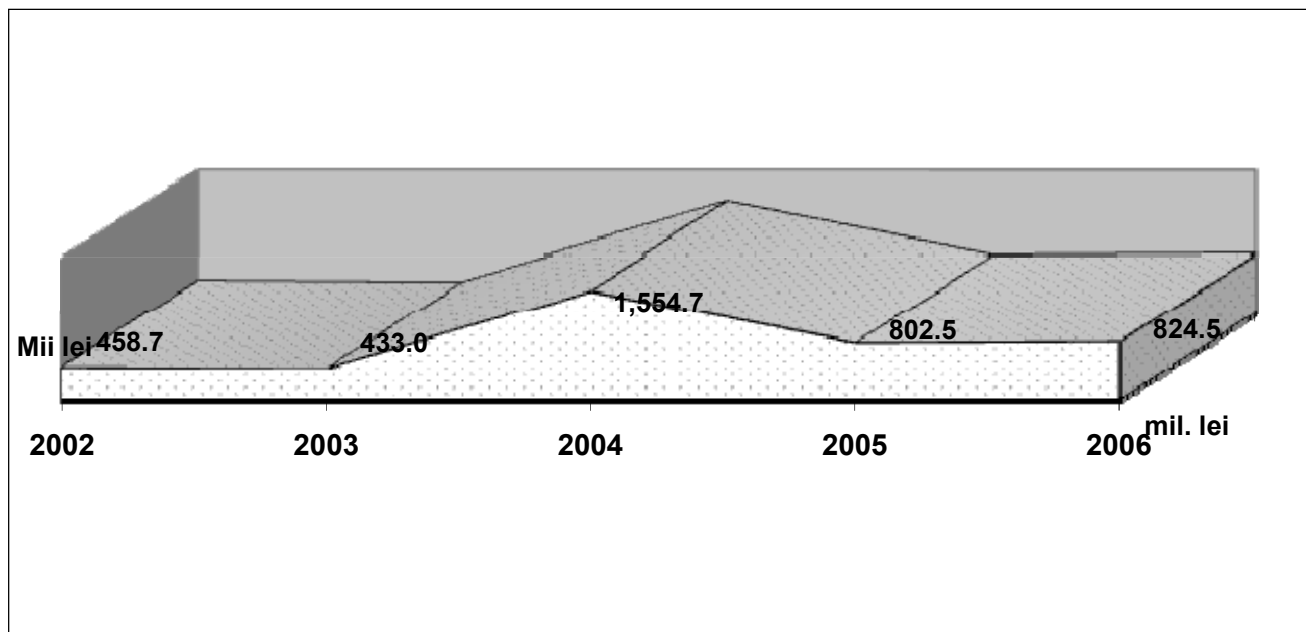
	2002	2003	2004	2005	2006
Valoare ajutor de stat pentru SIEG (mii lei)	458.748,89	433.095,05	1.554.786,02	802.595,40	824.527,00
Valoare ajutor de stat pentru SIEG (mii euro)	146.774,99	115.320,20	383.593,66	221.501,07	233.941,55
Mii lei (<i>exprimat în prețuri constante la nivelul anului 2002</i>)	458.748,89	349.270,20	1.253.859,70	647.254,35	664.941,13
Pondere în ajutorul de stat național (%) **	17,08	12,56	23,87	34,65	33,82

* Exclusiv ajutoarele de stat acordate în agricultură, pescuit și transporturi

** Exclusiv ajutoarele de stat acordate în agricultură, pescuit și transporturi

Graficul 5.1.

Evoluția ajutorului de stat pentru SIEG în perioada 2004 – 2006

Valoarea anuală a ajutoarelor de stat acordate în sectorul serviciilor de interes economic general a înregistrat, în perioada avută în vedere, o tendință crescătoare, pornind în anul 2002 de la 458,7 milioane lei și ajungând, în anul

2006, până la nivelul de 824,5 milioane lei, cu un maxim de 1.554,7 milioane lei atins în anul 2004.

În ceea ce privește valoarea ajutorului de stat exprimată în prețuri constante la nivelul anului 2002, se remarcă o creștere a acesteia, în anul 2006, față de anul 2003, cu 90,38%, iar față de anul 2005 cu 2,73%.

Ponderea ajutoarelor acordate pentru SIEG în ajutorul de stat național a înregistrat o tendință generală de creștere, de la 23,87% în 2004, la 34,65% în anul 2005 și, respectiv, la 33,82% în anul 2006.

Se observă că, deși volumul ajutorului de stat pentru SIEG a crescut, în anul 2006, cu 21,93 milioane lei față de cel din anul anterior, ponderea acestuia în ajutorul de stat național a avut, în același an 2006, un nivel mai scăzut cu 0,83 puncte procentuale decât cel aferent anului 2005. Explicația se regăsește în dinamica diferită înregistrată de volumul ajutorului de stat pentru SIEG (creștere cu 2,73%) și volumul ajutorului de stat național (creștere cu 5,26%).

În perioada analizată, companiile din România care au prestat servicii de interes economic general au beneficiat de măsuri de sprijin acordate fie ca ajutoare individuale (*ajutoare ad-hoc*), fie prin intermediul unor scheme de ajutor de stat.

În Tabelul 5.2. este prezentată situația comparativă a modalităților de acordare a ajutoarelor de stat destinate SIEG-urilor, în perioada analizată:

Tabel 5.2.

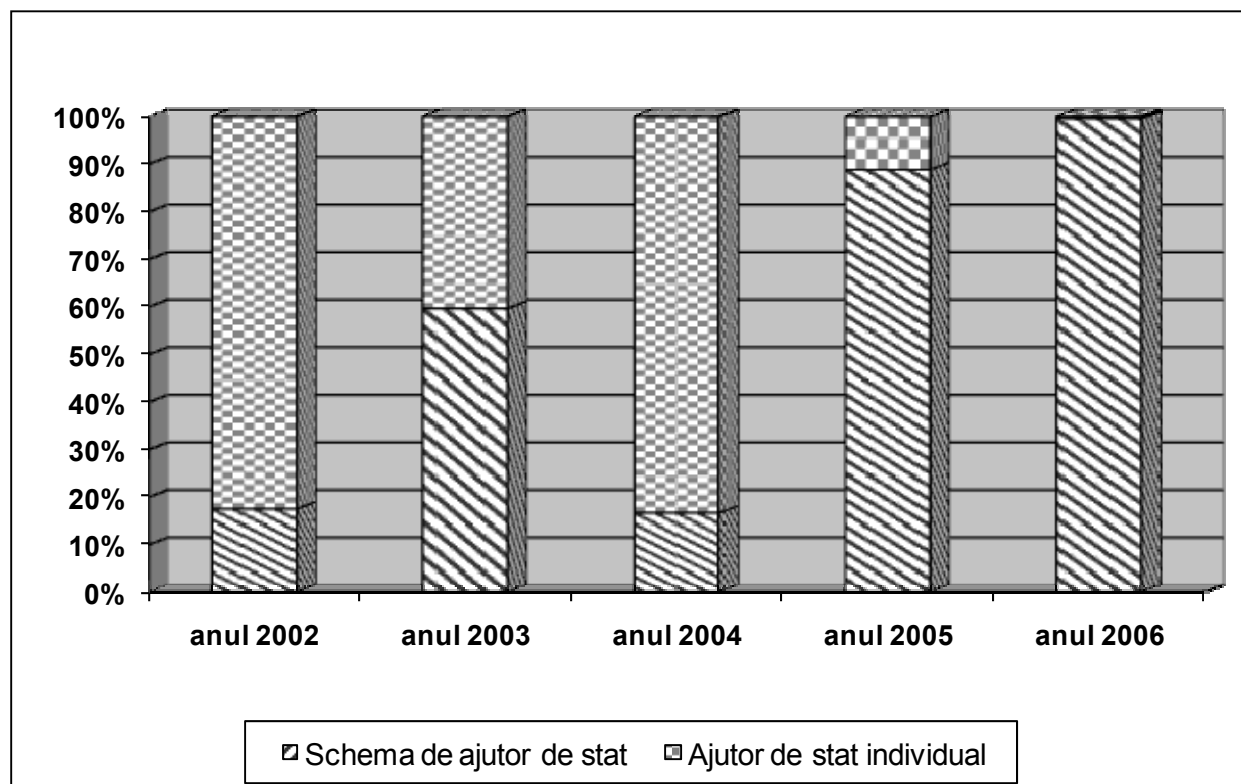
Modalități de acordare a ajutoarelor de stat pentru SIEG, în perioada 2004 – 2006*

Anul	2002		2003		2004		2005		2006	
	mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
Scheme de ajutor de stat	81.522,70	17,77	270.791,48	62,52	257.337,88	17,09	636.451,71	86,19	820.329,80	99,49
Ajutoare de stat individuale	377.226,19	82,23	183.137,94	37,48	1.293.110,52	82,91	80.420,51	13,81	4.197,20	0,51
Total	458.748,89	100	433.095,05	100	1.554.786,02	100	802.595,40	100	824.527,00	100

* Exclusiv ajutoarele de stat acordate în agricultură, pescuit și transporturi

Graficul 5.2.

Ponderea ajutoarelor de stat pentru SIEG, în funcție de modalitatea de acordare

Din analiza efectuată, se observă tendința de creștere a ponderii schemelor de ajutor de stat, ca modalitate de acordare, în totalul măsurilor de sprijin pentru SIEG, cu atingerea nivelului maxim al perioadei, de 99,49%, în anul 2006.

Evoluția înregistrată în perioada 2004 – 2006 în România a urmat tendința comunitară de acordare a facilităților, în mod preponderent, prin scheme de ajutor de stat, întrucât, prin instituirea unui cadru general mai larg, se asigură creșterea gradului de accesibilitate a măsurilor de sprijin, ceea ce conduce la sporirea numărului de operatori economici eligibili și contribuie la crearea premiselor pentru o dezvoltare a activității economico - sociale.

Luând în considerare modalitatea concretă prin care s-au acordat ajutoare de stat pentru SIEG-uri, se constată utilizarea a cinci măsuri de sprijin, care au îmbrăcat următoarele forme: subvenții, scutiri la plata obligațiilor bugetare (impozit pe profit, taxa pe valoarea adăugată, taxe vamale etc.), scutiri la plata majorărilor și penalităților de întârziere, garanții și, respectiv, investiții de capital din partea statului.

În Tabelele 5.3. și 5.4. este prezentată evoluția structurii ajutoarelor de stat, pe modalități (forme) de acordare, în perioada 2002-2006, datele fiind exprimate în valori absolute (mii lei), respectiv relative (%).

Tabel 5.3.

Structura ajutoarelor de stat pentru SIEG, în funcție de natura măsurilor de sprijin, în valori absolute, în perioada 2004 – 2006*

mii lei					
Anul	2002	2003	2004	2005	2006
Subvenții	81.522,71	270.791,48	231.916,08	662.479,56	798.083,33
Scutiri la plata obligațiilor bugetare	1.243,81	4.852,44	64.058,41	49.690,40	3.590,79
Garanții	375.982,38	157.451,13	1.242.109,58	87.204,85	9.312,25
Investiții de capital	0,00	0,00	10.181,58	0,00	3.241,70
Scutiri la plata majorărilor și penalităților de întârziere	0,00	0,00	6.520,38	3.220,59	10.298,93
Total	458.748,89	433.095,05	1.554.786,02	802.595,40	824.527,00

* Exclusiv ajutoarele de stat acordate în agricultură, pescuit și transporturi

Tabel 5.4.

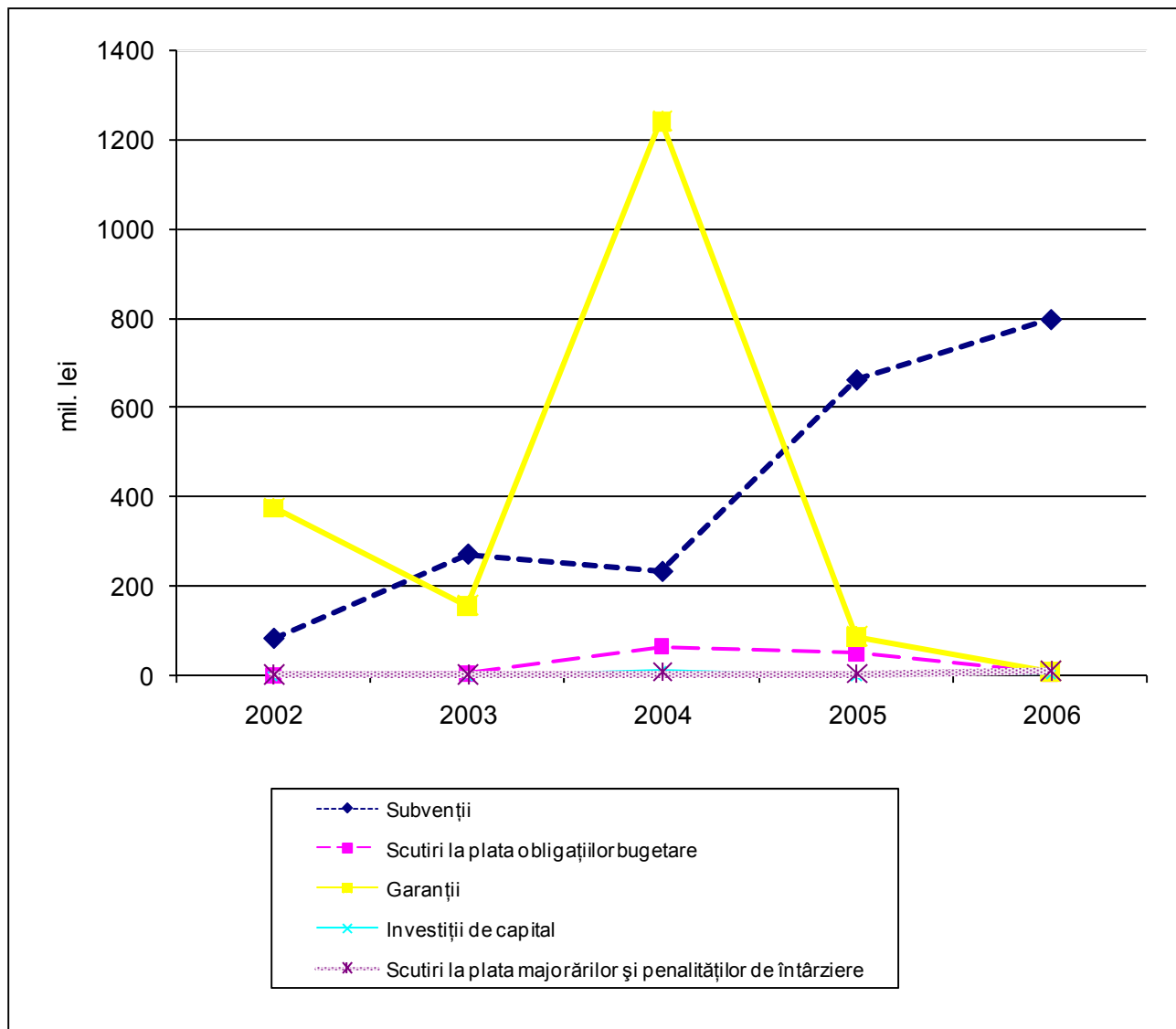
Structura ajutoarelor de stat pentru SIEG, în funcție de natura măsurilor de sprijin, în valori relative, în perioada 2004 – 2006*

%					
Anul	2002	2003	2004	2005	2006
Subvenții	17,77	62,52	14,92	82,54	96,79
Scutiri la plata obligațiilor bugetare	0,27	1,12	4,12	6,19	0,44
Garanții	81,96	36,35	79,89	10,87	1,13
Investiții de capital	0,00	0,00	0,65	0,00	0,39
Scutiri la plata majorărilor și penalităților de întârziere	0,00	0,00	0,42	0,40	1,25
Total	100	100	100	100	100

* Exclusiv ajutoarele de stat acordate în agricultură, pescuit și transporturi

Graficul 5.3.

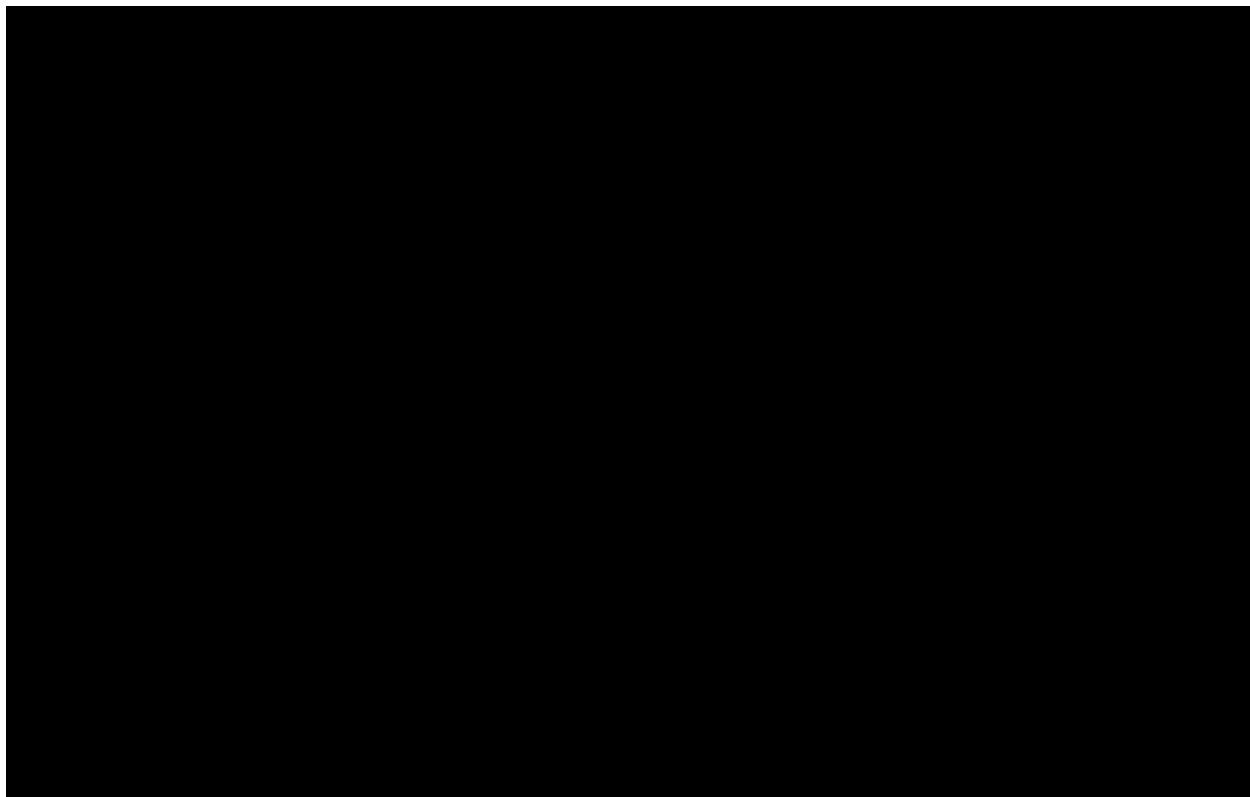
Evoluția ajutorului de stat pentru SIEG, în funcție de natura măsurilor de sprijin, în perioada 2004 – 2006

Deși valorile anuale ale fiecărui tip de măsură de sprijin acordată au înregistrat oscilații (evoluții ascendente și descendente), tendințele generale au fost de creștere în cazul subvențiilor și al scutirilor la plata majorărilor și penalităților de întârziere, respectiv de scădere pentru ajutoarele sub forma garanțiilor, a investițiilor de capital și a scutirilor la plata obligațiilor bugetare.

Graficul 5.4

Structura ajutoarelor de stat pentru SIEG, în funcție de forma măsurilor de sprijin utilizate

Subvențiile au reprezentat principala formă de acordare a facilităților pentru SIEG utilizată de furnizorii de ajutor de stat în anii 2003, 2005 și 2006, în timp ce în anii 2002 și 2004 s-a optat preponderent pentru acordarea de garanții guvernamentale la creditele contractate de operatori.

Companiile românești ce au beneficiat, în perioada avută în vedere, de ajutoare de stat acordate în vederea prestării unor servicii de interes economic general, au activat în domenii precum: producția energiei electrice (energie nucleară sau obținută prin intermediul termocentralelor ori al hidrocentralelor), producția energiei termice, producția gazelor naturale, distribuția apei potabile, colectarea și tratarea apei uzate.

În Tabelul 5.5. este prezentată situația ajutoarelor de stat acordate, în perioada 2002 – 2006, pentru prestarea de servicii de interes economic general, structurată pe principalele domenii de activitate ale operatorilor economici beneficiari.

Tabel 5.5.

Situația ajutoarelor de stat pentru SIEG acordate în perioada 2004 – 2006*, pe principalele domenii de activitate

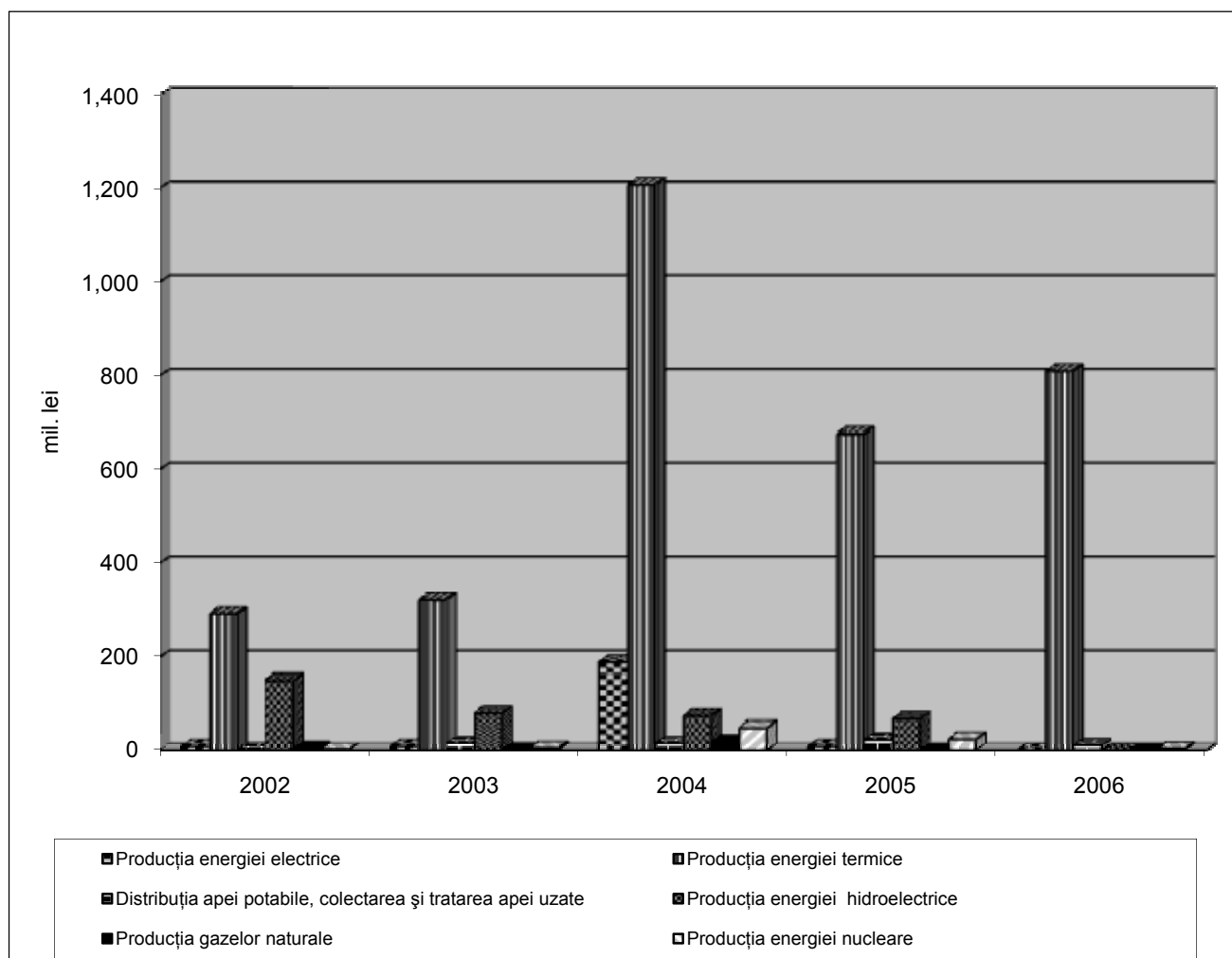
mii lei					
Anul	2002	2003	2004	2005	2006
Producția energiei electrice	8.661,60	8.661,60	189.245,21	9.178,60	0,00
Producția energiei termice	291.699,18	322.761,08	1.207.733,77	677.456,18	810.042,73
Distribuția apei potabile, colectarea și tratarea apei uzate	2.034,39	15.928,10	15.398,37	23.754,95	10.893,48
Producția energiei hidroelectrice	150.326,44	79.412,95	73.911,08	67.302,30	0,00
Producția gazelor naturale	4.783,48	1.478,88	18.942,19	0,00	0,00
Producția energiei nucleare	1.243,81	4.852,44	49.555,41	24.903,37	3.590,79
Total	458.748,89	433.095,05	1.554.786,02	802.595,40	824.527,00

* Exclusiv ajutoarele de stat acordate în agricultură, pescuit și transporturi

Reprezentarea grafică a datelor cuprinse în Tabelul 5.5. se regăsește în Graficul 5.5.

Graficul 5.5.

Situația ajutoarelor de stat pentru SIEG acordate în perioada 2004 – 2006, în funcție de domeniile principale de activitate ale beneficiarilor

Se poate observa că ajutoarele acordate pentru SIEG sunt îndreptate preponderent spre sprijinirea activităților de producție a energiei termice, pe fondul existenței în România a unui sistem centralizat la nivelul localităților urbane în domeniul producției și furnizării agentului termic și a apei calde pentru populație.

În Tabelul 5.6. este prezentată situația modalităților de acordare a ajutoarelor de stat în cursul anului 2006, în funcție de domeniul de activitate al agenților economici beneficiari.

Tabel 5.6.

Situația ajutoarelor de stat acordate pentru SIEG în anul 2006*, pe modalități de acordare și domenii de activitate

Anul 2006	Subvenții		Scutiri la plata obligațiilor bugetare		Garanții		Investiții de capital		Scutiri la plata majorărilor și penalităților de întârziere	
	mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%	mii lei	%
Total, din care:	798.083,33	100	3.590,79	100	9.312,25	100	3.241,70	100	10.298,93	100
Producția energiei electrice	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Producția energiei termice	796.269,33	99,77	0,00	0,00	7.268,85	78,06	0,00	0,00	6.504,55	63,16
Distribuția apei potabile, colectarea și tratarea apei uzate	1.814,00	0,23	0,00	0,00	2.043,40	21,94	3.241,70	100,0	3.794,38	36,84
Producția energiei nucleare	0,00	0,00	3.590,79	100,0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Producția gazelor naturale	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Producția energiei hidroelectrice	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

* Exclusiv ajutoarele de stat acordate în agricultură, pescuit și transporturi

Din datele prezentate în tabel, se observă că, în anul 2006, au beneficiat de ajutor de stat pentru SIEG doar agenți economici din 3 domenii de activitate - producătorii de energie termică, producătorii de energie nucleară și operatorii economici din domeniul de distribuție a apei potabile, colectare și tratare a apei uzate - precum și faptul că furnizorii de ajutor de stat au ales, în anul 2006, în proporție covârșitoare, ca mod de acordare a ajutorului de stat subvențiile, acestea reprezentând 82,29% din totalul ajutoarelor de stat acordate pentru SIEG în anul respectiv.

În Uniunea Europeană, prestarea de servicii de interes economic general se realizează în domenii extrem de variate: telecomunicații; internet; furnizarea de apă, de electricitate, de gaz; transporturi; servicii poștale etc., iar autoritățile publice susțin, în măsură considerabilă, astfel de activități.

Existența unor astfel de servicii, în domenii atât de diverse, a fost și este o consecință a insuccesului pieței dovedit prin incapacitatea instituțiilor de piață ale unui anumit sistem economic de a susține activitățile necesare din punct de vedere social de a le elimina pe cele nedorite de piață. În acest context, prin acordarea unor ajutoare de stat către agenții economici care prestează servicii de interes economic general se încearcă eliminarea sau, cel puțin, diminuarea cazurilor de eșec al pieței și susținerea unei dezvoltări regionale sănătoase.

CAPITOLUL 6

AJUTORUL DE STAT ACORDAT PENTRU FORȚA DE MUNCĂ ÎN ROMÂNIA ÎN PERIOADA 2004 – 2006

În cadrul procesului de pregătire a aderării la Uniunea Europeană, România s-a aliniat la noua Strategie Europeană de Ocupare, aceasta reprezentând instrumentul esențial de coordonare, la nivel comunitar, a priorităților din domeniul politicilor de ocupare a forței de muncă. În acest scop, politica națională promovată de România în domeniul ocupării forței de muncă a fost adaptată în mod corespunzător, fiind în concordanță cu obiectivele și liniile directoare ale strategiei europene. În vederea stabilirii priorităților politicii de ocupare au fost avute în vedere următoarele: programele guvernamentale, strategiile de dezvoltare a resurselor umane elaborate în cadrul Planurilor Naționale de Dezvoltare, precum și studiile specializate de monitorizare a evoluțiilor de pe piața muncii, realizate de institutele naționale de specialitate (statistică și prognoză).

În vederea aderării la Uniunea Europeană, România a realizat în bună măsură, armonizarea legislației interne cu acquis-ul comunitar, în ceea ce privește piața muncii, egalitatea de șanse, formarea profesională și în alte domenii legate de ocuparea forței de muncă. Deși s-a realizat în mare măsură armonizarea politicilor și a legislației muncii cu cerințele standardelor internaționale și comunitare, rămân de actualitate problemele stringente ale pieței muncii.

Începând cu anul 2003 pînă în anul 2006, au fost alocate din bugetul asigurărilor pentru șomaj, fonduri importante pentru măsurile active și preventive destinate șomerilor și persoanelor inactive. Nivelul fondurilor alocate pentru măsuri active și preventive pentru șomeri și persoane inactive

din totalul bugetului asigurărilor pentru șomaj a avut tendință de creștere permanentă începând cu anul 2003 până în 2006, ceea ce arată o susținere durabilă a politicii de combatere a șomajului.

În contextul Strategiei Europene au fost elaborate planuri și programe naționale de acțiune pentru ocuparea forței de muncă. Acestea au cuprins măsuri pe care România și-a propus să le implementeze pe termen scurt, în scopul creării condițiilor necesare pentru creșterea ocupării forței de muncă și reducerea șomajului, sprijinirea învățării permanente, eficientizarea și flexibilizarea pieței muncii, creșterea calității și a productivității muncii, combaterea discriminării și a excluderii sociale, întărirea coeziunii și a incluziunii sociale.

Elaborarea acestor programe a avut la bază următoarele documente: *Programul de Guvernare pentru perioada 2005 – 2008, Strategia Națională de Ocupare a Forței de Muncă pentru perioada 2004-2010, Planul de măsuri prioritare pentru integrare europeană*. De asemenea, la întocmirea programelor respective, au fost luate în considerare și prevederile *Legii nr. 76/2002*, modificată și completată, precum și cerințele legate de atingerea obiectivelor din cadrul Strategiei Uniunii Europene privind ocuparea forței de muncă.

Principalele obiective ale programelor de ocupare a forței de muncă, stabilite pentru anul 2006 au fost:

- reducerea și prevenirea șomajului de lungă durată prin acordarea de alocații pentru șomerii care se încadrează înainte de expirarea perioadei de indemnizare, stimularea mobilității prin măsuri de subvenționare a forței de muncă angajate în programe de ocupare temporară;

- reducerea șomajului în rândul tinerilor până la vârsta de 25 ani, prin aplicarea măsurilor de stimulare a angajatorilor privind încadrarea în muncă a absolvenților de învățământ, consiliere profesională, cursuri de formare profesională, consultanță pentru înființarea de mici afaceri;
- creșterea calității forței de muncă și perfecționarea profesională continuă, pe de o parte, prin organizarea de cursuri destinate persoanelor care și-au întrerupt activitatea, astfel încât, la reluarea acesteia, să-și poată îndeplini atribuțiile de serviciu, iar pe de altă parte, prin diversificarea competențelor profesionale în scopul facilitării integrării acestora pe piața muncii;
- reducerea șomajului în rândul persoanelor cu nevoi speciale, prin măsuri de stimulare a angajatorilor care încadrează șomeri cu vârste de peste 45 ani, întreținători unici de familie, persoane cu handicap, părinți unici susținători ai familiilor monoparentale;
- reducerea șomajului în rândul tinerilor proveniți din instituții de ocrotire socială prin încheierea de contracte de solidaritate și identificarea de angajatori de inserție;
- prelungirea vieții active prin măsuri de stimulare a angajatorilor care încadrează șomeri care mai au 3 ani până la îndeplinirea condițiilor pentru solicitarea pensiei anticipate parțiale, a pensiei anticipate sau pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă, conform legii;
- dezvoltarea spiritului antreprenorial prin acordarea de servicii de consultanță și asistență pentru începerea unei activități independente sau pentru inițierea unei afaceri, precum și prin acordarea de credite cu dobândă avantajoasă în vederea creării de noi locuri de muncă;
- reducerea disparităților regionale privind ocuparea și șomajul prin creșterea potențialului de dezvoltare economică și de creare de locuri de muncă la nivel local, inclusiv ca urmare a acordării unor credite în

condiții avantajoase, promovarea șanselor egale și a eliminării oricărei forme de discriminare;

- asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați pe piața muncii prin acțiuni de stimulare a gradului de ocupare în rândul femeilor;
- scăderea reală a ratei șomajului prin implementarea întregului pachet de măsuri prevăzute de cadrul legislativ în vigoare, implicit prin măsuri de prevenire a șomajului.

La elaborarea programelor naționale de ocupare, au fost luate în considerare propunerile agențiilor teritoriale pentru ocuparea forței de muncă, fundamentate pe baza analizei situației economico – sociale înregistrate la nivel teritorial, rezultatele obținute în anii anteriori ca urmare a aplicării planurilor și programelor în domeniul ocupării, și schimbările legislative din domeniu, respectiv *Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă*, cu modificările și completările ulterioare, și întregul pachet de acte normative elaborate în sprijinul aplicării acestora.

Instrumentul legislativ principal de implementare a politicii privind piața muncii a fost *Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă*, modificată și completată, lege care a creat premisele pentru asigurarea unui nivel ridicat al ocupării și adaptabilității forței de muncă la cerințele pieței muncii.

Prin adoptarea *Legii nr. 76/2002* s-a produs o schimbare radicală în utilizarea fondului de șomaj prin punerea accentului pe măsurile active promovate în scopul creșterii gradului de ocupare a forței de muncă și, implicit, al reducerii șomajului.

În acest sens, *Legea nr. 76/2002*, cu modificările și completările ulterioare, prevede un pachet de măsuri ce vizează atât creșterea capacității persoanelor în căutarea unui loc de muncă și motivarea acestora pentru a găsi, prin propriile eforturi, cele mai potrivite soluții de reintegrare profesională, cât și promovarea includerii sociale a categoriilor de persoane greu încadrabile pe piața muncii prin măsuri de stimulare a angajatorilor pentru încadrarea în muncă a persoanelor aparținând acestor categorii, constând în subvenționarea locurilor de muncă pentru acestea.

Măsurile active pentru stimularea ocupării sunt:

- informare și consiliere profesională;
- medierea muncii;
- formare profesională;
- consultanță și asistență pentru începerea unei activități independente sau pentru inițierea unei afaceri;
- stimularea angajatorilor pentru încadrarea în muncă a șomerilor prin subvenționarea locurilor de muncă din bugetul asigurărilor pentru șomaj pentru: persoanele cu handicap, absolvenți de învățământ, șomeri în vârstă de peste 45 de ani, șomeri unici întreținători de familie, șomeri care în termen de 3 ani de la data angajării îndeplinesc conform legii condițiile pentru a solicita pensia anticipată parțială sau pentru limită de vârstă;
- acordarea de credite în condiții avantajoase și de fonduri nerambursabile în vederea creării de noi locuri de muncă.

Măsurile analizate în prezentul capitol se referă la acordarea de credite în condiții avantajoase în vederea creării de noi locuri de muncă, acordarea de subvenții angajatorilor care încadrează în muncă persoane cu handicap și

acordarea de subvenții companiilor care organizează programe de formare profesională pentru angajații proprii. Facilitățile acordate angajatorilor în scopul creșterii gradului de ocupare și a productivității muncii au făcut obiectul analizei Consiliului Concurenței în vederea autorizării acestora ca ajutoare de stat compatibile cu mediul concurențial normal.

Schemele de ajutor de stat au fost autorizate de Consiliul Concurenței prin Deciziile de autorizare nr. 224/2004, nr. 225/2004 și nr. 226/2004, având ca obiective dezvoltarea regională, crearea de noi locuri de muncă și pregătirea profesională a personalului propriu. Deciziile respective au fost emise în baza *Regulamentului privind ajutorul de stat regional, a Regulamentului privind ajutorul de stat pentru instruirea angajaților și a Regulamentului privind ajutorul de stat pentru ocuparea forței de muncă*, regulamente elaborate de Consiliul Concurenței, și armonizate cu reglementările comunitare.

În scopul creării de noi locuri de muncă, au fost acordate credite cu dobândă subvenționată atât întreprinderilor mici și mijlocii, unităților cooperatiste, asociațiilor familiale și persoanelor fizice autorizate să desfășoare activități independente, precum și șomerilor care au intenționat să înființeze societăți comerciale.

Creditele respective au fost acordate în baza unor proiecte de fezabilitate, proporțional cu numărul de locuri de muncă preconizate a fi create, pentru o perioadă de cel mult 3 ani pentru investiții și, respectiv, un an în cazul celor pentru asigurarea producției.

Creditele în condiții avantajoase s-au acordat cu respectarea prevederilor *Regulamentului privind ajutorul de stat regional și ajutorul de stat pentru întreprinderile mici și mijlocii și ale Regulamentului privind ajutorul de*

stat pentru ocuparea forței de muncă, emise în scopul aplicării prevederilor Legii nr.143/1999 privind ajutorul de stat, republicată, în vigoare în perioada analizată.

Conform prevederilor Regulamentelor mai sus menționate, precum și ale Deciziei nr.224/2004 a Consiliului Concurenței, nu au fost acordate credite din bugetul asigurărilor pentru șomaj, pe termen de până la 1 an, agenților economici care activează în industria carboniferă și în cea a construcțiilor navale și nici credite pe termen de până la 3 ani, agenților economici care activează în industria carboniferă, industria siderurgică, industria fibrelor sintetice, industria autovehiculelor și a construcțiilor navale.

Creditele din bugetul asigurărilor pentru șomaj au fost acordate pentru următoarele destinații:

- a) finanțarea stocurilor de materii prime, materiale, obiecte de inventar și a altor necesități privind activitatea curentă;
- b) finanțarea cheltuielilor de capital, respectiv: utilaje și echipamente, instalații de lucru, construcții speciale, construcții, amenajări și dotări, mijloace de transport, calculatoare și altele asemenea, potrivit prevederilor din studiul de fezabilitate al proiectului;
- c) finanțarea investițiilor complexe care necesită finanțarea concomitentă a cheltuielilor de capital și a stocurilor de materii prime, materiale și obiecte de inventar sau a altor necesități privind activitatea curentă, potrivit prevederilor din studiul de fezabilitate.

Valoarea creditului a fost stabilită în raport cu numărul locurilor de muncă nou create. Perioada maximă în care creditul acordat trebuie să fie rambursat este de:

a) **3 ani** - în cazul creditelor pentru finanțarea cheltuielilor de capital (utilaje, echipamente, construcții etc.); în cadrul termenului de rambursare se poate include, la cererea solicitantului de credit, o perioadă de grație de până la 6 luni.

b) **1 an** - în cazul creditelor pentru finanțarea stocurilor de materii prime, materiale și obiecte de inventar și a altor necesități privind activitatea curentă.

În scopul prevenirii șomajului și al consolidării locurilor de muncă prin creșterea și diversificarea competențelor profesionale ale persoanelor încadrate în muncă, în perioada analizată au fost acordate facilități angajatorilor care au organizat programe de formare profesională pentru proprii angajați. Acestea au fost incluse în planul anual de formare profesională și derulate de furnizorii de servicii de pregătire profesională, autorizați în condițiile legii. Facilitățile au constat în subvenții în proporție de 50% din cheltuielile cu serviciile de formare profesională organizate pentru un număr de cel mult 20% din personalul angajat. Facilitățile au fost acordate la cerere, pentru un singur program de formare profesională în cursul unui an.

Angajatorii au fost obligați să mențină raporturile de muncă ale persoanelor participante la programul de pregătire profesională, pentru care s-a acordat suma prevăzută mai sus, cel puțin 3 ani de la data acordării subvenției.

6.1. Volum și tendințe

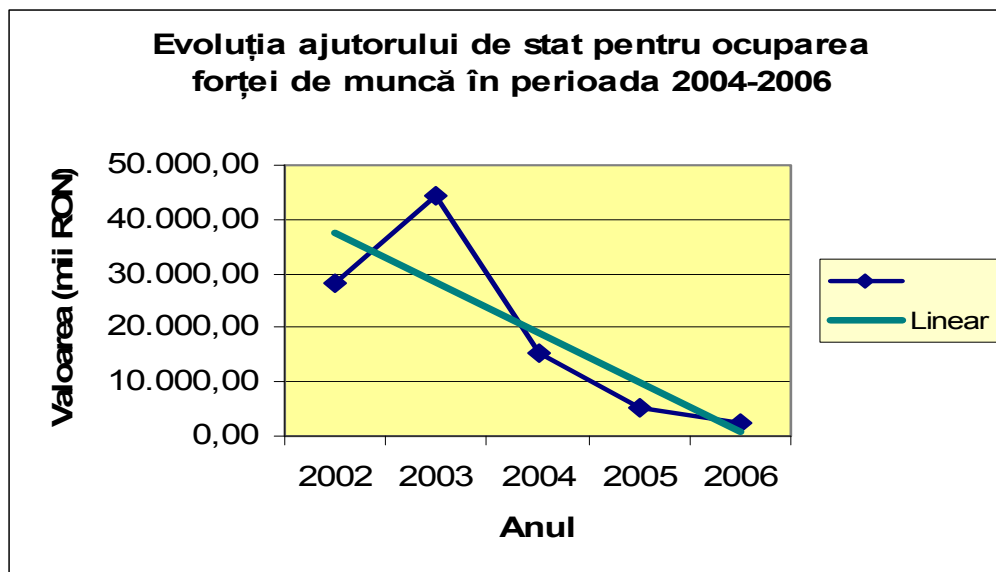
Principalii indicatori care caracterizează volumul și tendințele ajutorului de stat pentru ocuparea forței de muncă sunt prezentați în tabelul 6.1.

Tabel 6.1.**Volumul ajutoarelor de stat acordate pentru combaterea șomajului în perioada 2004 - 2006**

	UM	2002	2003	2004	2005	2006
	mii Lei prețuri curente	28.398,10	55.190,60	21.571,80	8.064,70	4.047,50
- Total ajutor de stat pentru ocuparea forței de muncă	mii Lei prețuri 2002	28.398,10	44.508,50	15.127,50	5.040,40	2.291,90
	mii Euro prețuri curente	9.085,87	14.695,58	5.322,14	2.225,69	1.148,40
- Dinamica (an 2002 = 100)	%	100	156,73	53,27	17,75	8,07
- Ponderea ajutorului de stat pentru ocuparea forței de muncă în ajutorul de stat național, exclusiv agricultură, pescuit și transport	%	1,06	1,60	0,33	0,35	0,17
- Cuantumul anual al ajutorului de stat pentru ocuparea forței de muncă pe salariat din economie	mii Lei/salariat prețuri curente	0,006	0,012	0,004	0,002	0,0009
	mii Lei/salariat în prețuri 2002	0,006	0,009	0,003	0,001	0,0005

Graficul 6.1.

Evoluția ajutorului de stat pentru ocuparea forței de muncă în perioada 2004 - 2006

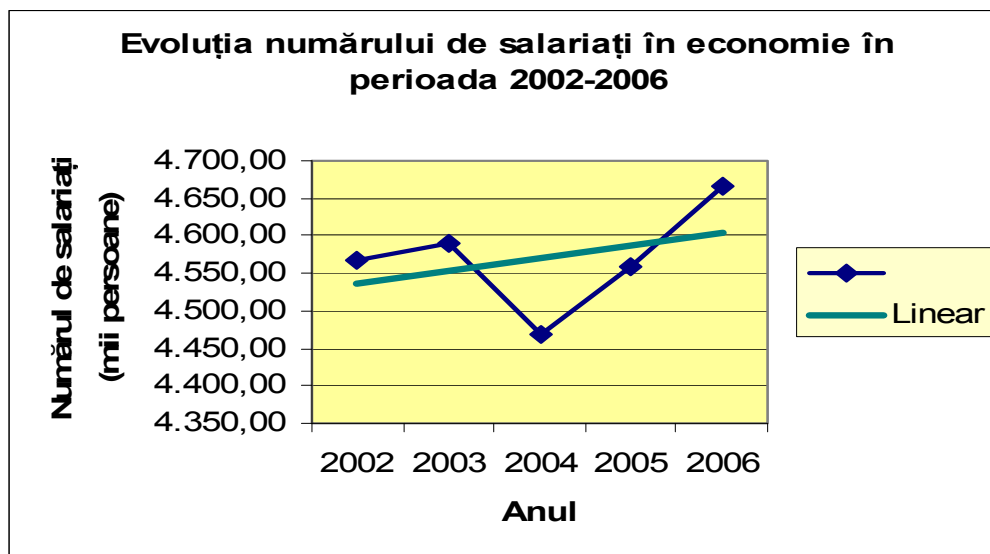

Ajutoarele de stat acordate pentru combaterea șomajului în perioada 2002 -2006 înregistrează o evoluție alternantă, remarcându-se o creștere în prețuri curente la nivelul anului 2003, atingând valoarea de 55.190,60 mii lei, față de 28.398,10 mii lei, cât s-a înregistrat în anul 2002. Începând cu anul 2004 ajutorul de stat pentru combaterea șomajului a fost în scădere continuă, de la 21.571,80 mii lei în 2004, reducându-se la 8.064,70 mii lei în anul 2005 și respectiv la 4.047,50 mii lei în anul 2006.

Pentru perioada analizată, ajutorul de stat pentru ocuparea forței de muncă a scăzut în medie cu 46,70% pe an.

Graficul 6.2.

Evoluția numărului de salariați în economie în perioada 2004 - 2006

Numărul mediu de salariați în economie a crescut, în perioada 2002 – 2006, în medie, cu 0,54 % pe an.

Prin implementarea schemelor de ajutor de stat instituite prin *Legea nr. 76/2002* s-a asigurat crearea de noi locuri de muncă pentru șomeri, fie prin realizarea unor investiții în imobilizări corporale și necorporale, fie prin angajarea de persoane care nu au avut un loc de muncă, de persoane care și-au pierdut locul de muncă sau a celor care erau pe cale să își piardă locul de muncă.

6.2. Instrumente financiare utilizate

În perioada 2004 – 2006 instrumentele financiare utilizate pentru stimularea ocupării forței de muncă în România au fost: subvenționarea dobânzii la creditele acordate întreprinderilor mici și mijlocii pentru crearea de noi locuri de muncă, subvenționarea directă a salariului noului angajat pe o perioadă determinată, în limita unor cote clar stabilite prin raportare la salariul

minim pe economie, subvenționarea a 50% din costurile cu serviciile de formare profesională.

Nu au fost identificate alte ajutoare de natură fiscală acordate în vederea stimulării companiilor de pe piața românească pentru încadrarea în muncă a persoanelor defavorizate social (facilități de natura renunțării la venituri din partea statului prin intermediul sistemului fiscal și de asigurări sociale).

Întrucât dezvoltarea resurselor umane a fost și este în continuare o preocupare la nivel național, în contextul documentelor strategice naționale prioritățile viitoare ale politicii de ocupare a forței de muncă sunt:

- promovarea adaptabilității forței de muncă, a învățării pe parcursul întregii vieți și a formării profesionale continue. Obiectivul va fi atins printr-un set de măsuri integrate care vizează revizuirea și reformarea elementelor restrictive din legislația privind ocuparea forței de muncă, sănătatea și securitatea în muncă, diversificarea acordurilor contractuale, formarea profesională pentru adaptarea la locul de muncă, precum și sprijinirea antreprenoriatului. Vor fi promovate: programe de formare profesională continuă care vor avea ca scop maximizarea utilizării tehnologiilor noi de producție pentru sectoarele economice cu potențial ridicat de valoare adăugată, a noilor tehnologii informatice și de comunicare, îmbunătățirea managementului resurselor umane în contextul restructurării industriale, programe de consiliere profesională pentru dezvoltarea carierei, activități de dezvoltare a competențelor de management în domeniul resurselor umane și spiritul antreprenorial;
- combaterea efectelor șomajului structural, rezultantă a procesului de restructurare a economiei prin aplicarea unui set de măsuri active și preventive, adresate în special tinerilor, șomerilor de lungă durată și

persoanelor care desfășoară activități în mediul rural și nu realizează venituri lunare sau realizează venituri mai mici decât indemnizația de șomaj, cu accent pe promovarea programelor de formare profesională, în concordanță cu cerințele pieței muncii, a serviciilor specializate de informare și consiliere privind cariera, a programelor de dezvoltare a spiritului antreprenorial etc., facilitarea accesului la împrumuturi în vederea demarării de afaceri pe cont propriu;

- promovarea coeziunii și incluziunii sociale pentru grupurile vulnerabile (rromi, tineri care părăsesc sistemul de stat de protecție a copilului, persoane cu handicap etc.). În scopul prevenirii și combaterii marginalizării sociale, se va acționa pentru îmbunătățirea accesului la măsuri active de integrare pe piața muncii. Promovarea incluziunii sociale și a egalității de șanse va sprijini procesul de combatere a oricăror forme de discriminare de pe piața muncii a grupurilor declarate vulnerabile.

Conform prevederilor Planului Național de Dezvoltare, instrumentul prin care se vor implementa obiectivele naționale în domeniul educației, învățării pe tot parcursul vieții, ocupării și incluziunii sociale, va fi *Programul Operațional Sectorial „Dezvoltarea Resurselor Umane”*, elaborat de România în vederea accesării instrumentelor structurale de asistență în domeniul ocupării forței de muncă.

CAPITOLUL 7

AJUTORUL DE STAT ACORDAT PENTRU SERVICII FINANCIARE, TURISM, MEDIA ȘI CULTURĂ ÎN PERIOADA 2004 – 2006

7.1. VOLUM ȘI TENDINȚE

În acest capitol sunt grupate ajutoarele de stat identificate pentru:

- Servicii financiare;
- Turism;
- Media și cultură.

Volumul ajutoarelor de stat acordate pentru domeniile menționate este prezentat în Tabelul 7.1.

Tabel 7.1.

Volumul ajutoarelor de stat acordate pentru servicii financiare, turism, media și cultură

	UM	2002	2003	2004	2005	2006
Total ajutor de stat pentru turism, servicii financiare, media și cultură	Mii lei	42.486,62	23.772,93	43.879,05	14.872,88	22.038,54
	Mii euro	13.593,43	6.330,02	10.825,75	4.104,63	6.252,96
	Mii lei prețuri constante 2002	42.486,62	19.171,72	30.770,72	9.295,55	12.479,35
Cuquantumul anual al ajutorului de stat / salariat / an	Lei / salariat	236,43	125,45	220,83	70,32	119,26
	Euro / salariat	75,65	33,40	54,48	19,41	33,84

Dinamica (2002=100) (Lei prețuri constante 2002)	%	100,00	45,12	72,42	21,88	29,37
Ponderea ajutorului de stat acordat pentru sectorul analizat în:						
Ajutorul de stat național*	%	1,58	0,69	0,67	0,64	0,90

* Exclusiv agricultura, pescuitul și transporturile

Evoluția generală a valorii curente a ajutoarelor de stat din această grupă, în perioada 2004 – 2006, a fost oscilantă. Dacă în anul 2004 valoarea ajutorului de stat a înregistrat un nivel crescut, în anul 2005, aceasta a înregistrat aproximativ a treia parte din valoarea anului anterior, iar în anul 2006 valoarea ajutorului de stat a fost de aproximativ două ori mai mare decât cea înregistrată în anul 2005. În perioada analizată se înregistrează un nivel ridicat al ajutorului de stat acordat în domeniul media și cultură – din acesta mai mult de jumătate reprezintă ajutor de stat acordat caselor producătoare implicate în proiecte cinematografice în baza *Legii nr. 630/2002 privind cinematografia* abrogată de *Ordonanța Guvernului nr. 39/2005*, aprobată prin *Legea nr. 328/2006*,. Este important de menționat faptul că, ajutoarele acordate în baza *Legii nr. 630/2002* pe fiecare beneficiar în parte, s-au situat sub pragul minim prevăzut de reglementările legale în vigoare privind ajutorul de stat. În anul 2006, Consiliul Concurenței a emis Decizia nr. 6/19.01.2006, prin care a autorizat o schemă de ajutor de stat, pentru cinematografie, având ca obiectiv promovarea culturii și conservarea patrimoniului cultural inițiată prin proiectul de lege privind aprobarea *Ordonanței Guvernului nr. 39/2005*.

Evoluția numărului salariaților din aceste domenii, înregistrează de asemenea valori oscilante, după cum urmează: o creștere de peste 5% în 2005, comparativ cu 2004, respectiv o scădere a numărului acestora cu

aproximativ 13%, în anul 2006. În perioada analizată nu s-au înregistrat valori semnificative ale cuantumului anual al ajutorului de stat pe salariat.

Ponderea fiecărui domeniu în total grupă este prezentată în Tabelul 7.2.

Tabel 7.2.

Structura ajutoarelor de stat acordate pentru servicii financiare, turism, media și cultură pe fiecare sector în parte

- în procente-

	2002	2003	2004	2005	2006
Ajutor de stat pentru servicii financiare, turism, media și cultură, din care pentru sectorul:	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
servicii financiare	6,39	1,01	1,19	4,46	8,19
turism	13,86	27,20	28,22	23,37	24,33
media și cultură	79,75	71,79	70,59	72,17	67,48

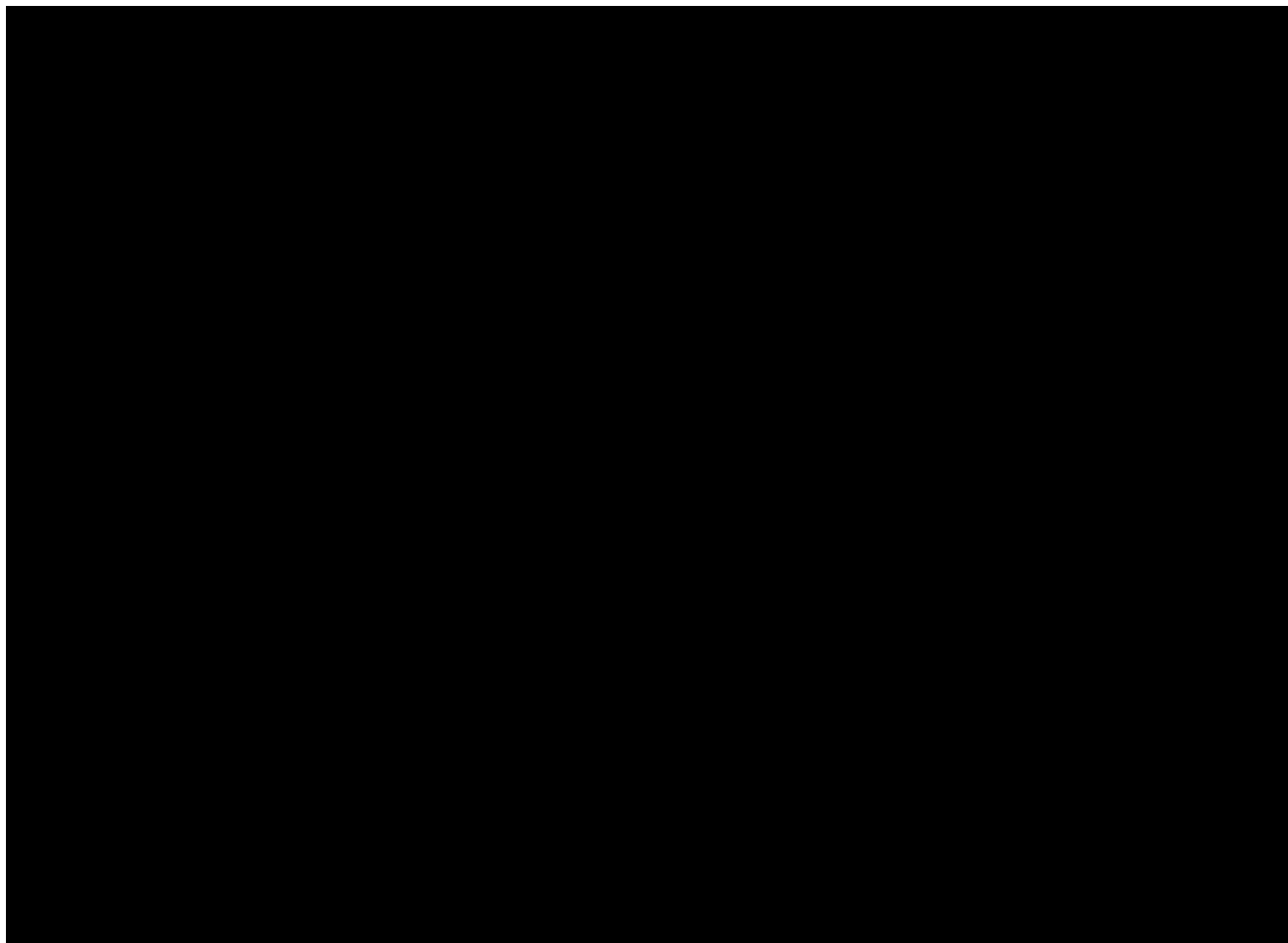
În perioada analizată, ajutoarele au fost acordate într-o proporție semnificativă (peste 67% în perioada 2004 - 2006) pentru domeniul media și cultură.

Ajutorul de stat acordat pentru servicii financiare are ponderea cea mai mică în total, deoarece pe piața serviciilor financiare nu a fost necesară o intervenție susținută a statului.

Grafic, situația se prezintă astfel:

Graficul 7.1.

Structura ajutoarelor de stat acordate pentru servicii financiare, turism, media și cultură în perioada 2004 – 2006

7.2. OBIECTIVELE ALOCĂRII AJUTOARELOR DE STAT ȘI SUBDOMENIILE BENEFICIARE

La nivel comunitar, sectoarele servicii financiare, turism, media și cultură, sunt considerate sensibile din punct de vedere concurențial. Prin urmare, ajutoarele de stat acordate acestor sectoare se află grupate în cadrul obiectivelor sectoriale.

7.2.1. Ajutorul de stat pentru sectorul servicii financiare

În perioada 2004 - 2006, unul dintre sectoarele care a beneficiat de ajutoare de stat este cel al serviciilor financiare. Ajutoarele au fost însă relativ reduse ca volum, deoarece în urma ajutoarelor semnificative acordate în anul 1999, piața serviciilor financiare s-a reglat și nu a mai fost necesară intervenția statului.

Evoluția ajutoarelor de stat acordate sectorului servicii financiare în perioada 2004 – 2006 este prezentată în Tabelul 7.3.

Tabel 7.3.

Volumul și dinamica ajutoarelor de stat acordate pentru servicii financiare în perioada 2004 – 2006

	UM	2002	2003	2004	2005	2006
Total ajutor de stat pentru servicii financiare	Mii lei	2.716,94	240,45	523,59	662,60	1.805,30
	Mii euro	869,27	64,02	129,18	182,87	512,21
	Mii lei prețuri constante 2002	2.716,94	193,91	367,17	414,13	1.022,25
Dinamica (2002=100) (lei prețuri constante 2002)	%	100,00	7,14	13,51	15,24	37,63
Ponderea ajutoarelor de stat pentru servicii financiare în:						
Ajutorul de stat național*	%	0,10	0,01	0,01	0,03	0,07

* exclusiv agricultură, pescuit și transporturi

În anul 2006, ajutoarele de stat sub forma facilităților de natura scutirilor și reducerilor la plata majorărilor de întârziere și a penalităților aferente, atribuite agenților economici care își desfășoară activitatea în sectorul serviciilor financiare, au înregistrat cea mai mare valoare, respectiv 1.805,30 mii lei (prețuri curente), comparativ cu anii 2004-2005. Actul normativ care a instituit aceste măsuri de ajutor de stat, a fost *Legea nr. 266/2006 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 28/2006 privind reglementarea unor măsuri financiar-fiscale*.

Ponderea ajutoarelor de stat pentru servicii financiare în ajutorul de stat național global a fost nesemnificativă (sub 0,1%).

7.2.2. Ajutorul de stat pentru sectorul turism

Evoluția ajutoarelor de stat în domeniul turismului, precum și a principalilor indicatori caracteristici este prezentată în Tabelul 7.4.

Tabel 7.4.

Evoluția ajutoarelor de stat acordate pentru turism în perioada 2004 – 2006

	UM	2002	2003	2004	2005	2006
Total ajutor de stat pentru turism	Mii lei	5.884,60	6.465,38	12.381,50	3.476,94	5.362,66
	Mii euro	1.882,76	1.721,54	3.054,74	959,57	1.521,54
	Mii lei prețuri constante 2002	5.884,60	5.214,02	8.682,68	2.173,09	3.036,61
Dinamica (2002=100) (lei prețuri constante 2002)	%	100,00	88,60	147,55	36,93	51,60
Ponderea ajutoarelor de stat pentru turism în:						

Ajutorul de stat național*	%	0,22	0,19	0,19	0,15	0,22
----------------------------	---	------	------	------	------	------

* exclusiv agricultură, pescuit și transporturi

În prețuri constante, valoarea ajutorului de stat acordat sectorului „turism” a înregistrat un nivel maxim în anul 2004, pentru ca însumarea valorilor pentru anul 2005 și anul 2006, să înregistreze valori sub cele înregistrate în 2004. O pondere semnificativă în total ajutor de stat acordat acestui sector, în 2005, o au ajutoarele de stat sub forma scutirilor la plata impozitului pe profit acordate în baza *Legii nr. 332/2001 privind promovarea investițiilor directe cu impact semnificativ în economie*. Facilitățile acordate turismului în 2005 și 2006 au fost de natura scutirilor și reducerilor la plata obligațiilor fiscale care au fost acordate în baza *Legii nr. 571/2003 privind Codul Fiscal* (*„Impozitul pe clădiri și impozitul pe teren se reduc cu 50% pentru acele clădiri și terenul aferent deținute de persoane juridice, care sunt utilizate exclusiv pentru prestarea de servicii turistice pe o perioadă de maximum 5 luni pe durata unui an calendaristic”*).

Ponderea ajutorului de stat acordat sectorului turism în ajutorul de stat național global a oscilat, înregistrând valori mai mici de 0,30 %, cea mai mare pondere înregistrându-se în anul 2006 (0,22% din ajutorul de stat național).

7.2.3. Ajutorul de stat pentru sectorul media și cultură

În perioada analizată au fost identificate și ajutoare de stat acordate sectorului media și cultură.

Evoluția acestor ajutoare de stat este prezentată în Tabelul 7.5.

Tabel 7.5.**Volumul ajutoarelor de stat acordate pentru media și cultură în perioada 2004 –2006**

	UM	2002	2003	2004	2005	2006
Total ajutor de stat pentru media și cultură	Mii lei	33.885,08	17.067,09	30.973,96	10.733,34	14.870,58
	Mii euro	10.841,40	4.544,45	7.641,83	2.962,20	4.219,20
	Mii lei prețuri constante 2002	33.885,08	13.763,78	21.720,87	6.708,34	8.420,49
Dinamica (2002=100) (lei prețuri constante 2002)	%	100,00	40,62	64,10	19,80	24,85
Ponderea ajutoarelor de stat pentru media și cultură în:						
Ajutorul de stat național*	%	1,26	0,49	0,48	0,46	0,61

* exclusiv agricultură, pescuit și transporturi

În anul 2005 și în anul 2006, majoritatea ajutoarelor de stat din acest sector au fost acordate în baza *Legii nr. 630/2002 privind cinematografia*, abrogată de *Ordonanța Guvernului nr. 39/2005*, aprobată prin *Legea nr. 328/2006* (în 2005 77% din totalul ajutoarelor acordate acestui sector, respectiv 97% în 2006). Este important de menționat faptul că, ajutoarele acordate în baza *Legii nr. 630/2002* pe fiecare beneficiar în parte, s-au situat sub pragul minim prevăzut de reglementările legale în vigoare privind ajutorul de stat. În anul 2006, Consiliul Concurenței a emis Decizia nr. 6/19.01.2006, prin care a autorizat o schemă de ajutor de stat, pentru cinematografie, având ca obiectiv promovarea culturii și conservarea patrimoniului cultural, schemă inițiată prin proiectul de lege privind aprobarea *Ordonanței Guvernului nr. 39/2005*.

Ponderea maximă deținută de ajutoarele de stat acordate în sectorul media și cultură în ajutorul de stat național a fost înregistrată în anul 2006 (0,61%), în anii anteriori înregistrându-se ponderi de 0,48% în anul 2004, respectiv 0,46% în anul 2005.

7.3. INSTRUMENTE FINANCIARE UTILIZATE

Instrumentele financiare utilizate în vederea acordării ajutoarelor de stat în sectoarele servicii financiare, turism, media și cultură sunt prezentate în următorul tabel:

Tabel 7.6.

Structura ajutoarelor de stat acordate pentru sectoarele servicii financiare, turism, media și cultură în funcție de natura ajutorului în perioada 2004 – 2006

- în procente -

Natura ajutorului de stat	2002	2003	2004	2005	2006
A1 - subvenții, alocații, prime, subvenționarea dobânzii, alte sume nerambursabile	12,43	57,09	17,83	55,61	65,34
din care pentru:					
servicii financiare	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
turism	0,42	2,21	0,00	0,00	0,00
media și cultură	12,01	54,88	17,83	55,61	65,34
A2 - scutiri și reduceri la plata obligațiilor fiscale	0,14	1,73	10,05	24,26	14,86

din care pentru:					
servicii financiare	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00
turism	0,06	1,73	10,05	23,08	14,10
media și cultură	0,07	0,00	0,00	1,18	0,76
B1 - participarea cu capital a statului	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
C2 - scutiri și reduceri la plata majorărilor de întârziere și a penalităților afere	87,43	41,18	72,12	20,13	19,80
din care pentru:					
servicii financiare	6,39	1,01	1,19	4,45	8,19
turism	13,37	23,26	18,17	0,30	10,23
media și cultură	67,67	16,91	52,76	15,38	1,38
D1 - acordarea de garanții de stat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
TOTAL	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Din analiza datelor prezentate în tabel rezultă că, la nivelul anului 2004, acordarea ajutoarelor de stat a constat, în special, în scutiri și reduceri la plata majorărilor de întârziere și a penalităților aferente obligațiilor fiscale restante. În anii 2005 și 2006 instrumentul financiar preponderent utilizat pentru acordarea ajutoarelor de stat a fost reprezentat de subvenții, alocații, prime, dobânzi subvenționate și alte sume nerambursabile, observându-se, totodată, că acestea sunt concentrate, în proporție de 100%, pe domeniul media și cultură. În această categorie au fost încadrate și creditele nerambursabile acordate în baza *Legii nr. 630/2002 privind cinematografia*, abrogată de *Ordonanța Guvernului nr. 39/2005*, aprobată prin *Legea nr. 328/2006*. Scutirile

și reducerile la plata obligațiilor fiscale au înregistrat procente relativ mici, în fiecare an din perioada analizată, iar celelalte instrumente financiare nu sunt utilizate deloc în sprijinirea domeniilor analizate.

Tabel 7.7.

Ajutorul de stat pentru servicii financiare, turism, media și cultură. Sume anuale și dinamica în funcție de natura ajutorului, în perioada 2004 – 2006

	UM	2002	2003	2004	2005	2006
1. Cheltuieli bugetare (A1+B1)						
- prețuri curente	Mii lei	5.283,73	13.571,61	7.823,24	8.271,10	14.400,06
	Mii Euro	1.690,51	3.613,71	1.930,13	2.282,67	4.085,70
- pondere în total grupă	%	12,44	57,09	17,83	55,61	65,34
prețuri constante 2002	Mii lei	5.283,73	10.944,85	5.486,14	5.169,44	8.154,05
dinamica (2002 = 100)	%	100,0	207,14	103,83	97,84	154,32
2. Renunțare la venituri (A2+C1+C2+D1)						
- prețuri curente	Mii lei	37.202,88	10.201,32	36.055,80	6.601,78	7.638,48
	Mii Euro	11.902,92	2.716,31	8.895,61	1.821,97	2.167,25
- pondere în total grupă	%	87,56	42,91	82,17	44,39	34,66
prețuri constante 2002	Mii lei	37.202,88	8.226,87	25.284,57	4.126,11	4.325,30
dinamica (2002 = 100) (lei prețuri constante 2002)	%	100,0	22,11	67,96	11,09	11,63
din care : 2.1. Prin sistemul fiscal și al asigurărilor sociale (A2+C2)						
- prețuri curente	Mii lei	37.202,88	10.201,32	36.055,80	6.601,78	7.638,48
	Mii Euro	11.902,92	2.716,31	8.895,61	1.821,97	2.167,25

- pondere în total grupă	%	87,56	42,91	82,17	44,39	34,66
prețuri constante 2002	Mii lei	37.202,88	8.226,87	25.284,57	4.126,11	4.325,30
dinamica (2002 = 100) (lei prețuri constante 2002)	%	100,0	22,11	67,96	11,09	11,63

Din analiza datelor prezentate în tabel, a rezultat că, ponderea cheltuielilor bugetare în totalul ajutorului de stat acordat pentru aceste sectoare, a crescut de la 17,83% în 2004 la 55,61% în 2005, înregistrând nivelul maxim, de 65,34%, în anul 2006. Această situație este justificată de creșterea semnificativă a valorii creditelor nerambursabile acordate de către Consiliul Național al Cinematografiei pentru producția de filme.

În cazul ajutoarelor de stat de natura renunțării statului la unele venituri s-a constatat o tendință descrescătoare. Ponderea înregistrată în 2005 de 44,39%, respectiv de 34,66% în 2006 este aproape jumătate față de cea înregistrată în anul 2004. Ponderea mare din 2004 (82,17%) s-a datorat volumului ridicat al ajutorului de stat acordat sub forma scutirilor și reducerilor la plata majorărilor de întârziere și a penalităților aferente, obligațiilor bugetare restante.

Singura modalitate prin care au fost acordate ajutoarele de stat de natura renunțării statului la unele venituri a fost prin sistemul fiscal și al asigurărilor sociale.

CAPITOLUL 8

AJUTOARELE FISCALE DIN ROMÂNIA ACORDATE ÎN PERIOADA 2004 - 2006

Măsurile de ajutor de stat sub forma facilităților fiscale îmbracă forme diferite, de la scutirea/reducerea de la plata impozitului pe profit, a taxelor vamale și a altor taxe și contribuții, până la scutirea de la plata penalităților și majorărilor de întârziere pentru neplata obligațiilor către bugetul de stat și celelalte bugete.

Conform precizărilor Comisiei Europene referitoare la modalitatea de raportare anuală a ajutoarelor de stat existente, ajutoarele de natură fiscală au fost grupate pe două categorii, respectiv anularea și reducerea de datorii fiscale (A_2) în care sunt cuprinse, reduceri și/sau scutiri de la plata impozitului pe profit, a taxelor vamale și a altor taxe și a doua categorie, respectiv scutirile, reducerile, de la plata majorărilor de întârziere și a penalităților aferente obligațiilor fiscale acumulate de agentul economic și datorate autorității publice centrale sau locale după caz (C_2).

Tabel 8.1.

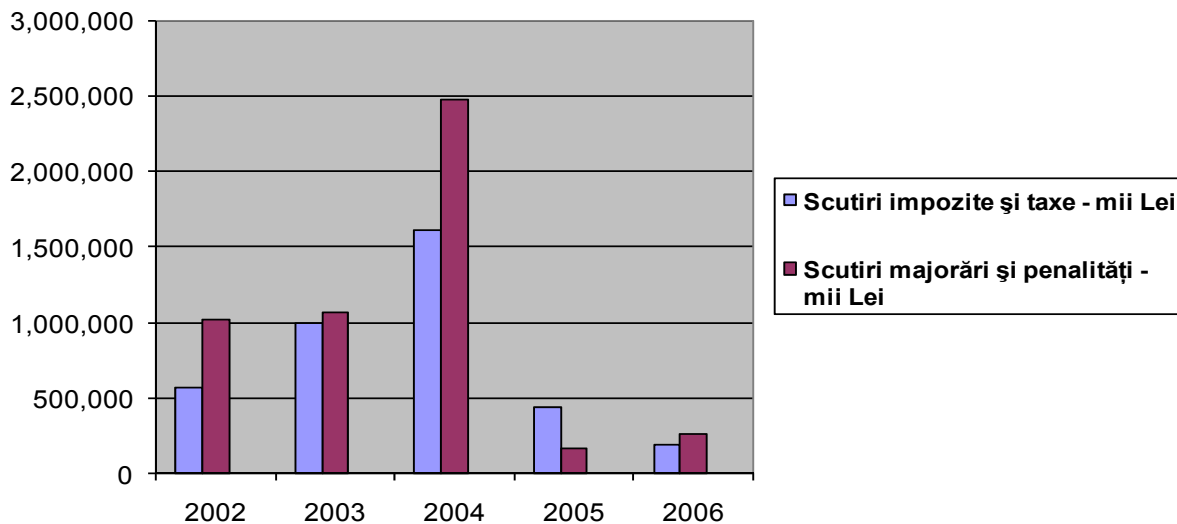
Ajutoarele fiscale acordate în perioada 2004 - 2006 (prețuri curente)

Nr. crt.	Ajutoare fiscale	2002	2003	2004	2005	2006
1.	Scutiri impozite și taxe –mii Lei (A_2)	573.730,04	999.787,90	1.618.416,21	441.233,85	193.707,61
2.	Scutiri majorări și penalități – mii Lei (C_2)	1.017.134,35	1.072.067,14	2.479.335,01	167.745,60	263.457,20

În graficul 8.1. este prezentată evoluția ajutoarelor fiscale din România, pe cele două categorii, în perioada 2002 – 2006.

Graficul 8.1.

Evoluția ajutoarelor fiscale din România

Se poate observa că ajutoarele fiscale au atins valori mari în anul 2004 urmare a procesului de privatizare, în special cele privind scutirea de majorări de întârziere și penalități pentru neplata obligațiilor fiscale precum și tendința de scădere a acestora până în 2005 când aceste scutiri ating cele mai mici valori ale perioadei analizate. Pentru anul 2006 se constată cele mai mici valori ale scutirilor de taxe și impozite pe perioada analizată.

Asemănător anului 2005, și anul 2006 se caracterizează prin scăderea ajutoarelor de natură fiscală, ajutoare considerate de Comisia Europeană ca fiind printre măsurile cele mai distorsionante pentru concurență și care, în consecință, se acordă numai în anumite condiții.

Încă din anul 1998, prin “*Nota Comisiei privind aplicarea regulilor de ajutor de stat asupra măsurilor legate de impozitele directe*”¹², se specifică faptul că, plecând de la definiția dată ajutorului de stat în Tratatul CE, facilitățile fiscale constând în reducerea bazei de impozitare, reducerea parțială sau totală a impozitelor, amânarea, anularea sau chiar eşalonarea impozitelor datorate statului/autorităților locale, produc avantaje agenților economici beneficiari, afectând astfel concurența.

Nivelul scăzut al ajutoarelor de natură fiscală, acordate și în anul 2006, reflectă aplicarea corectă a acquis-ului comunitar în ceea ce privește ajutoarele de stat, ca urmare a compatibilizării măsurilor de sprijin prevăzute în legislația românească.

Necesitatea reducerii decalajului economic existent nu numai între diferitele regiuni ale țării dar și față de statele membre UE, a determinat statul să recurgă la acordarea ajutoarelor cu obiectiv dezvoltarea regională, ca instrument de politică economică, în scopul stimulării investițiilor, creării de noi locuri de muncă și al îmbunătățirii condițiilor de viață.

Astfel, ajutoarele de stat acordate sub forma scutirilor totale și/sau parțiale de la plata impozitului pe profit și a altor taxe în scopul realizării de investiții și creării de noi locuri de muncă, instituite prin o serie de acte normative, respectiv Legea nr. 84/1992 *privind regimul zonelor libere*, O.U.G. nr. 24/1998 *privind regimul zonelor defavorizate*, Legea nr. 332/2001 *privind promovarea investițiilor directe cu impact semnificativ în economie*, O.G. nr. 65/2001 *privind constituirea și funcționarea parcurilor industriale* și H.G. nr.1900/2004 *privind compatibilizarea ajutoarelor de stat existente*, acordate în temeiul Legii nr.84/1992, au avut ca obiectiv dezvoltarea regională.

¹² Publicată în Jurnalul Oficial al Comisiei Europene nr. 384/10.12.1998

Conform raportărilor transmise de furnizori, la nivelul anului 2006 quantumul ajutoarelor de stat acordate în baza actelor normative menționate mai sus reprezintă 3,34% din volumul total pe țară al ajutoarelor de stat mai puțin agricultura, pescuitul și transporturile, un procentaj ușor crescut față de anul 2005, când quantumul reprezenta 2,94%, și mai mic față de anul 2004 când procentul înregistrat a fost de 3,85%.

Legea nr. 84/1992 *privind regimul zonelor libere* a suferit o serie de modificări și completări astfel încât, facilitățile sub forma de scutire/reducere la plata impozitului pe profit de care au beneficiat agenții economici care au desfășurat activitate în zonele libere au fost treptat înlocuite cu alte forme de ajutor de stat.

Astfel, în scopul armonizării cu legislația comunitară în domeniul ajutorului de stat și având în vedere tendința generală de reducere a facilităților fiscale, prin prevederile H.G. nr. 1900/2004 se acordă agenților economici care au încheiat contracte de concesiune cu administrațiile zonelor libere până la data de 1 iulie 2002, ajutor de stat constând în diminuarea redevenței pe care agenții o plătesc, conform contractelor de concesiune perfectate cu acestea, măsură valabilă până la 31 decembrie 2011.

Ca urmare, agenții economici eligibili de a primi în continuare ajutor de stat, au renegociat contractele de concesiune încheiate cu administrațiile zonelor libere, beneficiind de ajutor de stat sub forma diminuării redevenței, începând cu luna martie 2005.

Din datele transmise de către furnizori a rezultat că, ponderea facilităților acordate în zonele libere în totalul ajutoarelor de stat (mai puțin agricultura, pescuitul și transporturile) la nivelul anului 2006 este de 0,12%, cu puțin mai mare față de anul 2005, când era de 0,07%, situație datorată acordării facilităților sub forma diminuării redevenței.

Facilitățile fiscale acordate agenților economici cu certificat de investitor în zonele defavorizate, prin prevederile O.U.G. nr. 24/1998 *privind regimul zonelor defavorizate*, au suferit de asemenea o serie de modificări, în sensul compatibilizării măsurilor de ajutor de stat cu legislația în domeniul ajutorului de stat.

Ca urmare a modificărilor și completărilor aduse O.U.G. nr. 24/1998, au rămas în vigoare următoarele facilități ce se pot acorda agenților economici cu certificat de investitor în zonă defavorizată:

- scutirea de impozit pe profit aferent investițiilor noi, pentru persoanele juridice care au obținut înainte de 1 iulie 2003 certificatul permanent de investitor în zonă defavorizată (pe toată durata de existență a zonei defavorizate);
- scutirea de la plata taxelor vamale pentru materiile prime și componente importate, necesare în vederea realizării producției proprii în zonă, cu excepția importului de materii prime pentru producția, prelucrarea și conservarea cărnii (măsură valabilă până la sfârșitul lunii februarie 2005);
- scutirea de la plata taxelor percepute pentru modificarea destinației sau scoaterea din circuitul agricol a unor terenuri necesare realizării investiției (măsură valabilă până la sfârșitul lunii februarie 2005).

Deși, conform prevederilor legale, ajutorul de stat sub forma scutirii de impozit pe profit va fi acordat pe toată durata de existență a zonei defavorizate, faptul că acesta nu trebuie să depășească nivelul maxim al intensității va determina reducerea în timp a numărului beneficiarilor de ajutor de stat.

Conform raportărilor transmise de furnizori, ponderea facilităților acordate în zonele defavorizate în totalul ajutoarelor de stat (mai puțin agricultura, pescuitul și transporturile) la nivelul anului 2006, este de 2,88%, iar la nivelul anului 2005 este de 2,60%, valori mult mai mici decât cea înregistrată în anul 2004, respectiv 3,42%. Scăderea nivelului ajutoarelor de stat acordate în zonele defavorizate în anii 2005 și 2006 față de nivelul anului 2004 este motivată atât de anularea unor facilități (scutirea de la plata taxelor vamale și scutirea de la plata taxelor pentru scoaterea din circuitul agricol) precum și de încheierea duratei de existență a unor zone defavorizate.

Prin Legea nr. 332/2001 *privind promovarea investițiilor directe cu impact semnificativ în economie*, modificată și completată, s-au acordat o serie de facilități sub forma scutirii de la plata taxelor vamale precum și sub forma deducerii unei cote suplimentare de 20% din valoarea investițiilor realizate până la data de 31 decembrie 2006, din profitul realizat.

Așa cum a rezultat din raportarea furnizorului, ponderea facilităților acordate prin acest act normativ este, pentru anul 2006 de numai 0,23% în totalul ajutoarelor de stat (mai puțin agricultura, pescuitul și transporturile).

Deși, O.G. nr. 65/2001 *privind constituirea și funcționarea parcurilor industriale*, care a instituit o serie de măsuri de ajutor de stat sub forma scutirilor de la plata taxelor percepute pentru modificarea destinației terenului aferent parcului industrial, și a reducerii impozitului pe profit, acordate societăților comerciale administratori, a intrat în vigoare în toamna anului 2001, ajutoarele de stat menționate mai sus, au fost acordate, conform raportărilor transmise, abia din anul 2004 când au reprezentat numai 0,02% în totalul ajutoarelor (mai puțin agricultura, pescuitul și transporturile), în anul 2005 procentul înregistrat fiind de 0,10%, procent ce se menține și în anul 2006.

De asemenea, și Legea nr. 571/2003 *privind Codul fiscal*, cu modificările și completările ulterioare, cuprinde o serie de măsuri prin care se acordă facilități fiscale agenților economici.

Astfel, pe lângă modificările aduse actelor normative menționate mai sus (Legea nr. 84/1992, O.U.G. nr. 24/1998, Legea nr. 332/2001, O.G. nr. 65/2001), pentru perioada 2004-2006, Codul fiscal mai prevedea o serie de scutiri de taxe și impozite pe care autoritățile locale le puteau acorda agenților economici.

Articolele 285 și 286 din Codul fiscal prevedeau o serie de facilități fiscale acordate agenților economici sub forma scutirii/reducerii de la plata impozitului pe teren și clădiri. Din raportările transmise de către autoritățile locale a reieșit că aceste ajutoare se încadrează în categoria ajutoarelor al căror quantum pe beneficiar este sub pragul „de minimis”. Așa se explică și faptul că ponderea acestor facilități în valoarea totală a ajutoarelor de stat (mai puțin agricultura, piscicultura și transporturile) este, la nivelul anului 2006, de numai 0,14%.

O altă serie de facilități fiscale se prezintă sub forma scutirilor totale sau parțiale de la plata obligațiilor restante reprezentând impozite, taxe, contribuții și alte venituri bugetare, precum și sub forma scutirilor de la plata dobânzilor și penalităților aferente obligațiilor bugetare datorate și neachitate. Aceste facilități au fost acordate societăților comerciale la care statul sau o autoritate a administrației publice locale este acționar sau asociat, precum și regiilor autonome, printr-o serie de acte normative (Legea nr. 137/2002 *privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării*, O.U.G. nr. 26/2004 *privind unele măsuri pentru finalizarea privatizării societăților comerciale aflate în portofoliul Autorității pentru Privatizare și Administrarea Participațiilor Statului și*

consolidarea unor privatizări, aprobată prin Legea nr. 442/2004) în scopul creșterii atractivității acestora la momentul privatizării.

Adoptarea acestor acte normative a fost determinată de intensificarea eforturilor pentru trecerea în proprietate privată a societăților comerciale, în special a celor cu o situație economică dificilă, principalele generatoare de pierderi și plăți restante.

Din raportările furnizorilor a rezultat că, valoarea ajutoarelor de stat acordate în baza actelor normative menționate mai sus a cunoscut un trend descrescător față de anul 2004 (12,97%), creșterea ușoară înregistrată în anul 2006 (4,49%) față de anul 2005 (3,73%) datorându-se ajutoarelor de restructurare acordate societăților comerciale aflate în portofoliul A.V.A.S. în cadrul procesului de privatizare.

CAPITOLUL 9

AJUTOARE DE STAT ACORDATE ÎN SECTORUL TRANSPORTURI, ÎN PERIOADA 2004 – 2006

9.1. VOLUM ȘI TENDINȚE ÎNREGISTRATE

În România, sectorul transporturi este diversificat, dar insuficient dezvoltat, fiind necesară o îmbunătățire a infrastructurii în conformitate cu standardele europene. De aceea, modernizarea ramurii transporturilor este o necesitate în vederea dezvoltării economice și a interoperabilității europene.

Alocarea de fonduri publice pentru susținerea activităților de transport reprezintă o prioritate, întrucât costurile investiționale sunt mari, iar recuperarea acestora solicită timp îndelungat.

Volumul ajutoarelor de stat acordate în România în perioada 2004 - 2006 și principalii indicatori care reflectă caracteristicile înregistrate de aceste ajutoare, sunt prezentate în tabelul 9.1.

Tabel 9.1.

Volumul ajutoarelor de stat acordate în transporturi în perioada 2004 – 2006

	UM	2002	2003	2004	2005	2006
Total ajutor de stat pentru transporturi	Mii lei	1.299.077,77	1.330.990,62	1.528.794,89	1.393.040,64	2.137.586,77
	Mii Euro	415.635,06	354.402,82	377.181,18	384.452,73	606.493,62
	Mii lei prețuri constante 2002	1.299.077,77	1.073.379,53	1.072.086,18	870.650,40	1.210.411,53
Dinamica (an 2002 = 100)	(%)	100,00	82,63	82,53	67,02	93,17

Cuantumul anual al ajutorului de stat pe salariat din transporturi	Lei / salariat	5.114,48	5.240,12	4.450,64	4.372,38	6.688,32
	Euro/ salariat	1.636,36	1.395,29	1.098,05	1.206,69	1.897,66
Ponderea ajutorului de stat pentru transporturi în:						
Ajutorul de stat național (inclusiv agricultura, piscicultura și transporturi)	(%)	27,26	22,72	14,96	28,10	37,83

Analizând în dinamică, se observă o scădere de circa 7 puncte procentuale în anul 2006 față de anul de referință 2002, însă ca pondere în totalul ajutorului de stat național, se observă o ușoară creștere (37,83% în 2006, față de 28,10% în 2004 și 27,26% în anul 2002).

Evoluția ajutoarelor de stat acordate pe subdomenii ale sectorului transporturi diferă de la un subdomeniu la altul, iar cea mai semnificativă pondere o dețin ajutoarele acordate pentru transporturile feroviare, aceasta fiind prezentată în tabelul 9.2.

Tabel 9.2.

Nivelul ajutoarelor de stat acordate pe subdomenii ale transporturilor în perioada 2004 – 2006

- mii lei prețuri constante 2002 -					
	2002	2003	2004	2005	2006
Total transporturi, din care:	1.299.077,77	1.073.379,53	1.072.086,18	870.650,40	1.210.411,53
Transport feroviar	529.240,99	474.057,94	523.114,86	478.377,04	842.205,10

Transport aerian	330.940,76	178.493,26	144.866,14	108.716,87	86.816,56
Transport naval	6.709,00	687,18	5.206,10	973,25	1176,39
Transport auto combinat	67.646,00	55.451,13	84.453,86	62.788,00	67.741,96
Alte subdomenii ale transporturilor	364.541,02	364.690,02	314.445,22	219.795,24	212.471,52

În anul 2006, cuantumul ajutoarelor de stat în transporturi înregistrează o scădere față de anul de referință 2002, dar față de anul 2004 a înregistrat o creștere, deplasată numai spre transporturile feroviare. Astfel, în prețuri constante, nivelul ajutoarelor de stat acordate în sectorul transporturi a fost în 2004 de 1.072.086,18 mii lei, iar în 2006 a crescut la 1.210.411,53 mii lei.

O tendință descrescătoare însă, se observă la toate subdomeniile sectorului transporturi, cu excepția transporturilor feroviare, în perioada 2004 – 2006, tendință reflectată în tabelul 9.2.

9.2. SUBDOMENIILE BENEFICIARE DE AJUTOR DE STAT ÎN SECTORUL TRANSPORTURI

Structura ajutorului de stat acordat sectorului de transporturi, pe subdomenii beneficiare, este prezentată în tabelul 9.3.

Tabel 9.3.

Structura ajutorului de stat pentru transporturi pe subdomenii beneficiare

- în procente -					
	2002	2003	2004	2005	2006
Total ajutor de stat acordat pentru transporturi, din care pentru:	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Transport feroviar	40,73	44,16	48,79	54,95	69,58

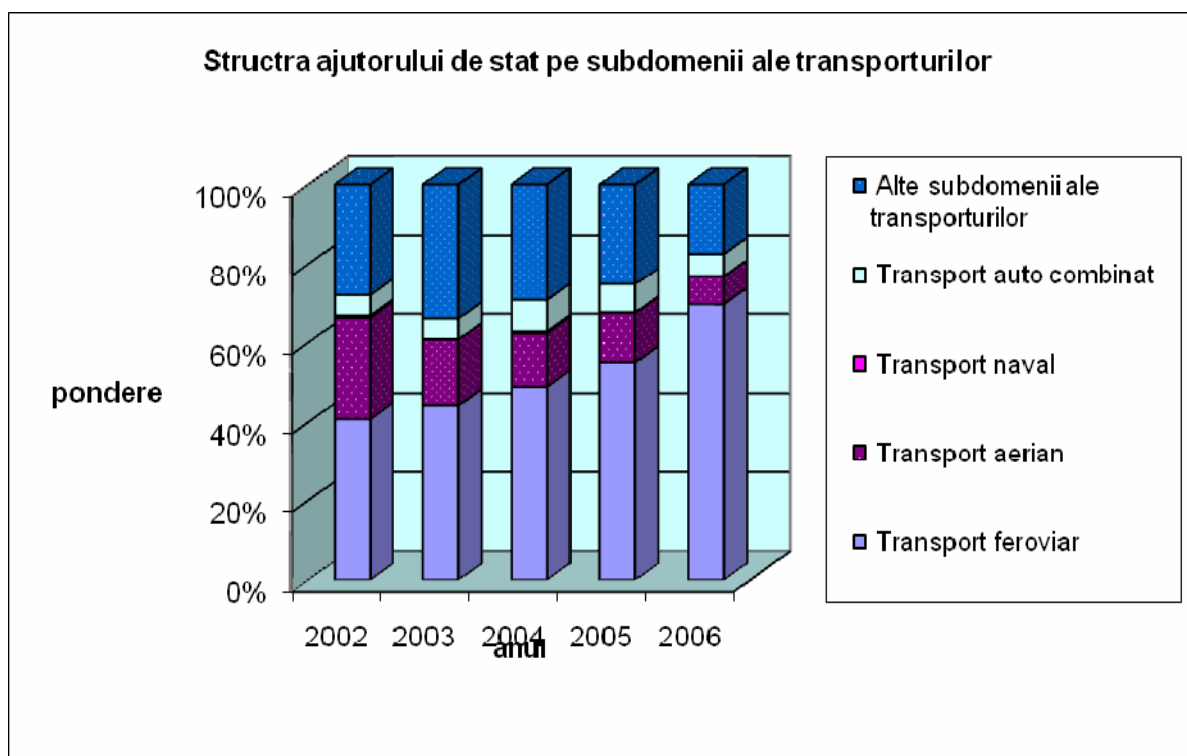
Transport aerian	25,48	16,63	13,51	12,49	7,17
Transport naval	0,52	0,06	0,49	0,11	0,10
Transport auto combinat	5,21	5,17	7,88	7,21	5,60
Alte subdomenii ale transporturilor	28,06	33,98	29,33	25,24	17,55

Din analiza evoluției ponderii ajutoarelor de stat acordate pe subdomenii ale transporturilor, rezultă următoarele:

- ponderea principală a fost deținută în toți anii de ajutoarele de stat acordate transportului feroviar care este în continuă creștere. Dacă în 2004 ponderea era de 48,79%, ca urmare a unor măsuri vizând restructurarea activității, reînnoirea și modernizarea bazei materiale, în anul 2006, ponderea ajunge la 69,58%.
- ponderea deținută de ajutoarele de stat acordate transportului aerian este într-o scădere permanentă, de la 25,48% în 2002, la 13,51% în 2004, 12,49% în 2005, iar în 2006 la numai 7,17%.
- ajutoarele de stat pentru transportul naval și fluvial dețin o pondere nesemnificativă de 0,49% în 2004 și de circa 0,10% în anii 2005-2006;
- ajutoarele de stat pentru transportul auto combinat înregistrează o scădere, de la 7,88% în 2004, la 5,60% în 2006, datorată în principal liberalizării aproape în totalitate a acestui segment;
- în categoria alte subdomenii ale transporturilor sunt cuprinse, în special, ajutoarele de stat acordate pentru susținerea și reabilitarea metroului bucureștean, ponderea acestor ajutoare având o evoluție descendentă. Astfel, în anul 2004, ponderea lor era de circa 29,33% în total ajutor de stat acordat în sectorul transporturi, iar în anul 2006 a scăzut la 17,55%.

Graficul 9.1.

Structura ajutoarelor de stat acordate transporturilor, în perioada 2004 - 2006

9.2.1. Ajutorul de stat pentru transportul feroviar

Acest subcapitol analizează toate structurile Societății Naționale Căile Ferate Române, care în perioada analizată a fost supusă unui proces de restructurare și modernizare, ce s-a desfășurat între anii 2002-2006, măsurile de sprijin având caracterul unor compensări pentru realizarea serviciului public de interes economic general (Decizia Consiliului Concurenței nr. 180/2004).

Caracterizarea generală a măsurilor de ajutor acordate transportului feroviar, respectiv volumul, dinamica, precum și ponderea în totalul ajutorului de stat pentru transporturi sunt prezentate în tabelul 9.4.

Tabel 9.4.**Volumul și dinamica ajutoarelor de stat acordate transporturilor feroviare în perioada 2004 – 2006**

	UM	2002	2003	2004	2005	2006
Total ajutor de stat pentru transporturi feroviare	Mii Lei	529.240,99	587.831,85	745.961,79	765.403,27	1.487.334,21
	Mii Euro	169.328,67	156.521,96	184.042,18	211.236,75	421.998,64
	Mii Lei prețuri constante 2002	529.240,99	474.057,94	523.114,86	478.377,04	842.205,10
Dinamica (2002 = 100)	(%)	100,00	89,57	98,84	90,39	159,13
Ponderea ajutorului de stat pentru transporturi feroviare în:						
Ajutorul de stat național	(%)	11,10	10,03	7,30	15,44	26,32
Ajutorul de stat acordat transporturilor	(%)	40,74	44,16	48,79	54,94	69,58

Ponderea ajutorului de stat pentru transporturi feroviare în ajutorul de stat național, a înregistrat o evoluție ascendentă. Astfel, dacă în 2002 ponderea acestuia a fost de 11,10 %, în 2005 a înregistrat 15,44%, iar în anul 2006 a ajuns la 26,32%.

Instrumentele financiare utilizate la acordarea ajutorului de stat pentru transportul feroviar sunt:

- acordarea de garanții de stat pentru unele credite contractate de S.N.C.F.R., destinate, în special, reabilitării infrastructurii transporturilor feroviare;
- cheltuieli de capital pentru modernizarea și revitalizarea activităților din transportul feroviar;
- subvenții directe pentru transportul pe calea ferată.

9.2.2. Ajutorul de stat pentru transportul aerian

Eforturile de aliniere a serviciilor de transport aerian din România la standardele europene s-au materializat prin modernizarea unor aeroporturi și a bazei de transport.

Ajutoarele de stat acordate transportului aerian au ocazionat cheltuieli bugetare pentru realizarea unor investiții, fapt ilustrat și prin evoluțiile principalilor indicatori ce caracterizează ajutoarele de stat acordate transportului aerian, evidențiați în tabelul 9.5.

Tabel 9.5.

Volumul și dinamica ajutoarelor de stat acordate transporturilor aeriene, în perioada 2004 – 2006

	UM	2002	2003	2004	2005	2006
Total ajutor de stat pentru transporturi aeriene	Mii Lei	330.940,76	221.331,64	206.579,12	173.946,98	153.318,05
	Mii Euro	105.883,25	58.933,97	50.966,78	48.006,06	43.500,65
	Mii Lei prețuri constante 2002	330.940,76	178.493,26	144.866,14	108.716,87	86.816,56
Dinamica (an 2002=100)	(%)	100,0	53,94	43,77	32,85	26,23
Ponderea ajutorului de stat pentru transporturi aeriene în:						
Ajutorul de stat national	(%)	6,94	3,78	2,02	3,51	2,71
Ajutorul de stat acordat transporturilor	(%)	25,48	16,63	13,51	12,49	7,17

Din datele tabelului rezultă că, ponderea ajutoarelor de stat acordate transportului aerian în totalul ajutorului de stat acordat sectorului de transporturi a avut o evoluție accentuat descendentă pe toată perioada analizată; astfel, dacă în 2002 acestea reprezentau aproximativ 25,48% din

totalul ajutorului de stat acordat sectorului de transporturi, în 2004 dețineau o pondere de 13,51%, iar în 2006 au scăzut până la 7,17%, ca urmare a finalizării unei prime etape a procesului de modernizare și restructurare a acestei subramuri a transportului.

9.2.3. Ajutorul de stat pentru transportul naval

Ajutoarele de stat acordate pentru transportul naval se referă la:

- transportul maritim;
- transportul fluvial pe Dunăre.

În sectorul de transporturi navale, ajutoarele de stat acordate au avut o arie relativ restrânsă, limitându-se în special la măsuri de sprijin din partea statului (subvenționarea transportului de călători pe căile navigabile ale Deltei Dunării), precum și la garantarea unor credite necesare modernizării infrastructurii de transport fluvial (Decizia Consiliului Concurenței nr. 179/2004).

Volumul, dinamica și ponderea acestor ajutoare în total ajutor de stat național și în totalul ajutoarelor pentru transport sunt prezentate în tabelul 9.6.

Tabel 9.6.

Volumul și dinamica ajutoarelor de stat acordate transporturilor navale, în perioada 2004 – 2006

	UM	2002	2003	2004	2005	2006
Total ajutor de stat pentru transporturi navale	Mii Lei	6.709,00	852,10	7.423,90	1.557,20	2.077,50
	Mii Euro	2.146,52	226,89	1.831,61	429,76	589,45
	Mii Lei prețuri constante 2002	6.709,00	687,18	5.206,10	973,25	1.176,39

Dinamica (an 2002 = 100)	(%)	100,00	10,24	77,60	14,51	17,53
Ponderea ajutorului de stat pentru transporturi navale în:						
Ajutorul de stat național	(%)	0,14	0,01	0,07	0,03	0,04
Ajutorul de stat acordat transporturilor	(%)	0,52	0,06	0,49	0,11	0,10

Ponderea ajutorului de stat pentru transporturi navale, în ajutorul de stat acordat transporturilor, deține un procent redus în 2004, de doar 0,49%, iar în ajutorul de stat național este de 0,07%. Aceste valori ale ponderilor scad în continuare pe perioada analizată, ajungând în anul 2006 la 0,10% în ajutorul de stat acordat transporturilor și la 0,04% în ajutorul de stat național .

9.2.4. Ajutorul de stat pentru transportul auto combinat

În acest subdomeniu al sectorului transporturi, sunt cuprinse ajutoare de stat acordate pentru:

- transport auto de pasageri, urban și interurban;
- transport auto de marfă;

Transportul în comun de călători, efectuat în zonele urbane, este o activitate ce presupune alocarea unor fonduri necesare desfășurării în condiții optime a acesteia.

Rețeaua drumurilor publice din România face parte din patrimoniul național și constituie infrastructura pe care se desfășoară activitatea de transport rutier de pasageri și marfă.

Volumul, dinamica și ponderea acestor ajutoare în totalul ajutorului de stat și în valoarea adăugată brută sunt redate în tabelul 9.7.

Tabel 9.7.**Volumul și dinamica ajutoarelor de stat acordate transportului auto combinat, în perioada 2004 – 2006**

	UM	2002	2003	2004	2005	2006
Total ajutor de stat pentru transportul auto combinat	Mii Lei	67.646,00	68.759,40	120.431,20	100.460,80	119.632,30
	Mii Euro	21.643,08	18.308,56	29.712,54	27.725,27	33.943,06
	Mii Lei prețuri constante 2002	67.646,00	55.451,13	84.453,86	62.788,00	67.741,96
Dinamica (an 2002=100)	(%)	100,00	81,97	124,85	92,82	100,14
Ponderea ajutorului de stat pentru transportul auto combinat în:						
Ajutorul de stat național	(%)	1,42	1,17	1,18	2,03	2,12
Ajutorul de stat acordat transporturilor	(%)	5,21	5,17	7,88	7,21	5,60

Ponderea ajutorului de stat pentru transportul auto combinat în ajutorul de stat național este în ușoară revenire (2,03% în 2005 și 2,12% în 2006) după ce scăzuse la 1,18% în 2004 și 1,17 în 2003 de la 1,42% în 2002.

Însa, ca pondere în totalul ajutorului de stat acordat sectorului transporturi, ajutoarele de stat pentru transporturile auto combinate au scăzut, de la 7,88% în 2004 și 7,21% în 2005 la 5,60% în 2006.

Instrumentul financiar folosit în principal, a fost cel de natura compensărilor pentru realizarea serviciului public de interes economic general (pentru transportul urban de călători).

9.2.5. Ajutorul de stat pentru alte subdomenii ale transporturilor

Ajutoarele de stat din această grupă se referă în principal la S.C. Metrorex S.A. și la agenții economici care operează în domeniul

transporturilor sub alte forme, precum și la unele servicii de manipulare și depozitare aferente activităților de transport.

Evoluția acestor ajutoare de stat este prezentată în tabelul 9.8.

Tabel 9.8.

Volumul și dinamica ajutoarelor de stat acordate pentru alte subdomenii ale transporturilor, în perioada 2004 – 2006

	UM	2002	2003	2004	2005	2006
Total ajutor de stat pentru alte subdomenii ale transporturilor	Mii Lei	364.541,02	452.215,63	448.398,88	351.672,39	375.224,71
	Mii Euro	116.633,53	120.411,44	110.628,06	97.054,89	106.461,83
	Mii Lei prețuri constante 2002	364.541,02	364.690,02	314.445,22	219.795,24	212.471,52
Dinamica (an 2002 = 100)	(%)	100,00	100,04	86,26	60,29	58,28
Ponderea ajutorului de stat pentru alte subdomenii ale transporturilor în:						
Ajutorul de stat național	(%)	7,65	7,72	4,39	7,09	6,64
Ajutorul de stat acordat transporturilor	(%)	28,06	33,98	29,33	25,24	17,55

Ponderea acestor ajutoare de stat în ajutorul de stat național, în perioada 2002 – 2006 a fost relativ constantă (peste 7%), cu excepția anului 2004, când a fost 4,39% și a anului 2006, când a înregistrat o ușoară scădere de circa un procent față de anul 2002.

Din analiza ponderii ajutorului de stat pentru „alte subdomenii ale transporturilor”, în valoarea adăugată brută realizată în transporturi, se observă că în perioada 2002 - 2004 se înregistrează, de asemenea, o ușoară scădere de la 3,76% în 2002, la 2,75% în 2004.

Acest subsector beneficiază de ajutoare de stat în special pentru susținerea activității de transport în comun cu metroul. Prin Decizia nr. 301/2004, Consiliul Concurenței a autorizat ajutorul de stat pentru S.C. de Transport cu Metroul „Metrorex” S.A.

9.3. INSTRUMENTELE FINANCIARE

În perioada 2004 – 2006, ajutoarele de stat pentru transporturi au fost acordate utilizând următoarele instrumente financiare:

- subvenții, alocații, prime, dobânzi subvenționate, alte sume nerambursabile (A1);
- participarea cu capital a statului la procesul de modernizare și re tehnologizare a sectorului (B1);
- acordarea de garanții de stat pentru credite externe (D1);
- acordarea de facilități fiscale ca: reduceri/scutiri de taxe vamale pentru unele importuri, amânări/eșalonări (A2);
- scutiri/reduceri la plată a majorărilor de întârziere și a penalităților aferente (C2).

Structura ajutoarelor de stat pe tipuri de instrumente financiare utilizate se află redată în tabelul 9.9:

Tabel 9.9.**Structura ajutorului de stat acordat sectorului de transporturi pe tipuri de instrumente financiare în perioada 2004 - 2006**

- în procente -

Natura ajutorului (tipuri de instrumente financiare)	2002	2003	2004	2005	2006
A1 – Subvenții, alocații, prime, subvenționarea dobânzii, alte sume nerambursabile	83,33	88,54	77,79	83,55	91,94
A2 – Scutiri și reduceri la plata obligațiilor fiscale	8,19	3,64	6,74	3,19	0,80
B1 – Participarea cu capital a statului	5,58	5,52	10,93	9,23	5,21
C1 – Scutiri de dobândă la creditele bugetare	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C2– Scutiri și reduceri la plata majorărilor de întârziere și a penalităților aferente	2,15	1,54	2,33	0,19	0,05
D1 – Acordarea de garanții de stat	0,75	0,76	2,21	3,84	2,00
TOTAL	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Structura ajutoarelor de stat reflectă, în principal, sursele de finanțare a cheltuielilor efectuate în vederea restructurării, modernizării și re tehnologizării sectorului transporturi.

Ponderea principală în cadrul instrumentelor financiare o are grupa A1 „subvenții, alocații, prime, subvenționarea dobânzii, alte sume nerambursabile” care, pe perioada analizată, a înregistrat o creștere de circa 8,6 procente, în totalul tipurilor de instrumente financiare folosite.

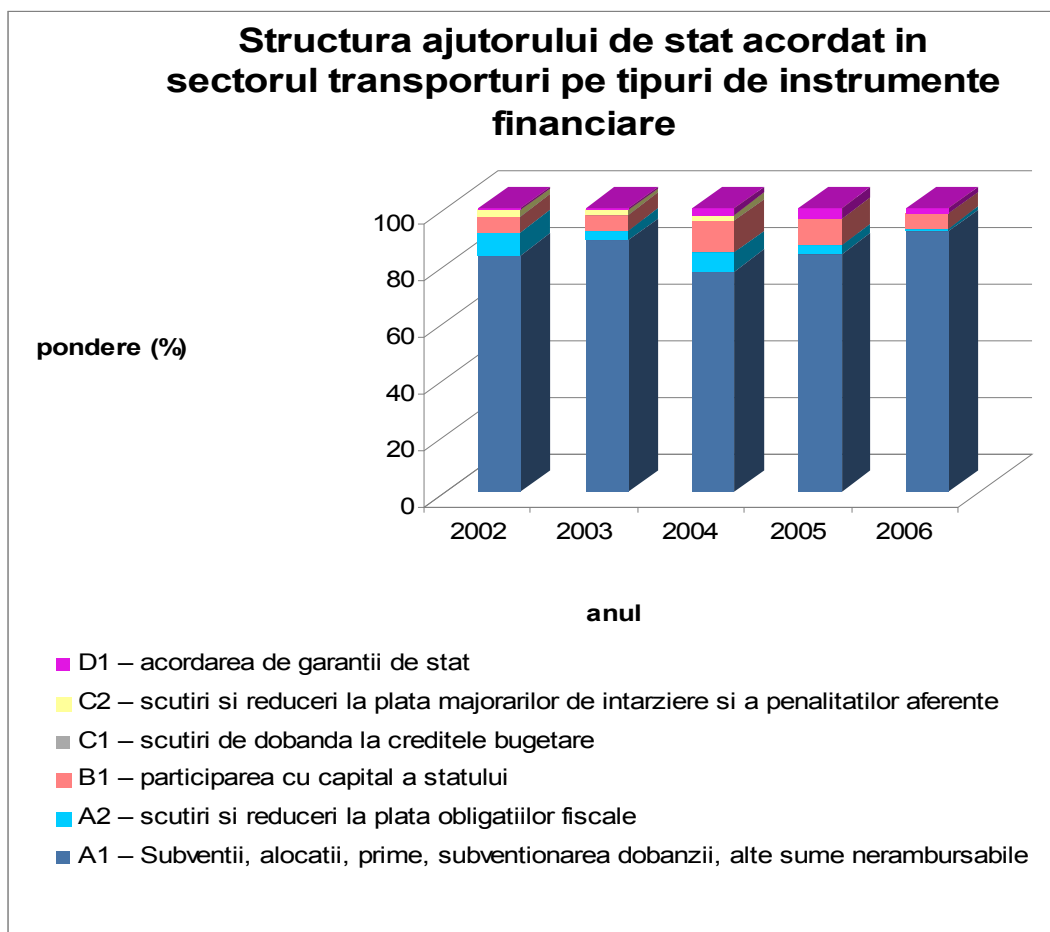
Totodată, se observă o scădere a ponderii ajutoarelor de stat acordate sectorului transporturi sub forma participării cu capital a statului (B1), de la 10,93% în 2004, la 5,21% în anul 2006.

De asemenea, se observă o scădere importantă și a ponderii ajutoarelor de stat acordate sub formă de scutiri și reduceri la plata majorărilor de întârziere și a penalităților aferente (C2), de la 2,33% în 2004 la 0,05% în 2006.

Grafic, evoluția instrumentelor financiare este prezentată în graficul 9.2.

Graficul 9.2.

Evoluția instrumentelor financiare utilizate la acordarea de ajutoare de stat pentru transporturi, în perioada 2004 – 2006

În funcție de natura ajutoarelor de stat acordate sectorului transporturi, nivelul și structura acestora sunt prezentate în tabelul 9.10.

Tabel 9.10.**Nivelul și structura ajutorului de stat în funcție de natura acestuia**

	UM	2002	2003	2004	2005	2006
1. Cheltuieli bugetare (A1+B1)						
Prețuri curente	Mii Lei	1.155.055,93	1.252.021,21	1.356.295,49	1.292.485,94	2.076.709,17
	Mii Euro	369.555,81	333.375,64	334.622,47	356.701,55	589.220,93
Pondere în total ajutor acordat transporturilor	(%)	88,91	94,07	88,72	92,78	97,15
Prețuri constante 2002	Mii Lei	1.155.055,93	1.009.694,52	951.118,86	807.803,71	1.175.939,51
2. Renunțare la venituri (A2+C1+C2+D1)						
Prețuri curente	Mii Lei	144.021,84	78.969,41	172.499,40	100.518,70	60.877,60
	Mii Euro	46.079,25	21.027,19	42.558,70	27.741,25	17.272,69
Pondere în total ajutor acordat transporturilor	(%)	11,09	5,93	11,28	7,22	2,85
Prețuri constante 2002	Mii Lei	144.021,84	63.685,01	120.967,32	62.824,19	34.472,03
TOTAL	Mii Lei	1.299.077,77	1.330.990,62	1.528.794,89	1.393.004,64	2.137.586,77
	(%)	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Din datele prezentate în tabelul de mai sus, rezultă că ajutoarele de stat pentru transporturi au fost acordate în special sub forma subvențiilor. Acestea au fost destinate acoperirii cheltuielilor legate de realizarea serviciului de interes economic general.

În perioada 2004 - 2006, din analiza structurii ajutorului de stat în funcție de natura acestuia, rezultă că o proporție însemnată din sumele alocate au

fost reprezentate de cheltuielile bugetare, sub forma acordării cu titlu gratuit a unor sume sau a participării cu capital a statului.

La baza acordării ajutoarelor de stat, în special prin cele două forme menționate, este politica de modernizare și restructurare din sectorul transporturi, precum și datorită aplicării Regulamentelor privind ajutorul de stat, care reglementează cadrul juridic armonizat cu legislația europeană.

CAPITOLUL 10

AJUTORUL DE STAT ACORDAT AGRICULTURII ȘI PESCUITULUI DIN ROMÂNIA, ÎN PERIOADA 2004-2006

10.1 VOLUM ȘI TENDINȚE

Agricultura este o ramură importantă a economiei naționale, peste 30 % din populația ocupată a României desfășurându-și activitatea în agricultură.

Conform prevederilor Tratatului de Instituire a Comunității Europene, în domeniul agriculturii este inclusă orice activitate referitoare la producția, procesarea și marketingul produselor incluse în Anexa 1 la Tratat. În capitolul referitor la agricultură este cuprinsă numai procesarea primară și numai dacă produsul finit se regăsește în Anexa 1 la Tratat.

Gestionarea ajutoarelor de stat pentru agricultură, în perioada analizată, i-a revenit ministerului de resort -Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale-

și se realizează cu respectarea angajamentelor asumate în negocierile de aderare la Uniunea Europeană referitoare la Capitolul 2 - Agricultură.

Consiliul Concurenței a solicitat informațiile necesare pentru realizarea unei evaluări globale a ajutoarelor de stat acordate ramurii agricultură, în perioada analizată, de la furnizorii de ajutor de stat, respectiv Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, autoritățile administrației publice locale, Ministerul Economiei și Finanțelor, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, Casa Națională de Asigurări Sociale și Casa Națională de Pensii și alte Drepturi de Asigurări Sociale.

Tabel 10.1.

Volumul ajutoarelor de stat acordat agriculturii și pescuitului din România în perioada 2004 – 2006

AGRICULTURA	UM	2002	2003	2004	2005	2006
Total ajutor de stat pentru agricultură - prețuri curente -	Mii lei	781.249,46	1.078.067,66	2.178.641,69	1.246.878,18	1.072.559,51
	Mii Euro	249.957,83	287.057,03	537.510,06	344.114,67	304.315,37
Dinamica ajutorului de stat acordat pentru agricultură, cu bază fixă anul 2002	Mii lei prețuri 2002	781.249,46	869.409,42	1.527.799,22	779.298,86	607.338,34
	%	100	111,28	195,56	99,75	77,74
Cuantumul anual al ajutorului de stat pe salariat din agricultură	Lei/ salariat	6.755,23	7.106,39	15.187,89	8.662,55	8.029,58
	Euro/ salariat	2.161,31	1.892,22	3.747,12	2.390,7	2.278,22
Cuantumul anual al ajutorului de stat pe	Lei/ persoană ocupată	232,376	328,08	753,07	424,25	377,78

persoană ocupată în agricultură	Euro/ persoană ocupată	74,35	87,36	185,80	117,08	107,19
Ponderea ajutorului de stat pentru agricultură în ajutorul de stat național (inclusiv agricultura , pescuitul si transporturile)	%	16,39	18,40	21,31	25,15	18,98
PESCUIT	UM	2002	2003	2004	2005	2006
Total ajutor de stat pentru pescuit - prețuri curente -	Mii lei	216,13	918,92	288,58	973,1	2419,9
	Mii Euro	69,15	244,68	71,20	268,56	686,59
Quantumul anual al ajutorului de stat pe salariat din piscicultură	Lei/ salariat	86,45	340,34	120,24	347,54	806,63
	Euro/ salariat	27,66	90,62	29,67	95,91	228,86
Ponderea ajutorului de stat pentru pescuit în ajutorul de stat național (inclusiv agricultura, pescuitul și transporturile)	%	0,00*	0,02	0,00*	0,02	0,04

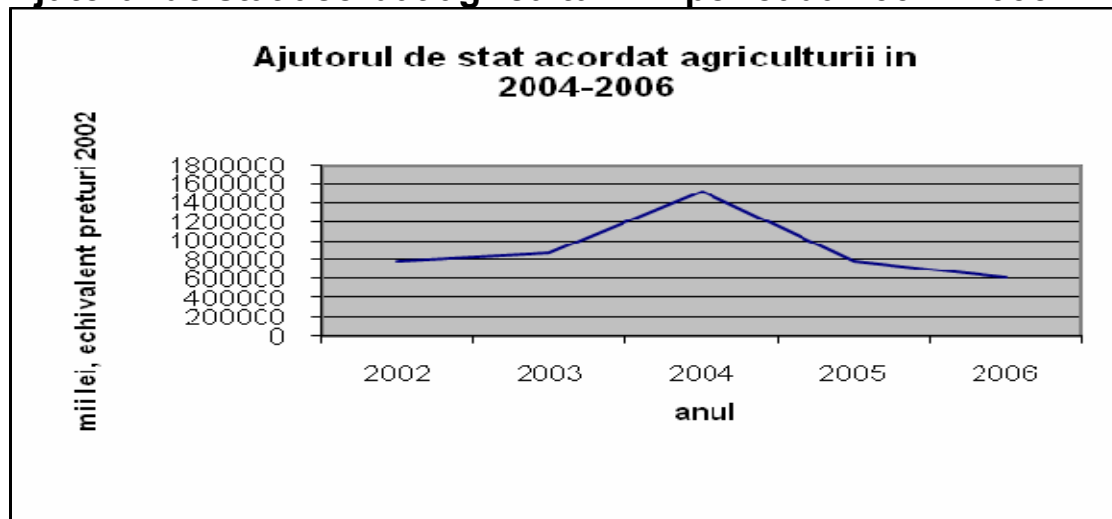
* pondere sub 0,1%

Analizând datele din tabelul 10.1. observăm că, în perioada 2004-2006, ajutorul de stat acordat agriculturii, în valori nominale, a înregistrat o scădere de la 2.178.641,69 mii lei în 2004 (an de vârf), la 1.246.878,18 mii lei în 2005, respectiv la 1.072.559,51 mii lei în 2006.

În termeni relativi, luând ca bază anul 2002, dinamica ajutorului de stat acordat agriculturii a scăzut, în aceeași perioadă, de la 195,56% în 2004 la 99,75% în 2005 și 77,74% în 2006.

Graficul 10.1.

Ajutorul de stat acordat agriculturii în perioada 2004 - 2006

Fenomenul de scădere a fost influențat de principalul furnizor de ajutor de stat pentru agricultură, piscicultură și pescuit - Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale - care a diminuat foarte mult facilitățile instituite printr-un pachet de 10 acte normative, iar în unele cazuri chiar a renunțat la acestea.

Dintre actele normative emise de ministerul de resort care nu au mai produs efecte în anii 2005 și 2006, menționăm:

- H.G. nr. 1588/2002 *privind stabilirea speciilor și a ajutorului financiar pentru producția internă de semințe, certificată oficial, destinată pentru însămânțare în campaniile agricole din primăvara și toamna anului 2003 și din primăvara anului 2004, și pentru aprobarea normelor metodologice;*

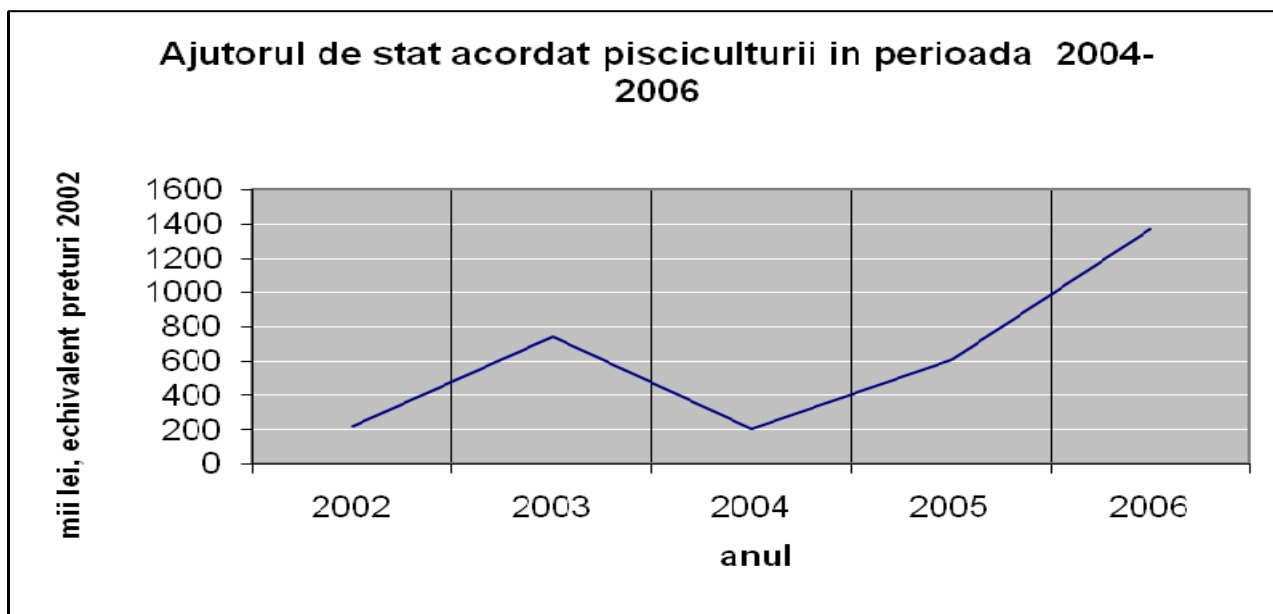
- O.U.G. nr. 30/2001 *privind acordarea în anul 2001 a unui sprijin direct de un milion de lei (100 RON) producătorilor agricoli pentru fiecare hectar de teren cultivat, cu finanțare de la bugetul de stat;*
- H.G. nr. 187/2003 *privind sprijinul direct al statului prin acordarea de subvenții în anul 2003 producătorilor agricoli din sectorul vegetal, în scopul creșterii producției și a indicilor de calitate a produselor agricole;*
- H.G. nr. 1556/2002 *privind sprijinul direct al statului prin acordarea de subvenții în anul 2003 producătorilor agricoli din sectorul animalier, pentru creșterea producției de carne și a efectivelor de animale;*
- H.G. nr. 801/2003 *pentru aprobarea Programului privind sprijinirea producătorilor agricoli și a asociațiilor utilizatorilor de apă pentru irigații pentru achiziționarea de instalații de irigații noi, din producția internă, cu finanțare de la bugetul de stat;*
- H.G. nr. 1399/2003 *pentru aprobarea Programului privind sprijinirea producătorilor agricoli pentru achiziționarea de tractoare agricole noi, cu puteri cuprinse între 45-75 CP DIN, și echipamente agricole noi, cu finanțare de la bugetul de stat;*
- Legea nr. 440/2001 *pentru aprobarea O.U.G. nr. 23/2000 privind înființarea Societății Naționale „Îmbunătățiri Funciare” SA prin reorganizarea Regiei Autonome a Îmbunătățirilor Funciare.*

Ponderea ajutorului de stat pentru agricultură în ajutorul de stat național (inclusiv agricultura, pescuitul și transporturile) a fost în 2004 de 21,31%, a crescut în 2005 la 25,15%, iar în 2006 a scăzut la 18,98%.

În domeniul pescuitului și pisciculturii, tendința este crescătoare, sumele alocate în perioada 2004-2006, în valori nominale, crescând astfel: de la 288,58 mii lei în 2004, la 973,1 mii lei în 2005, respectiv la 2.419,9 mii lei în anul 2006.

Graficul 10.2

Ajutorul de stat acordat pisciculturii în perioada 2004 – 2006

În anul 2006, ajutorul de stat destinat pisciculturii și pescuitului a fost acordat de doi furnizori de ajutor de stat, și anume: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (cca. 86,32%) și Ministerul Economiei și Finanțelor (cca. 13,68%). Dacă Ministerul Economiei și Finanțelor a acordat ajutorul de stat sub formă de scutiri și reduceri la plata dobânzilor și a penalităților de întârziere, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale a utilizat forma de subvenții (sprijin direct al statului), în baza următoarelor acte normative:

- H.G. nr. 64/2005 *privind sprijinul direct al statului prin acordarea de subvenții, în anul 2005, producătorilor agricoli din sectorul animalier, pentru creșterea producției animale și piscicole, precum și a efectivelor de animale;*
- H.G. nr. 1853/2005 *privind sprijinul direct al statului prin acordarea de subvenții, în anul 2006, producătorilor agricoli din sectorul animalier și din sectorul piscicol.*

Ajutorul de stat pentru pescuit și piscicultură reprezintă mai puțin de 0,1% din ajutorul de stat acordat la nivel național (inclusiv agricultura, pescuitul și transporturile).

Dacă ajutorul de stat acordat pisciculturii și pescuitului în cursul anilor 2004 și 2005, a constat, mai ales, în facilități acordate de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Ministerul Economiei și Finanțelor, Casa Națională de Asigurări Sociale și Casa Națională de Pensii și alte Drepturi de Asigurări Sociale, sub formă de renunțări la venituri ale statului, în anul 2006 acesta a fost alcătuit din subvenții directe acordate de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (86,32%) respectiv din facilitățile fiscale acordate de Ministerul Economiei și Finanțelor (13,68%).

10.2. SECTOARELE DE ACTIVITATE BENEFICIARE

Structura ajutorului de stat acordat principalelor sectoare de activitate din agricultură, precum și sumele corespondente fiecărui an din perioada analizată sunt prezentate în tabelele 10.2. și 10.3.

Tabel 10.2.

Structura ajutorului de stat acordat agriculturii, pe sectoare de activitate beneficiare

(%)

	2002	2003	2004	2005	2006
Culturi agricole vegetale	46,22	42,37	61,36	57,44	30,50
Zootehnie	23,92	28,69	21,90	24,16	52,88
Mixt	0,26	0,50	1,90	3,90	4,05
Îmbunătățiri funciare	27,53	20,12	8,98	0,51	0,43
Servicii	0,09	0,02	0,17	0	0

Mecanizare	1,97	8,24	3,62	8,048	6,88
Cercetare	0	0,01	2,07	0,76	0
Silvicultură	0,01	0,05	0,0	0,002	0,46
Calamități	0	0	0	5,18	4,55
Industria alimentară	0	0	0	0	0,25
TOTAL	100	100	100	100	100

Dacă în perioada 2003-2005 ajutorul de stat acordat agriculturii a fost direcționat, preponderent, către sectorul vegetal (culturi agricole vegetale), acesta fiind urmat de sectorul zootehnie, în anul 2006 a avut loc o schimbare de structură, deoarece zootehnia a primit peste 50% dintre ajutoarele de stat pentru agricultură (52,88%), în timp ce sectorului vegetal i-au fost alocate numai 30,50%.

Alte două sectoare au beneficiat de ajutoare de stat: mecanizare și îmbunătățiri financiare.

După cum se observă, cea mai mare parte din ajutorul de stat pentru agricultură a fost acordată sectorului vegetal: 61,36% în 2004, 57,44% în 2005, scăzând la doar 30, 5% în 2006.

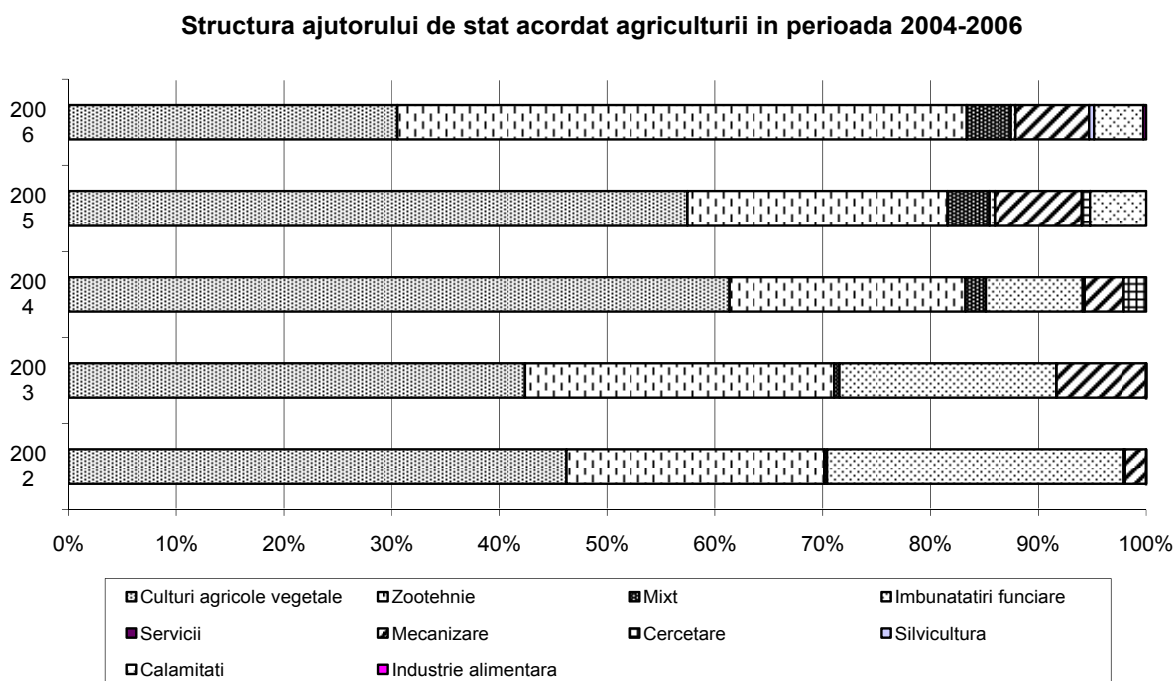
Dacă în anul 2004 se distribuia către zootehnie doar 21,9% din totalul ajutorului de stat alocat agriculturii, același sector a primit în anul 2006 52,88% din întreaga sumă, fiind urmat ca pondere de către sectorul de mecanizare care, a primit în anul 2004, 3,62% din ajutorul de stat alocat agriculturii, iar în anul 2006, a fost dirijată către același sector 6,88% din totalul sumei.

Datorită vremii neprielnice și a dezastrelor naturale provocate de climă, în anii 2005 și 2006, un procent de 5,18% și respectiv 4,55% din totalul

ajutoarelor de stat acordate agriculturii au fost destinate acoperirii pagubelor provocate de seceta avansată și de inundații.

Graficul 10.3

Structura ajutorului de stat acordat agriculturii în perioada 2004 - 2006

Tabel 10.3.

Volumul ajutoarelor de stat acordate agriculturii, pe sectoare de activitate beneficiare (valori nominale)

(Mii lei)

	2002	2003	2004	2005	2006
Culturi agricole vegetale	361.092,73	456.761,66	1.336.867,38	716.185,98	327.108,69
Zootehnie	186.910,74	309.322,35	477.224,27	301.208,71	567.157,65
Mixt	2.005,19	5.394,05	41.478,93	48.620,17	43.440,81
Îmbunătățiri funciare	215.054,95	216.934,38	195.541,09	6.439,7	4.590,51
Servicii	709,46	220,32	3692,56	0	0

Mecanizare	15.374,65	88.867,53	78.673,03	100.331,04	73.841,61
Cercetare	0	88,62	45148,7	9445,81	0
Silvicultură	101,74	478,75	15,73	30,19	4.907,1
Calamități	0	0	0	64.616,58	48.770,52
Industrie alimentară	0	0	0	0	2.742,62
TOTAL	781.249,46	1.078.067,66	2.178.641,69	1.246.878,18	1.072.559,51

Sumele alocate către sectorul vegetal au îmbrăcat forma de subvenții sau transferuri și au avut obiective precum:

- acordarea unui sprijin financiar direct al statului pentru producătorii agricoli, în vederea înființării de culturi și plantații agricole, precum și în scopul creșterii producției agricole de semințe, legume și fructe proaspete etc. și a calității acestora ;
- acordarea unui sprijin financiar pentru comercializarea legumelor și fructelor destinat funcționării grupurilor de producători;
- acordarea unui sprijin direct al statului de 250 lei/ha producătorilor agricoli pentru suprafețe de teren arabil de până la 5 ha inclusiv, măsură activă din anul 2005;
- acordarea de facilități financiare producătorilor agricoli care dețin suprafețe de pajiști în zona montană.

Al doilea sector beneficiar al ajutorului de stat pentru agricultură, din punct de vedere al ponderii deținute, a fost zootehnia.

În perioada analizată, facilitățile instituite prin actele normative emise de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, pentru sectorul creșterii animalelor, au fost materializate sub forma de:

- subvenții pentru producția de carne;
- subvenții pentru materialul biologic de reproducție;
- subvenții pe cap de animal în funcție de producția de lapte obținută de la acesta;

- prime pe litrul de lapte;
- subvenții pentru producția de pește de consum.

Măsurile de ajutor de stat pentru sprijinirea sectorului mecanizare au fost instituite, în principal, prin acte normative emise de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, sub formă de subvenții sau transferuri de sume având ca obiective:

- sprijin pentru achiziții, dotări și instalații noi de muls și de răcire a laptelui;
- sprijin pentru construirea de adăposturi și pentru achiziții de animale și instalații zootehnice;
- sprijin pentru achiziții de dotări pentru zona montană;
- sprijin pentru achiziții de tractoare și echipamente agricole;
- sprijin pentru producătorii agricoli în vederea achiziționării de motorină cu finanțare de la bugetul de stat.

Prin *H.G. nr. 1557/2002 privind aprobarea mecanismului de acordare a sprijinului financiar de la bugetul de stat prin Programul de creștere a competitivității produselor agroalimentare*, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale a acordat, printr-o schemă de minimis, facilități agenților economici care aveau o structură specializată pentru implementarea proiectului și care dețineau licențe de fabricație privind producția de produse alimentare destinate comercializării.

10.3. INSTRUMENTE FINANCIARE UTILIZATE

Tabel 10.4.

Structura ajutorului de stat acordat în agricultură, în perioada 2004-2006, în funcție de natura ajutorului

(%)

Natura ajutorului (tipuri de instrumente financiare)	2002	2003	2004	2005	2006
A1-subvenții, alocații, prime, subvenționarea dobânzii, alte sume nerambursabile	96,29	92,67	93,11	92,05	97,15
A2-scutiri/reduceri de la plata obligațiilor fiscale	0,93	0,04	0,07	0,81	0,17
B1-participarea cu capital a statului	0,08	0,00	0,00	0,00	0,00
C1-scutiri de dobândă la creditele bugetare	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
C2-scutiri/reduceri de la plata majorărilor de întârziere și a penalităților aferente	2,70	7,29	6,82	7,14	2,68
D1-acordarea de garanții de stat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
TOTAL	100	100	100	100	100

Analizând datele din tabel se observă că ajutoarele de stat pentru agricultură au fost acordate în proporție de peste 90% sub formă de subvenții, alocații, prime, subvenționări de dobânzi și alte sume nerambursabile, această grupă de instrumente financiare (A1) reprezentând 93,11% din ajutoarele de stat acordate în 2004, 92,05% din cele acordate în anul 2005, respectiv 97,15% din cele acordate în 2006.

Ponderea facilităților acordate sub formă de scutiri sau reduceri la plata obligațiilor fiscale a scăzut de la 0,81% în 2005 la 0,17% în 2006.

Ponderea ajutoarelor de stat acordate sub formă de scutiri sau reduceri la plata majorărilor de întârziere și a penalităților aferente a scăzut de la 6,82% în anul 2004, la 2,68% în anul 2006.

Tabel 10.5.

Nivelul anual al ajutoarelor de stat acordate în agricultură în funcție de natura ajutorului

	UM	2002	2003	2004	2005	2006
1. Ajutor de stat de natura Cheltuielilor bugetare (A1+B1)						
Volum ajutor de stat de natura cheltuielilor bugetare, în prețuri curente	Mii lei	752.876,47	998.988,96	2.028.530,61	1147.726,71	1.041.971,87
	Mii EURO	240.880	266.000,75	500.474,96	316.750,75	295.636,79
Volum ajutor de stat de natura cheltuielilor bugetare în prețuri constante 2002	Mii lei	752.876,47	805.636,26	1.422.531,98	717.329,19	590.018,05
Ponderea ajutorului de stat de natura cheltuielilor bugetare în total ajutor de stat acordat agriculturii	%	96,37	92,66	93,11	92,05	97,15
2. Ajutor de stat de natura Renunțarilor la venituri ale statului (A2+C1+C2+D1), din care:						
Volum ajutor de stat de natura renunțarilor la venituri ale statului, în prețuri curente	Mii lei	28.372,99	79.078,71	150.111,07	99.161,43	30.587,64
	Mii EURO	9.077,83	21.056,29	37.035,1	27.363,92	8.678,58

Volum ajutor de stat de natura renunțărilor la venituri ale statului, în prețuri constante 2002	Mii lei	28.372,99	63.773,15	105.267,23	61.975,89	17.320,29
Ponderea ajutorului de stat de natura renunțărilor la venituri ale statului, în total ajutor de stat acordat agriculturii	%	3,63	7,34	6,89	7,95	2,85
2.1. Ajutor de stat acordat prin sistemul fiscal și al asigurărilor sociale (A2+C2)						
Volum ajutor de stat acordat prin sistemul fiscal și al asigurărilor sociale, în prețuri curente	Mii lei	28.372,99	79.078,71	150.111,07	99.161,43	30.587,64
	Mii EURO	9.077,83	21.056,29	37.035,1	27.363,92	8.678,58
Volum ajutor de stat acordat prin sistemul fiscal și al asigurărilor sociale în prețuri constante 2002	Mii lei	28.372,99	63.773,15	105.267,23	61.975,89	17.320,29
Ponderea ajutorului de stat acordat prin sistemul fiscal și al asigurărilor sociale în total ajutor de stat acordat agriculturii	%	3,63	7,34	6,89	7,95	2,85

Analizând datele din tabelul 10.5., se observă că, din ajutoarele de stat acordate în agricultură, majoritatea au fost finanțate ca și cheltuieli bugetare, sub formă de subvenții, alocații, prime, subvenționări de dobânzi, alte sume nerambursabile. În anul 2004, ajutoarele de stat din categoria cheltuielilor bugetare dețineau 93,11% din total, ponderea acestora scăzând în 2005 la 92,05%, pentru ca în anul 2006 să crească la 97,15%.

A doua grupă de instrumente financiare prin care s-au alocat ajutoarele de stat pentru agricultură în perioada analizată au reprezentat-o renunțările la veniturile viitoare - certe sau posibile - ale statului, sub formă de scutiri sau reduceri de la plata obligațiilor fiscale, scutiri de dobândă la creditele bugetare, scutiri sau reduceri de la plata majorărilor de întârziere și a penalităților aferente, acordarea de garanții de stat.

Ponderea ajutorului de stat acordat sub forma renunțărilor la venituri ale statului a scăzut de la 6,89% în 2004, la 2,85% în 2006. Ajutoarele de stat din categoria renunțărilor la venituri ale statului au fost, în totalitate, acordate prin sistemul fiscal și al asigurărilor sociale.

Tabel 10.6.

Structura ajutorului de stat acordat pentru piscicultură în funcție de natura ajutorului

(%)

Natura ajutorului (tipuri de instrumente financiare)	2002	2003	2004	2005	2006
A1-subvenții, alocații, prime, subvenționarea dobânzii, alte sume nerambursabile	0,00	0,00	0,00	2,20	86,32
A2-scutiri/reduceri de la plata obligațiilor fiscale	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B1-participarea cu capital a statului	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Natura ajutorului (tipuri de instrumente financiare)	2002	2003	2004	2005	2006
C1-scutiri de dobândă la creditele bugetare	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
C2-scutiri/reduceri de la plata majorărilor de întârziere și a penalităților aferente	100,00	100,00	100,00	97,80	13,68
D1-acordarea de garanții de stat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Referitor la ajutorul de stat acordat pisciculturii și pescuitului, menționăm că, în anii 2004 și 2005, acesta a constat, în principal, din facilități acordate de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Casa Națională de Asigurări Sociale, Casa Națională de Pensii și alte Drepturi de Asigurări Sociale, precum și de Ministerul Economiei și Finanțelor, sub formă de scutiri sau reduceri de la plata majorărilor de întârziere și a penalităților aferente. În anul 2006, acest ajutor de stat a fost alcătuit, în proporție de 86,32%, din subvențiile directe acordate de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, restul de 13,68% reprezentând facilitățile fiscale acordate de Ministerul Economiei și Finanțelor.

Tabel 10.7.

Nivelul anual al ajutoarelor de stat acordate pisciculturii, în funcție de natura ajutorului

	UM	2002	2003	2004	2005	2006
1. Ajutor de stat de natura Cheltuielilor bugetare (A1+B1)						
Volum ajutor de stat de natura cheltuielilor bugetare, în prețuri curente	Mii lei	0,00	0,00	0,00	21,46	2088,82
	Mii EURO	0,00	0,00	0,00	5,92	592,66

Volum ajutor de stat de natura cheltuielilor bugetare, în prețuri constante 2002	Mii lei	0,00	0,00	0,00	13,41	1182,8
Ponderea ajutorului de stat de natura cheltuielilor bugetare în total ajutor de stat acordat pisciculturii	%	0,00	0,00	0,00	2,21	86,32
2. Ajutor de stat de natura Renunțărilor la venituri ale statului (A2+C1+C2+D1), din care:						
Volum ajutor de stat de natura renunțărilor la venituri ale statului, în prețuri curente	Mii lei	216,13	918,92	288,58	951,64	331,08
	Mii EURO	69,15	244,68	71,20	262,63	93,94
Volum ajutor de stat de natura renunțărilor la venituri ale statului, în prețuri constante 2002	Mii lei	216,13	741,06	202,37	594,78	187,47
Ponderea ajutorului de stat de natura renunțărilor la venituri ale statului, în total ajutor de stat acordat pisciculturii	%	100,00	100,00	100,00	97,79	13,68
2.1. Ajutor de stat acordat prin sistemul fiscal și al asigurărilor sociale (A2+C2)						
Volum ajutor de stat acordat prin sistemul fiscal și al asigurărilor sociale, în prețuri curente	Mii lei	216,13	918,92	288,58	951,64	331,08
	Mii EURO	69,15	244,68	71,20	262,63	93,94
Volum ajutor de stat acordat prin sistemul fiscal și al asigurărilor sociale, în prețuri constante 2002	Mii lei	216,13	741,06	202,37	594,78	187,47
Ponderea ajutorului de stat acordat prin sistemul fiscal și al asigurărilor sociale în total ajutor de stat acordat pisciculturii	%	100,00	100,00	100,00	97,79	13,68

Analizând datele din tabelul 10.7., observăm că, față de anul 2005, când ajutoarele de stat acordate prin instrumente financiare din categoria

cheltuielilor bugetare reprezentau 2,21 % din ajutorul de stat acordat pisciculturii, în anul 2006 ponderea acestora a ajuns la 86,32%, fapt explicat prin acordarea de subvenții directe pentru creșterea producției animale și piscicole de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

În același timp, ponderea ajutoarelor de stat de natura renunțării la venituri ale statului a scăzut de la 97,79% în 2005 la numai 13,68% în anul 2006.

CAPITOLUL 11

RECUPERAREA AJUTOARELOR DE STAT ÎN ROMÂNIA

Respectarea legislației privind acordarea ajutoarelor de stat reprezintă una din prioritățile pe care oricare furnizor de ajutor de stat precum și oricare posibil beneficiar de ajutor de stat trebuie să o aibă în vedere. O eventuală încălcare a regulilor și principiilor care guvernează regimul ajutoarelor de stat poate atrage după sine o decizie prin care se dispune recuperarea acestor ajutoare de stat.

În concordanță cu prevederile comunitare, implementarea deciziilor prin care Comisia Europeană a impus recuperarea ajutoarelor de stat trebuie făcută cu celeritate. Recuperarea se face potrivit unei proceduri interne stabilită la nivelul fiecărui stat membru al Uniunii Europene. Având în vedere întârzierile repetate în implementarea acestor decizii și dorința Comisiei Europene de a elimina incompatibilitățile apărute prin acordarea de ajutoare ilegale, în anul 2005, Comisia Europeană a solicitat realizarea unui studiu privind procedura de implementare a prevederilor în domeniul ajutorului de stat la nivel național. Acest studiu a fost dat publicității în martie 2006, și a

reliefa faptul că nu există o practică unitară la nivelul Uniunii Europene privind implementarea deciziilor de recuperare.

Una dintre concluziile importante care se desprinde din acest studiu, este aceea că existența unei instituții care să coordoneze, la nivel național, implementarea regulilor de ajutor de stat este de natură să faciliteze și să contribuie la restabilirea condițiilor existente pe piață anterior acordării unui ajutor ilegal și incompatibil.

*

*

*

În România, procedura recuperării ajutoarelor de stat a fost prevăzută în legislația specifică domeniului ajutorului de stat.

Prin adoptarea, de către Consiliul Concurenței în anul 2005, a „*Instrucțiunilor privind rata dobânzii aplicate în cazul recuperării sau rambursării ajutorului de stat ilegal și a celui interzis*”¹³, s-a creat cadrul legal pentru determinarea dobânzilor percepute în cazul recuperării ajutoarelor de stat.

Pentru a se facilita punerea în aplicare a deciziilor prin care se dispune recuperarea unor ajutoare ilegale și interzise, în decembrie 2005, prin modificarea adusă Codului de procedură fiscală, s-a creat cadrul legal necesar, astfel încât deciziile prin care se dispune recuperarea unui ajutor de stat să constituie titlu executoriu. Prin această modificare legislativă au fost create condițiile pentru ca furnizorul de ajutor de stat să aibă baza legală de punere în aplicare a acestor decizii, fără a mai fi necesară emiterea altor titluri executorii ulterioare.

13 puse în aplicare prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 51/21.03.2005, publicat în Monitorul Oficial nr.253/25.03.2005 și abrogat prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. nr.300/30.12.2006, publicat în Monitorul Oficial nr.1057/30.12.2006

Astfel, ori de câte ori Consiliul Concurenței a constatat existența unui ajutor de stat ilegal sau interzis și care a fost dovedit incompatibil cu prevederile legale, în vederea protejării unui mediu concurențial normal, autoritatea de concurență a emis o serie de decizii prin care s-a solicitat recuperarea respectivelor ajutoare împreună cu dobânzile aferente. Quantumul dobânzilor se calculează similar practicii comunitare, de la momentul în care agentul economic a avut la dispoziție respectivul ajutor și până la data recuperării efective a ajutoarelor de stat ilegale.

Autoritatea de concurență din România a emis, în perioada 2004 -2006, nouă decizii de recuperare a unor ajutoare de stat. Ca urmare, prin aceste decizii s-a decis că, ajutoarele de stat acordate beneficiarilor care nu au respectat condițiile impuse atât în actele normative care au instituit măsurile de sprijin, cât și condițiile impuse în deciziile de autorizare a acestora, sunt ilegale și incompatibile cu un mediu concurențial normal, solicitând furnizorilor de ajutor de stat recuperarea acestor sume împreună cu dobânzile aferente, până la recuperarea efectivă a acestora. Un element important în cadrul implementării deciziilor de recuperare emise de Consiliul Concurenței îl constituie modificarea legislativă din anul 2006¹⁴, moment de la care aceste decizii au căpătat calitatea de titlu executoriu.

Aceste decizii au vizat:

- ajutoarele de stat de restructurare ilegale și incompatibile de care au beneficiat 3 societăți comerciale;
- ajutoarele de stat pentru investiții de care au beneficiat 56 de agenți economici din zonele defavorizate care au depășit intensitatea maxim admisă a ajutorului de stat (3 decizii);

14 OUG 129/2005 pentru modificarea și completarea OG. Nr.92/2003 privind Codul de procedura fiscală, publicată în M>of. nr.887/04.10.2005

- ajutorul de stat pentru investiții de care a beneficiat o societate comercială dintr-o zonă liberă care a depășit intensitatea maxim admisă a ajutorului de stat;
- ajutorul de stat de care a beneficiat o societate care activează în domeniul jocurilor de noroc;
- ajutorul de stat de care a beneficiat o societate care activează în domeniul siderurgic.

De asemenea, în perioada 2004 - 2006, Consiliul Concurenței a autorizat acordarea de ajutoare pentru 5 societăți comerciale, cu condiția ca acestea să ramburseze ajutoarele ilegale și incompatibile de care au beneficiat anterior. Ca urmare a acțiunilor întreprinse de Consiliul Concurenței, în perioada analizată, au fost recuperate de la aceste societăți comerciale ajutoare de stat ilegale și incompatibile în cuantum de 27.933.248,26 lei.

Urmare discuțiilor purtate de către reprezentanții Consiliului Concurenței cu agenții economici care au beneficiat de ajutoare de stat ilegale, în anul 2006, un număr de 3 agenți economici care activează în sectorul siderurgic au rambursat suma de 47.525.336,73 lei, iar agenții economici care activează în zonele defavorizate au rambursat, în perioada 2005-2006, suma de 2.548.356,12 lei.

Concluzionând, în perioada 2004 - 2006, ca urmare a acțiunilor întreprinse de Consiliul Concurenței, a fost recuperată, la bugetul de stat, suma de 82.475.878,36 lei.

Un element de noutate în practica comunitară privind acțiunile de control cu privire la acordarea de ajutoare de stat incompatibile, îl constituie

posibilitatea acordată Consiliului Concurenței începând cu decembrie 2005 de a emite decizii prin care să se dispună stoparea acordării de ajutoare de stat.

Astfel, prin Deciziile Consiliului Concurenței nr. 227/2005 și 222/2006, a fost dispusă stoparea acordării de ajutoare de stat pentru un număr de 37, respectiv 35 de agenți economici care activează în zonele defavorizate. Emiterea acestor decizii a fost o consecință a activității de monitorizare desfășurată de inspectorii de concurență în zonele defavorizate, prin care s-a constatat că agenții economici în cauză au atins limita maxim admisă a intensității ajutorului de stat aferent investițiilor nou create. O eventuală acordare de ajutoare de stat peste această limită constituie ajutor de stat ilegal și incompatibil care ar trebui să fie recuperat.

Deși procedura privind acordarea ajutoarelor de stat este extrem de strictă, există situații ce impun recuperarea unor sume de care agenții economici au beneficiat în mod ilegal. Acestea pot apărea, pe de o parte, pe fondul necunoașterii în totalitate a prevederilor legale incidente acestui domeniu, de către furnizorii măsurilor de sprijin, și pe de altă parte, ca urmare a nerespectării de către beneficiarii de ajutor de stat a condițiilor asumate la momentul acordării ajutorului de stat.

De aceea, se poate considera că, în condițiile unei cunoașteri și aplicări mai bune de către organele de specialitate ale administrației publice a legislației privind ajutorul de stat și în urma unei monitorizări eficiente a companiilor ce beneficiază de facilități, s-ar putea preveni acordarea unor ajutoare ilegale ce ar trebui recuperate, ulterior, împreună cu dobânzile aferente.

CAPITOLUL 12

CONCLUZII ȘI PERSPECTIVE

Raportul privind ajutoarele de stat acordate în România, în perioada 2004-2006, prezintă totalitatea măsurilor de ajutor de stat acordate atât sub forma unor scheme de ajutor de stat, cât și ca ajutoare individuale, de către furnizorii de ajutor de stat din România.

Potrivit datelor din Anexa Statistică la prezentul raport, se constată că în anul **2006**, ajutorul de stat acordat în România a fost de **691,7 mil. Euro**, și a reprezentat **0,71%** din Produsul Intern Brut. Această valoare include și ajutoarele de stat acordate pentru serviciile de interes economic general, precum și ajutoarele de minimis, mai puțin însă agricultura, piscicultura și transporturile, acestea fiind tratate separat.

În urma analizei, centralizării și interpretării tuturor informațiilor transmise de către furnizorii de ajutor de stat, s-a constatat că, în perioada 2004-2006, tendința generală a valorii ajutoarelor de stat acordate în România este de scădere.

Astfel, în anul 2004, ajutorul de stat acordat în România a fost de **1.606,9 mil. Euro**, ceea ce reprezenta **2,64%** din Produsul Intern Brut, anul respectiv fiind considerat an de vârf al perioadei analizate.

Din punct de vedere al **structurii ajutoarelor de stat**, s-a constatat că a crescut nivelul ajutoarelor de natura “cheltuielilor bugetare” - subvenții, granturi, alocații bugetare și alte sume nerambursabile (având o pondere la nivelul anului 2006 de 80,87% în ajutorul de stat național exceptând agricultura, piscicultura și transporturile) - față de nivelul ajutoarelor de stat

acordate sub forma “renunțării la venituri” (19,13% pondere în ajutorul de stat național din 2006 exceptând agricultura, piscicultura și transporturile). Această situație este în concordanță cu cerințele Comisiei Europene de reducere a ajutoarelor de stat de natură fiscală, întrucât acestea pot afecta comerțul intracomunitar.

Referitor la ajutoarele fiscale, conform comunicărilor Comisiei, existența unor reglementări de impozitare comparabile sau chiar opuse în Statele Membre nu presupune acordarea de ajutoare de stat, de aceea fiecare măsură trebuie evaluată în contextul sistemului de impozitare din țara respectivă. Tendința de scădere a ajutoarelor de natură fiscală reflectă aplicarea corectă a aquis-ului comunitar prin compatibilizarea măsurilor de sprijin prevăzute în legislația românească.

În ceea ce privește analiza pe **obiective a ajutoarelor de stat** acordate în România în perioada 2004-2006, s-a constatat o tendință de aliniere la prioritățile stabilite în “Planul de acțiune” al Comisiei Europene, adoptat în iunie 2005.

Astfel, tabloul ajutoarelor de stat acordate în România în perioada 2004-2006 (Tabelul 2.2) ilustrează, în mod clar, tendința înregistrată în această perioadă.

Potrivit datelor rezultate din raportările transmise de furnizori, în anul 2006 (Tabel 2.6), obiectivele orizontale au reprezentat 80,52% din ajutorul național (exceptând agricultura, piscicultura și transporturile), în creștere față de anii anteriori (74,41% în 2005 și 63,82% în 2004), iar obiectivele sectoriale au fost de 16,10% aflându-se în scădere față de anii anteriori (22,28% în 2005 și 32,34% în 2004), restul fiind acordate pentru obiective regionale.

Între obiectivele orizontale, ponderea ajutoarelor de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare (Tabel 2.2) a crescut în anul 2006 la 4,27% din ajutorul de stat național (exceptând agricultura, piscicultura și transporturile) față de 2,50% pondere deținută în 2005 și 0,93% în 2004. Și ajutoarele orientate către IMM-uri au cunoscut un trend ascendent, de la 0,14% în anul 2004 (în ajutorul de stat național, exceptând agricultura, piscicultura și transporturile) la 2,63% în anul 2006.

Tot în această categorie intră și ajutoarele de salvare și restructurare, care implică un grad mare de risc în a distorsiona concurența și care au înregistrat o scădere accentuată în perioada analizată, respectiv de la o pondere de 26,53% în ajutorul de stat național (exceptând agricultura, piscicultura și transporturile) înregistrată în anul 2004 la 10,05% în anul 2006.

În ceea ce privește ajutoarele sectoriale (Tabel 2.6), trendul descendent al acestora se explică prin faptul că nu s-au mai acordat ajutoare de stat în sectoarele sensibile din punct de vedere concurențial, respectiv industria siderurgică, industria construcțiilor de nave, industria vehiculelor cu motor și industria firelor și fibrelor sintetice (32,34% în 2004, 16,10% în 2006).

Aplicarea corectă a regulilor în domeniul ajutorului de stat duce la direcționarea ajutoarelor de stat către acele domenii sau sectoare economice care contribuie la întărirea/dezvoltarea economiei, la concentrarea resurselor asupra zonelor sau domeniilor rămase în urmă, astfel încât, să se reducă decalajul existent față de nivelul de dezvoltare al economiei comunitare.

*

*

*

Aderarea României la Uniunea Europeană a reprezentat, în domeniul ajutorului de stat, momentul în care competențele privind autorizarea ajutoarelor de stat și cadrul legislativ în care se face acordarea acestora s-au schimbat. Astfel, începând cu 1 ianuarie 2007, Comisia Europeană este singura autoritate competentă să se pronunțe asupra compatibilității unei măsuri de sprijin, iar prevederile comunitare au aplicabilitate directă în România.

În acest sens, începând cu data aderării, în România au fost implementate numeroase scheme exceptate pe categorii (scheme de ajutor de stat pentru care, dacă sunt respectate condițiile specifice, nu este necesară obținerea unei autorizări din partea Comisiei Europene).

Astfel, în anul 2007 au fost elaborate și implementate un număr de 12 asemenea scheme, din care 11 au ca obiectiv dezvoltarea regională. Cu aplicabilitate, după caz, până în 2009, respectiv 2011, în cadrul acestor scheme vor putea beneficia de ajutor de stat un număr de maxim 567 agenți economici.

De asemenea, în anul 2007, au fost implementate un număr de 23 de scheme prin care se acordă ajutoare de minimis. Vor putea beneficia de alocări în cadrul acestor scheme un număr de aproximativ 20.000 agenți economici.

Integrarea în piața unică europeană a reprezentat o preocupare continuă a autorităților din România. Obiectivele naționale pentru perioada 2007-2013 au fost cuprinse în Planul Național de Dezvoltare, ce va fi transpus în practică în special prin implementarea Programelor Operaționale Sectoriale și Regionale elaborate în vederea eliminării disparităților economice și sociale între regiuni și în scopul realizării coeziunii economice și sociale.

Având în vedere aceste scheme de ajutor elaborate în anul 2007, precum și schemele prin care se vor accesa fondurile structurale, în perioada următoare se va înregistra o creștere a volumului ajutoarelor de stat acordate în România.

Guvernul României va acționa pentru a atinge convergența economică cu Uniunea Europeană, în raport cu strategiile de dezvoltare adoptate la nivelul acesteia. Obiectivele generale ale politicii în domeniul ajutorului de stat, în perioada imediat următoare aderării la Uniunea Europeană, se referă la creșterea competitivității operatorilor economici, reducerea decalajelor între nivelul de dezvoltare al economiei românești și al celei comunitare, direcționarea eficientă a resurselor, fundamentarea politicii în domeniul ajutorului de stat pe o analiză economică rafinată a impactului acestora și, nu în ultimul rând, aplicarea eficientă a acquis-ului comunitar în materia ajutorului de stat.

ANEXA I

ANEXA TEHNICĂ

Anexa tehnică oferă informații cu caracter general privind sfera de cuprindere a Raportului, modul de încadrare a ajutoarelor de stat pe obiective, categorii și forme, metodele de evaluare a ajutoarelor de stat, precum și sursele de obținere a datelor care au fost utilizate.

Informațiile menționate mai sus au fost grupate pe următoarele capitole:

- I. Sfera ajutoarelor de stat analizate în Raport;
- II. Categorii și obiective ale ajutorului de stat;
- III. Sursele obținerii datelor și metodele de evaluare a elementului de ajutor

I. Sfera ajutoarelor de stat analizate în Raport

Raportul ajutoarelor de stat a fost elaborat pe baza "Inventarului ajutoarelor de stat" întocmit pe baza raportărilor transmise de furnizorii de ajutoare de stat, conform *Regulamentului Consiliului Concurenței privind procedurile de raportare și monitorizare a ajutoarelor de stat*¹⁵, emis în aplicarea Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, republicată, în vigoare la data raportării.

Totodată, în vederea realizării compatibilității informațiilor, s-a ținut seama de metodologia celui de-al IX-lea Raport privind ajutoarele de stat din Uniunea Europeană, publicat în iulie 2001, precum și de Scoreboard-urile ulterioare ale ajutoarelor de stat, date publicității de Comisia Europeană.

Ajutoarele de stat acordate în România în perioada 2004 – 2006, care fac obiectul prezentului Raport, intră sub incidența:

- Articolului 64 al Acordului European, instituind o asociere între România, pe de o parte, Comunitățile Europene și Statele Membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr. 20/1993;
- Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, republicată¹⁶;
- Deciziei nr. 4/2001 a Consiliului de Asociere România – Uniunea Europeană privind adoptarea regulilor de implementare a prevederilor referitoare la ajutorul de stat.

De asemenea, în Raport sunt cuprinse date privind ajutoarele acordate în sectoare ce nu intră sub incidența articolului 64 al Acordului European, respectiv ajutoarele de stat pentru agricultură și pescuit.

¹⁵ Publicat în Monitorul Oficial nr. 564 din 01.07.2005

¹⁶ În vigoare la data redactării raportului

II. Categori și obiective ale ajutorului de stat

Categori ale ajutorului de stat

Acordarea de ajutoare de stat reprezintă, pentru bugetul public, un cost sau o renunțare la venituri, iar pentru beneficiar, un avantaj. Totuși, “elementul de ajutor”, respectiv avantajul financiar final asigurat de suma nominală transferată, precum și eficiența și impactul concurențial al acordării acestuia depind într-o mare măsură de natura ajutorului acordat.

Conform metodologiei comunitare de elaborare a Raportului privind ajutoarele de stat acordate în Uniunea Europeană, s-au identificat patru categorii de ajutor (grupe).

Fiecare grupă este reprezentată printr-o literă (A, B, C sau D), urmată de cifra 1, în cazul ajutorului de natura cheltuielilor bugetare sau a veniturilor bugetare la care statul renunță, altele decât cele de natură fiscală, sau de cifra 2, în cazul ajutoarelor de natura renunțării la venituri bugetare acordate prin intermediul sistemului fiscal sau a sistemului asigurărilor sociale.

În grupa A ($A1 + A2$) este inclus ajutorul care este transferat în întregime la beneficiar. În acest caz, elementul de ajutor este egal cu valoarea nominală a ajutorului.

În categoria A1 - acordarea cu titlu gratuit a unor sume - sunt cuprinse:

- subvenții, alocații, prime (inclusiv prime pentru export) precum și orice alte sume nerambursabile;
- vânzări sub prețul pieței de terenuri, clădiri și alte active, aparținând domeniului privat al statului;

- reduceri de preț la bunurile furnizate și la serviciile prestate de către autoritățile publice sau alte organisme care administrează resurse ale statului;
- subvenționarea dobânzii, în situația în care subvenția este primită direct de către beneficiar.

În categoria A2 - anularea și reducerea de datorii fiscale – sunt cuprinse:

- excepții, reduceri și/sau scutiri la plata taxelor vamale;
- reduceri și/sau scutiri la plata impozitelor, taxelor și a altor obligații bugetare inclusiv ale contribuțiilor la asigurările sociale.

În grupa B (B1) sunt incluse participările cu capital ale statului sau ale altor organisme care administrează fonduri în numele statului atunci când statul nu se comportă ca un investitor privat prudent.

Pentru includerea în categoria B1 este necesar să se determine dacă transferul financiar realizat de către o autoritate publică sub forma participării la capital reprezintă un ajutor pentru beneficiar sau acțiunea respectivă reprezintă o angajare a sectorului public într-o activitate comercială, operând asemeni unui investitor privat în condiții normale de piață. În consecință, deși participările cu capital ale statului sau ale altor organisme care administrează fonduri în numele statului, sub diverse forme, ar putea fi incluse în grupa A, ele au fost grupate într-o categorie separată (B1).

În categoria B1 se regăsesc și ajutoarele de natura conversiei datoriilor agenților economici către stat, prin transformarea acestor datorii în acțiuni la valoarea nominală, de regulă sensibil mai mare decât valoarea de piață a acestor acțiuni.

Grupa C (C1 + C2) include transferurile, în care elementul de ajutor este reprezentat de dobânda economisită de către beneficiar de-a lungul perioadei pentru care capitalul transferat, respectiv sumele datorate statului și devenite scadente (creditul bugetar) sunt la dispoziția sa. De regulă, elementul de ajutor inclus în această categorie este mult mai mic decât valoarea capitalului transferat.

În categoria C1 transferul financiar ia forma creditului bugetar, iar ajutorul de stat constă în profitul obținut de beneficiar în timpul perioadei în care capitalul transferat este la dispoziția sa.

În categoria C2 sunt incluse scutirile, reducerile, reeșalonările la plata majorărilor de întârziere și a penalităților aferente atât ca urmare a amânărilor și/sau reeșalonărilor la plată a obligațiilor fiscale, cât și a majorărilor de întârziere propriu-zise acumulate de agentul economic și datorate autorității publice.

În grupa D sunt incluse garanțiile acordate de către stat, ajutorul de stat fiind evaluat în conformitate cu prevederile Regulamentului Consiliului Concurenței privind ajutorul de stat acordat sub forma garanțiilor¹⁷ în vigoare la data raportării.

Obiectivele ajutorului de stat

Încadrarea pe obiective a ajutoarelor de stat (atât a alocărilor specifice în cadrul schemelor de ajutor, cât și a ajutoarelor individuale acordate în afara unei scheme) s-a făcut ținând seama de obiectivul principal al acordării acestora, în conformitate cu modalitățile de clasificare și grupare ale legislației comunitare în vigoare, astfel:

¹⁷ publicat în Monitorul Oficial nr. 165 din 17.03.2003

Codul obiectivului	Clasificarea obiectivelor
1.1	Agricultura
1.2	Pescuit
2	Obiective orizontale
2.1	Cercetare-dezvoltare
2.2	Inovare
2.3	Mediul
2.4	Întreprinderi mici și mijlocii
2.5	Comerț, export
2.6	Economisirea energiei
2.7	Salvare
2.8	Restructurare
2.9	Închidere
2.10	Ocuparea forței de muncă
2.11	Formare profesională
2.12	Capital de risc
2.13	Servicii de interes economic general
2.14	Alte obiective
3	Obiective sectoriale (sectoare sensibile)
3.1	Oțel
3.2	Construcții navale
3.3	Fire sintetice
3.4	Auto
3.5	Alte sectoare prelucrătoare
3.6	Cărbune: ajutoare pt. producția curentă
3.7	Cărbune: alte ajutoare
3.8	Transporturi, din care:

3.8.1	- Transport feroviar
3.8.2	- Transport aerian
3.9	Turism
3.10	Servicii financiare
3.11	Alte obiective
4	Obiective regionale
4.1	Zone pentru care au fost elaborate programe naționale de dezvoltare regională, altele decât zonele defavorizate
4.2	Zone defavorizate
5	Cultura și conservarea patrimoniului cultural
6	Ajutoare cu caracter social
7	Ajutoare de stat pentru înlăturarea efectelor cauzate de dezastre naturale

Menționez faptul că, în clasificările comunitare, ajutorul regional este grupat astfel:

– **codul 4.1**

Ajutorul pentru proiecte de dezvoltare a anumitor activități sau a anumitor zone economice, cu condiția să nu fie afectate în mod nefavorabil condițiile de comerț, contrar interesului comunitar, respectiv ajutoare de stat care se încadrează în prevederile art. 87(3)(c) din Tratatul Comunitar.

– **codul 4.2**

Ajutorul pentru zonele prevăzute la art. 87(3)(a), respectiv acele zone ale Uniunii Europene în care nivelul de trai este anormal de scăzut sau șomajul este mare.

Ajutorul de stat acordat pentru dezvoltare regională în România poate fi încadrat în totalitate ca *ajutor acordat în regiuni care se încadrează în prevederile art.87(3)(a)*, dar pentru o analiză mai detaliată a acestuia au fost reflectate distinct zonele defavorizate.

III. Sursele obținerii datelor și metodele de evaluare a elementului de ajutor

Sursele obținerii datelor

Cifrele din Raport sunt exprimate în termenii cheltuielilor efective sau ale veniturilor efective la care statul renunță.

Cifrele sunt exprimate în prețuri curente și prețuri constante 2002 pentru moneda națională și în prețuri curente pentru euro.

Evaluarea în mii lei în prețuri constante 2002 s-a realizat pe baza deflatorului PIB (medie anuală față de media anului precedent) comunicat de Institutul Național de Statistică.

Cursul mediu anual de schimb Leu/Euro utilizat a fost publicat în cadrul Raportului anual al Băncii Naționale a României.

Datele efectiv utilizate pentru prelucrarea informațiilor privind ajutorul de stat sunt următoarele:

	UM	2002	2003	2004	2005	2006
Deflator PIB* anul 2002=100	%	100,00	124,00	142,60	160,00	176,60
Curs de schimb valoare medie anuală *	Leu/Euro	3,125525	3,755587	4,053211	3,623438	3,524500

Astfel, pentru determinarea ajutorului de stat în euro-prețuri curente, s-a raportat ajutorul de stat în lei prețuri curente la cursul de schimb mediu anual al leului în raport cu euro.

Pentru realizarea „Inventarului ajutoarelor de stat” acordate în perioada analizată au fost utilizate actele normative care conțin scheme de ajutor de stat și/sau ajutoare individuale, raportate de furnizorii de ajutor de stat.

Raportările au fost solicitate în configurație standard, conform reglementărilor în vigoare la data redactării raportului¹⁸, separat pentru schemele de ajutor de stat (anexa nr. 1A la procedura de inventariere) și separat pentru ajutoarele individuale (anexa nr. 1B la procedura de inventariere) și au cuprins următoarele elemente:

- titlul schemei;
- baza legală;
- obiectivele acordării ajutorului de stat;
- natura ajutorului de stat;
- originea ajutorului;
- condițiile de acordare a ajutorului;
- beneficiarii alocărilor specifice, în cazul schemelor de ajutor de stat;
- beneficiarul de ajutor, în cazul ajutorului individual;
- sectorul de activitate în care operează beneficiarii de ajutor de stat;
- quantumul sumelor acordate ca ajutor anual, în perioada analizată, pe beneficiar, precum și cumulativ pe ultimii trei ani;
- date privind modul de determinare a ajutorului de stat;

¹⁸ Respectiv ale *Regulamentului Consiliului Concurenței privind procedurile de raportare și monitorizare a ajutoarelor de stat*, publicat în Monitorul Oficial nr. 564 din 01.07.2005

- observații.

Informațiile statistice primite de la Institutul Național de Statistică și Studii Economice conțin:

- produsul intern brut;
- populație, din care salariați – total și pe ramuri ale economiei naționale;
- cursul mediu anual de schimb Leu/Euro.

Totodată, s-a urmărit actualizarea informațiilor din Raportul 2003 – 2005 cu noile informații din prezentul Raport.

Metode de evaluare a elementului de ajutor de stat

Cuquantumul ajutorului de stat a fost determinat conform prevederilor din actele normative prin care s-a instituit o schemă de ajutor de stat sau s-a acordat un ajutor individual, precum și ținându-se cont de legislația secundară, respectiv Regulamentele specifice fiecarui tip de ajutor de stat.

În situația în care nu a fost prevăzută în mod explicit o formulă, identificarea și cuantificarea ajutorului de stat s-a făcut în funcție de natura ajutorului, în concordanță cu prevederile Regulamentului Consiliului Concurenței privind procedurile de raportare și monitorizare a ajutoarelor de stat¹⁹, emis în aplicarea Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, republicată (Anexa nr.1, pct. 4), în vigoare la data redactării raportului.

¹⁹ Publicat în Monitorul Oficial nr. 564 din 01.07.2005

LISTA ACTELOR NORMATIVE

care conțin scheme de ajutor de stat sau ajutoare individuale care au generat efecte în perioada 2004 – 2006

- 1) LEGE nr. 84 din 21 iulie 1992 (actualizată până la data de 21 iunie 2004)** privind regimul zonelor libere, modificată prin Legea nr. 244 din 9 iunie 2004, dispozițiile referitoare la impozitul pe profit prevăzute la art. 14 au fost abrogate prin Legea nr. 414 din 26 iunie 2002;
- 2) HOTĂRÂRE nr. 494 din 27 august 1992** privind aprobarea realizării obiectivului de investiții "Extinderea stației de epurare. etapa a II-a" la Societatea Comercială "Antibiotice - S.A Iași, județul Iași;
- 3) HOTĂRÂREA nr. 179 din 24 aprilie 1993** cu privire la stabilirea prețurilor și tarifelor la unele produse și servicii destinate populației, în condițiile eliminării subvențiilor de la bugetul de stat, abrogată de Hotărârea nr. 711 din 12 iulie 2005;
- 4) HOTĂRÂREA nr. 209 din 16 mai 1994** privind aprobarea etapizării lucrărilor și a indicatorilor aferenți etapei I de execuție la obiectivul de investiții "Instalație pentru producerea lingourilor de zirconiu și titan" la Regia Autonomă "Zirom" Giurgiu, modificată prin Hotărârea nr. 162 din 3 februarie 2006;
- 5) LEGE nr. 71 din 16 iulie 1994** privind acordarea unor facilități suplimentare față de Legea nr. 35/1991, republicată, pentru atragerea de investitori străini în industrie, cu modificările și completările ulterioare;

- 6) HOTĂRÂRE nr. 511 din 5 august 1994** privind adoptarea unor măsuri pentru prevenirea și combaterea poluării mediului de către societățile comerciale din a căror activitate rezultă unele deșeuri poluante;
- 7) LEGE nr. 134 din 29 decembrie 1995 (actualizată până la 11 februarie 2004)** - legea petrolului, cu modificările și completările ulterioare, completată și modificată prin Ordonanța de urgență nr. 47 din 11 aprilie 2002, abrogată de Legea nr. 238 din 7 iunie 2004;
- 8) LEGE nr. 114 din 11 octombrie 1996** – legea locuinței (republicată);
- 9) ORDONANȚĂ nr. 27 din 5 august 1996** privind acordarea de facilități persoanelor care domiciliază sau lucrează în unele localități din Munții Apuseni și în Rezervația Biosferei "Delta Dunării", modificată și completată prin Legea nr. 96 din 10 iunie 1997, modificată prin art. 38 și art. 284 din Legea nr. 571 din 22 decembrie 2003;
- 10) HOTĂRÂRE nr. 398 din 4 august 1997** privind trecerea unor regii autonome aeroportuare de sub autoritatea Ministerului Transporturilor sub autoritatea consiliilor județene, modificată prin Hotărârea nr. 594 din 27 iulie 1999 privind salarizarea personalului din regiile autonome aeroportuare cu specific deosebit care își desfășoară activitatea sub autoritatea consiliilor județene, în conformitate cu prevederile Hotărârilor nr. 398/1997, și prin Hotărârea nr. 1004 din 26 octombrie 2000;
- 11) HOTĂRÂRE nr. 668 din 24 octombrie 1997** privind acordarea garanției statului în favoarea Societății Comerciale „Compania Națională de Transporturi Aeriene Române TAROM” - S.A.;
- 12) ORDONANȚĂ nr. 37 din 27 august 1997** pentru ratificarea Acordului de împrumut - Programul de dezvoltare a utilităților municipale, etapa a II-a,

dintre România și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, semnat la București la 4 august 1997, aprobată prin Legea nr. 186 din 12 noiembrie 1997;

13) ORDONANȚĂ nr. 38 din 27 august 1997 pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre România și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru finanțarea "Proiectului privind conservarea energiei termice", semnat la Londra la 13 aprilie 1997, aprobată prin Legea nr. 205 din 4 decembrie 1997;

14) ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 73 din 6 noiembrie 1997 privind asigurarea și creditarea stocurilor de aprovizionare pentru perioada de toamnă-iarnă, destinate localităților izolate din Delta Dunării, aprobată prin Legea nr. 80 din 13 aprilie 1998, modificată prin Ordonanța de urgență nr. 128 din 9 decembrie 2004;

15) LEGE nr. 61 din 4 martie 1998 privind minele, abrogată de Legea minelor nr. 85 din 18 martie 2003;

16) LEGE nr. 163 din 30 iulie 1998 pentru ratificarea Memorandumului de înțelegere - Program de cooperare economică dintre Guvernul României și Guvernul Olandei, semnat la Haga la 5 martie 1998;

17) HOTĂRÂRE Nr. 557 din 3 septembrie 1998 privind acordarea garanției statului pentru creditele externe contractate de Societatea Comercială "Compania Națională de Transporturi Aeriene Române - TAROM" - S.A.;

18) HOTĂRÂRE nr. 816 din 19 noiembrie 1998 privind conservarea și închiderea definitivă a unor mine și cariere;

19) ORDONANȚĂ nr. 116 din 27 august 1998 privind instituirea regimului special pentru activitatea de transport maritim internațional, aprobată prin Legea nr. 231 din 1 iunie 2004, modificată prin art. 161 din Legea nr. 571/2003, lit. a)-d) ale alin. (2) al art. 5 din Ordonanța nr. 116/1998 se abrogă conform Ordonanței nr. 94 din 26 august 2004;

20) ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 24 din 30 septembrie 1998 privind regimul zonelor defavorizate, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20 din 15 ianuarie 1999 (**actualizată până la data de 11 iunie 2004**), modificată de Ordonanța nr. 94 din 26 august 2004, republicată;

21) LEGE nr. 133 din 20 iulie 1999 privind stimularea întreprinzătorilor privați pentru înființarea și dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii, cu modificările și completările ulterioare, abrogată de Legea nr. 346 din 14 iulie 2004;

22) HOTĂRÂRE nr. 311 din 15 aprilie 1999 pentru aprobarea Listei cuprinzând subvențiile unitare pentru produsele din industria cărbunelui, minereurilor feroase, neferoase, radioactive, rare și nemetalifere care se subvenționează de la bugetul de stat în anul 1999 și a Normelor metodologice privind acordarea, utilizarea și controlul subvențiilor pentru produsele din industria cărbunelui, minereurilor feroase, neferoase, radioactive, rare și nemetalifere, precum și ale transferurilor destinate acțiunilor de protecție socială a personalului din acest domeniu, cu modificările ulterioare, modificată prin Hotărârea nr. 831 din 12 octombrie 1999 și Hotărârea nr. 1.060 din 28 decembrie 1999;

23) HOTĂRÂRE nr. 445 din 3 iunie 1999 privind acordarea de facilități și condițiile de realizare a investiției la Societatea Comercială "Automobile Dacia" - S.A cu modificările ulterioare în temeiul prevederilor art. 3 și 6 din

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 67/1999 privind unele măsuri pentru dezvoltarea activității economice, modificată de art. 161 din Legea nr. 571 din 22 decembrie 2003;

24) HOTĂRÂRE nr. 652 din 12 august 1999 pentru completarea art. 2 din Hotărârea nr. 474/1997 privind unele măsuri pentru creșterea gradului de siguranță în funcționare și a puterii instalate la Centrala Hidroenergetică Porțile de Fier I;

25) ORDONANȚĂ nr. 60 din 24 august 1999 pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre România, Banca Europeană de Investiții și Societatea Comercială de Transport cu Metroul București "Metrorex" - S.A. (fosta Regie Autonomă de Exploatare a Metroului București - Metrorex) privind finanțarea Proiectului de modernizare a metroului din București, semnat la Luxembourg și București la 8 și respectiv, 9 iunie 1999, aprobată prin Legea nr. 15 din 6 martie 2000;

26) ORDONANȚĂ nr. 97 din 30 august 1999 privind garantarea furnizării de servicii publice în transporturile rutiere și pe căile navigabile interioare, republicată în anul 2002;

27) ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 73 din 24 mai 1999 pentru aprobarea continuării lucrărilor și a finanțării obiectivului de investiții "Dezvoltarea și modernizarea Aeroportului Internațional București-Otopeni" și pentru aprobarea garantării unui credit în favoarea Companiei Naționale "Aeroportul Internațional București-Otopeni" - S.A. aprobată prin Legea nr. 21 din 27 martie 2000, abrogată de art. 298, pct. 31 din Legea nr. 571 din 22 decembrie 2003;

28) ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 162 din 28 octombrie 1999 privind instituirea prețului național de referință pentru energia termică furnizată populației prin sisteme centralizate, precum și pentru acordarea de ajutoare bănești pentru categoriile defavorizate ale populației, aprobată și modificată prin Legea nr. 328 din 27 mai 2002, abrogată de Legea nr. 325 din 14 iulie 2006;

29) ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 173 din 5 noiembrie 1999 privind suportarea de la bugetul de stat a cheltuielilor de ecologizare a procesului de reciclare a deșeurilor și subproduselor plumboase, rezultate din obținerea plumbului decuprat, aprobată prin Legea nr. 99 din 26 martie 2001;

30) LEGE nr. 96 din 2 iunie 2000 privind organizarea și funcționarea Băncii de Export-Import a României EXIMBANK - S.A. și instrumentele specifice de susținere a comerțului exterior, republicată în anul 2005;

31) ORDONANȚĂ nr. 7 din 21 ianuarie 2000 privind ratificarea Contractului de finanțare dintre România și Banca Europeană de Investiții și Compania Națională de Transporturi Aeriene Române - TAROM - S.A. pentru finanțarea Proiectului de reînnoire a flotei TAROM, semnat la București la 24 decembrie 1999 și la Luxemburg la 27 decembrie 1999, aprobată prin Legea nr. 140 din 24 iulie 2000;

32) ORDONANȚĂ nr. 108 din 31 august 2000 pentru aprobarea exceptării de la plata impozitului pe profit aferent veniturilor proprii ale Companiei Naționale "Aeroportul Internațional București-Otopeni" - S.A., destinate acoperirii cheltuielilor de investiții și a avansului pentru modernizarea Aeroportului Internațional București-Otopeni și a celor pentru rambursarea creditelor externe contractate, potrivit legii, cu această destinație, cu modificările ulterioare, aprobată prin Legea nr. 361 din 1 iulie 2001;

33) ORDONANȚĂ nr. 126 din 31 august 2000 privind continuarea realizării Unității 2 din cadrul obiectivului de investiții "Centrala Nuclearoelectrică Cernavodă - 5 x 700 MWe", aprobată prin Legea nr. 335 din 6 iulie 2001, modificată prin Legea nr. 157 din 10 aprilie 2002, - alineatele (1) și (2) ale articolului 6 și articolul 8 abrogate prin Legea nr. 571 din 22 decembrie 2003 art. 298 pct. 23;

34) ORDONANȚA nr. 131 din 31 august 2000 privind instituirea unor măsuri pentru facilitarea exploatării porturilor – republicare, aprobată cu modificări și completări de Legea nr. 99 din 5 martie 2002, art 7 abrogat de Legea nr. 241 din 12 iulie 2007;

35) ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 189 din 9 noiembrie 2000 privind stingerea unor obligații bugetare, aprobată de Legea nr. 499 din 4 octombrie 2001, abrogată parțial de art. VIII din Ordonanța nr. 29 din 29 ianuarie 2004;

36) ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 247 din 30 noiembrie 2000 privind scutirea de la plata taxelor vamale a importurilor necesare pentru "Reparația capitală cu modernizare pentru creșterea siguranței și capacității Centralei Hidroelectrice Porțile de Fier I", completată și modificată prin Ordonanța nr. 56 din 30 august 2001, aprobată prin Legea nr. 251 din 16 mai 2001, modificată prin art. 161 alin. (7) lit. d) din Legea nr. 571 din 22 decembrie 2003;

37) LEGE nr. 215 din 23 aprilie 2001 a administrației publice locale – republicare;

38) LEGE nr. 332 din 29 iunie 2001 (actualizată) privind promovarea investițiilor directe cu impact semnificativ în economie, modificată și abrogată parțial de Legea nr. 571 din 22 decembrie 2003;

39) HOTĂRÂRE nr. 1116 din 9 noiembrie 2001 privind aprobarea structurii, indicatorilor și fondurilor aferente programelor care se experimentează și se finanțează din bugetul Ministerului Dezvoltării și Prognozei în anul 2001, modificată de Hotărârea nr. 917 din 22 august 2002;

40) HOTĂRÂRE nr. 1171 din 21 noiembrie 2001 privind acordarea unor înlesniri la plata obligațiilor restante provenind din creanțe bugetare administrate de Ministerul Muncii și Solidarității Sociale;

41) ORDONANȚĂ nr. 65 din 30 august 2001 privind constituirea și funcționarea parcurilor industriale, aprobată de Legea nr. 490 din 11 iulie 2002, literele b) și c) ale articolului 7 abrogate de Legea nr. 571 din 22 decembrie 2003;

42) ORDONANȚĂ nr. 86 din 30 august 2001 privind serviciile de transport public local de călători, aprobată cu modificări și completări de Legea nr. 284 din 15 mai 2002, abrogată de Legea nr. 92 din 10 aprilie 2007;

43) ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 115 din 20 septembrie 2001 privind reglementarea unor măsuri de asigurare a fondurilor necesare în vederea furnizării energiei termice și a gazelor naturale pentru populație, aprobată prin Legea nr. 84 din 26 februarie 2002, art. 3 abrogat de art. 10 din Ordonanța nr. 36 din 2 august 2006;

44) ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 119 din 27 septembrie 2001 privind unele măsuri pentru privatizarea Societății Comerciale Combinatul Siderurgic "Sidex" - S.A. Galați cu modificările și completările ulterioare, modificată de art. 161 din Legea nr. 571 din 22 decembrie 2003, aprobată cu modificări și completări de Legea nr. 122 din 5 mai 2005;

45) ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 126 din 11 octombrie 2001 privind stingerea obligațiilor bugetare ale agenților economici din sectorul producției de apărare, din patrimoniul cărora se constituie parcuri industriale, aprobată prin Legea nr. 50 din 16 ianuarie 2002;

46) LEGE nr. 76 din 16 ianuarie 2002 (actualizată până la data de 20 mai 2004) privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, modificată prin Legea nr. 107 din 07 aprilie 2004, Legea nr. 580 din 14 decembrie 2004 și Ordonanța de urgență nr. 144 din 18 octombrie 2005, modificată și de Ordonanța de Urgență nr. 91 din 26 septembrie 2007;

47) LEGE nr. 137 din 28 martie 2002 (actualizată până la data de 28 mai 2004) privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării cu modificările și completările ulterioare, art. 18 și 18¹ din lege și art. II din Legea nr. 191/2004 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 36/2004 pentru modificarea și completarea Legii nr. 137/2002 sunt abrogate de Ordonanța de urgență nr. 26 din 31 martie 2005;

48) LEGE nr. 290 din 15 mai 2002 privind organizarea și funcționarea unităților de cercetare-dezvoltare din domeniile agriculturii, silviculturii, industriei alimentare și a Academiei de Științe Agricole și Silvicultură "Gheorghe Ionescu-Șișești", cu modificările și completările ulterioare, art 16 abrogat de Legea nr. 241 din 12 iulie 2007;

49) LEGE nr. 630 din 9 decembrie 2002 privind cinematografia, cu modificările și completările ulterioare, abrogată de Ordonanța nr. 39 din 14 iulie 2005;

50) HOTĂRÂRE nr. 557 din 30 mai 2002 privind garantarea de către Ministerul Finanțelor Publice a unor credite externe pentru Societatea

Națională de Transport Feroviar de Călători "C.F.R. Călători" - S.A., modificată prin Hotărârea nr. 937 din 29 august 2002 și Hotărârea nr. 96 din 29 ianuarie 2004;

51) HOTĂRÂRE nr. 607 din 13 iunie 2002 privind acordarea garanției statului pentru creditele contractate de Societatea Comercială "Compania Națională de Transporturi Aeriene Române - TAROM" - S.A.;

52) HOTĂRÂRE nr. 1.527 din 18 decembrie 2002 privind aprobarea bugetelor de venituri și cheltuieli pe anul 2003 pentru companiile, societățile naționale și societățile comerciale aflate sub autoritatea sau în coordonarea Ministerului Industriei și Resurselor, precum și a transferurilor pentru societățile comerciale, modificată prin Hotărârile nr. 213, 397, 569, 657, 691, 875, 918, 1053, 1067, 1350, 1475/2003 și Hotărârea nr. 416/2004;

53) ORDONANȚĂ nr. 72 din 29 august 2002 privind unele măsuri pentru finalizarea procesului de privatizare a Societății Comerciale "Șantierul Naval" - S.A. Constanța, aprobată prin Legea nr. 33 din 13 ianuarie 2003, completată de art. 52 din Ordonanța de urgență nr. 26 din 29 aprilie 2004;

54) ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 40 din 28 martie 2002 pentru recuperarea arieratelor bugetare, aprobată prin Legea nr. 491 din 11 iulie 2002, cu modificările și completările ulterioare, completată de art. X din Ordonanța nr. 29 din 29 ianuarie 2004, abrogată de Ordonanța de urgență nr. 26 din 31 martie 2005;

55) ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 57 din 16 mai 2002 pentru recuperarea arieratelor către principalii furnizori de resurse energetice și apă, aprobată de Legea nr. 639 din 7 decembrie 2002;

56) ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 78 din 13 iunie 2002 privind asigurarea condițiilor de funcționare a centralelor termice și electrice de termoficare aflate în administrarea consiliilor județene și locale, aprobată cu modificări și completări de Legea nr. 643 din 7 decembrie 2002;

57) ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 120 din 25 septembrie 2002 privind aprobarea Sistemului de susținere și promovare a exportului cu finanțare de la bugetul de stat^{*)} – republicată;

58) LEGE nr. 85 din 18 martie 2003 - legea minelor, modificată de Legea nr. 237 din 7 iunie 2004, Legea nr. 284 din 11 octombrie 2005 și de Ordonanța de Urgență nr. 101 din 4 octombrie 2007;

59) LEGE nr. 324 din 8 iulie 2003 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, modificată de Ordonanța de Urgență nr. 88 din 20 noiembrie 2006;

60) LEGE nr. 371 din 19 septembrie 2003 pentru ratificarea Memorandumului de finanțare dintre Guvernul României și Comisia Europeană privind asistența financiară nerambursabilă acordată prin Instrumentul pentru Politici Structurale de Preaderare pentru măsura "Îmbunătățirea sistemelor de alimentare cu apă potabilă, colectare a apelor uzate și a stației de epurare în municipiul Satu Mare, Regiunea de Nord-Vest, România", semnat la Bruxelles la 13 decembrie 2002 și la București la 31 martie 2003, modificată de Ordonanța nr. 26 din 29 ianuarie 2004;

61) LEGE nr. 507 din 28 noiembrie 2003 - a bugetului de stat pe anul 2004;

62) LEGE nr. 571 din 22 decembrie 2003 privind codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, modificată prin Legea nr. 343 din 17 iulie 2006;

63) HOTĂRÂRE nr. 322 din 20 martie 2003 privind aprobarea structurii, indicatorilor și fondurilor aferente subprogramului "Dezvoltarea orașelor prin stimularea activităților întreprinderilor mici și mijlocii" care se finanțează de la bugetul de stat pe anul 2003 prin bugetul Ministerului Dezvoltării și Prognozei în cadrul programelor regionale specifice, modificată și completată de Hotărârea nr. 1652 din 7 octombrie 2004;

64) HOTĂRÂRE nr. 1.180 din 2 octombrie 2003 privind aprobarea metodologiei de scutire a unităților protejate de la plata taxelor vamale pentru unele categorii de importuri;

65) HOTĂRÂRE nr. 1305 din 13 noiembrie 2003 privind contractarea de către Societatea Comercială "Compania Națională de Transporturi Aeriene Române - TAROM" - S.A. a unor credite externe, garantate de către Ministerul Finanțelor Publice, necesare pentru achiziționarea a patru aeronave tip Airbus A 318, modificată și completată de Hotărârea nr. 599 din 21 aprilie 2004 și de Hotărârea nr. 1331 din 31 octombrie 2007;

66) HOTĂRÂRE nr. 1312 din 13 noiembrie 2003 privind unele măsuri pentru execuția lucrărilor de extindere a CET București Vest cu capacități noi, de cogenerare, în tehnologie modernă, modificată de Hotărârea nr. 2062 din 24 noiembrie 2004;

67) HOTĂRÂRE nr. 1455 din 11 decembrie 2003 pentru scutirea la plată a obligațiilor către bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate și bugetul asigurărilor

pentru șomaj pentru exercițiul financiar al anului 2003 ale unor agenți economici aflați sub autoritatea Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului;

68) HOTĂRÂRE nr. 1.525 din 18 decembrie 2003 privind aprobarea Listei agenților economici care beneficiază de schema de ajutor de stat prevăzută de art. 33 alin. (1) din Ordonanța nr. 87/2003 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2003, precum și a plafoanelor până la care se acordă ajutorul de stat;

69) ORDONANȚĂ nr. 50 din 29 iulie 2003 pentru ratificarea Memorandumului de finanțare dintre Guvernul României și Comisia Europeană referitor la Programul național PHARE 2002 (2002/000-586.01 - 2002/000-586.06), semnat la București la 11 decembrie 2002, aprobată prin Legea nr. 434 din 27 octombrie 2003;

70) ORDONANȚĂ nr. 59 din 22 august 2003 privind unele categorii de bunuri scutite de la plata datoriei vamale, aprobată prin Legea nr. 545 din 18 decembrie 2003;

71) ORDONANȚĂ nr. 87 din 28 august 2003 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2003, aprobată prin Legea nr. 500 din 26 noiembrie 2003;

72) ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 8 din 27 februarie 2003 privind stimularea procesului de restructurare, reorganizare și privatizare a unor societăți naționale, companii naționale și societăți comerciale cu capital majoritar de stat, aprobată cu modificări și completări de Legea nr. 569 din 22 decembrie 2003, art. 13 și 14 sunt abrogate de Ordonanța de urgență nr. 26 din 31 martie 2005;

73) ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 114 din 24 octombrie 2003 privind privatizarea Societății Comerciale "ARO" - S.A. Câmpulung Muscel, aprobată cu modificări și completări de Legea nr. 517 din 23 noiembrie 2004;

74) ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 115 din 24 octombrie 2003 privind privatizarea Societății Comerciale "Roman" - S.A. Brașov și constituirea parcului industrial pe platforma Societății Comerciale "Roman" - S.A., cu modificările și completările ulterioare, aprobată de Legea nr. 560 din 7 decembrie 2004, modificată de Legea nr. 507 din 17 noiembrie 2004;

75) ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 116 din 24 octombrie 2003 privind privatizarea Societății Comerciale "Siderurgica" - S.A. Hunedoara, aprobată de Legea nr. 270 din 16 iunie 2004, modificată de Ordonanța nr. 50 din 15 iulie 2004;

76) LEGE nr. 190 din 24 mai 2004 privind stimularea privatizării și dezvoltării societăților comerciale din domeniul agriculturii, modificată și completată de Ordonanța nr. 94 din 26 august 2004, art. 1, 2, art. 4 - 10 și art. 12 – 14 sunt abrogate de Ordonanța de urgență nr. 26 din 31 martie 2005;

77) LEGE nr. 230 din 1 iunie 2004 privind aprobarea Ordonanței nr. 38/2004 pentru modificarea Ordonanței nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, completată și modificată de Ordonanța nr. 94 din 26 august 2004, art. II abrogat de Ordonanța de urgență nr. 26 din 31 martie 2005;

78) LEGE nr. 347 din 14 iulie 2004 a muntelui, modificată și completată de Legea nr. 343 din 17 iulie 2006;

79) LEGE nr. 511 din 22 noiembrie 2004 - bugetului de stat pe anul 2005 cu modificările și completările ulterioare;

80) HOTĂRÂRE nr. 341 din 18 martie 2004 privind refinanțarea împrumutului contractat de Societatea Comercială de Producere a Energiei Electrice și Termice "Termoelectrica" - S.A. București în baza Hotărârii nr. 250/2001 privind garantarea de către Ministerul Finanțelor Publice a unui împrumut extern contractat de Societatea Comercială "Termoelectrica" - S.A. sub forma unei emisiuni de obligațiuni denominate în euro pe piața externă de capital;

81) HOTĂRÂRE nr. 484 din 1 aprilie 2004 privind aprobarea Listei agenților economici care beneficiază de schema de ajutor de stat prevăzută la art. 22 din Legea bugetului de stat pe anul 2004 nr. 507/2003, precum și a plafoanelor până la care se acordă ajutorul de stat, în completare Ordin MEC nr. 700 din 8 octombrie 2004 și 51 din 15 februarie 2005;

82) HOTĂRÂRE nr. 1.273 din 13 august 2004 privind aprobarea Listei cuprinzând echipamentele pentru protecția mediului, achiziționate în cadrul proiectului "Reabilitarea grupului nr. 4 de 150 MW din CET Paroșeni", scutite de la plata taxelor vamale și a taxei pe valoarea adăugată;

83) HOTĂRÂRE nr. 1307 din 19 august 2004 privind aprobarea structurii, indicatorilor și fondurilor aferente subprogramului "Investiții în turism", care se finanțează de la bugetul de stat prin bugetele Ministerului Integrării Europene pe anii 2004 și 2005 în cadrul programelor regionale specifice, modificată prin Hotărârea nr.1652 din 7 octombrie 2004;

84) HOTĂRÂRE nr. 1.367 din 26 august 2004 privind garantarea de către Ministerul Finanțelor Publice a unor împrumuturi externe în valoare totală de maximum 215 milioane dolari S.U.A. ce urmează a se contracta de către Societatea Comercială de Distribuție a Gazelor Naturale "Distrigaz Sud" - S.A. București, Societatea Comercială de Distribuție a Gazelor Naturale "Distrigaz

Nord" - S.A. Târgu Mureș, Societatea Comercială "Electrocentrale" - S.A. București și agenții economici ai autorităților administrației publice locale, producători de energie termică, pentru plata achizițiilor de gaze naturale, păcură, resurse energetice, hidrocarburi și cărbune, necesare în vederea funcționării Sistemului național de gaze naturale și realizării Programului de iarnă octombrie 2004 - martie 2005, modificată prin Hotărârea nr. 1794 din 28 octombrie 2004;

85) HOTĂRÂRE nr. 1.461 din 9 septembrie 2004 privind aprobarea Programului pentru sprijinirea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii prin fonduri în limita sumelor plătite pentru impozitul pe profitul reinvestit;

86) HOTĂRÂRE nr. 1900 din 4 noiembrie 2004 privind compatibilizarea ajutoarelor de stat existente, acordate în temeiul Legii nr. 84/1992 privind regimul zonelor libere;

87) ORDONANȚĂ nr. 94 din 26 august 2004 privind reglementarea unor măsuri financiare, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 507 din 17 noiembrie 2004, art 12-23 abrogate de Ordonanța nr. 7 din 24 ianuarie 2007;

88) ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 16 din 1 aprilie 2004 pentru finalizarea privatizării Societății Comerciale "Combinatul Siderurgic Reșița" - S.A. Reșița, aprobată de Legea nr. 387 din 28 septembrie 2004, modificată de Ordonanța nr. 50 din 15 iulie 2004;

89) ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 26 din 29 aprilie 2004 privind unele măsuri pentru finalizarea privatizării societăților comerciale aflate în portofoliul Autorității pentru Privatizare și Administrarea Participațiilor Statului și

consolidarea unor privatizări, cu modificările și completările ulterioare, aprobată de Legea nr. 442 din 28 octombrie 2004;

90) ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 37 din 19 mai 2004 privind măsuri de diminuare a arieratelor din economie, aprobată de Legea nr. 358 din 8 septembrie 2004, modificată și completată de Ordonanța nr. 94 din 26 august 2004 și Legea nr. 507 din 17 noiembrie 2004;

91) ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 48 din 15 iunie 2004 pentru adoptarea unor măsuri privind furnizarea energiei termice populației, pentru încălzirea locuinței și prepararea apei calde de consum, prin sisteme publice centralizate de alimentare cu energie termică, aprobată cu modificări și completări de Legea nr. 430 din 25 octombrie 2004, modificată de Legea nr. 228 din 7 iunie 2006;

92) ORDIN nr. 51 din 16 februarie 2004 privind aprobarea Procedurii de implementare a Programului pentru informarea și educarea comercianților pe anul 2004;

93) ORDIN nr. 52 din 18 februarie 2004 pentru aprobarea Procedurii de implementare a Programului național multianual pe perioada 2002-2005 de susținere a investițiilor realizate de către întreprinderi nou-înființate și microîntreprinderi, precum și a investițiilor de modernizare/retehnologizare a întreprinderilor mici și mijlocii;

94) ORDIN nr. 54 din 19 februarie 2004 pentru aprobarea Procedurii de implementare a Programului național multianual pe perioada 2002-2005 de sprijinire a întreprinderilor mici și mijlocii în dezvoltarea exportului;

- 95) ORDIN nr. 56 din 20 februarie 2004** privind aprobarea Procedurii de implementare a Programului național pentru susținerea meșteșugurilor și artizanatului pe anul 2004;
- 96) LEGE nr. 379 din 15 decembrie 2005** a bugetului de stat pe anul 2006, cu modificările și completările ulterioare;
- 97) HOTĂRÂRE nr. 144 din 28 februarie 2005** privind aprobarea bugetelor de venituri și cheltuieli pe anul 2005 pentru companiile, societățile naționale și societățile comerciale aflate sub autoritatea sau în coordonarea Ministerului Economiei și Comerțului, precum și a transferurilor pentru societățile comerciale, modificata de Hotărârile nr. 221, 554, 1147, 1404, 1746, 1848/2005;
- 98) HOTĂRÂRE nr. 368 din 28 aprilie 2005** privind aprobarea Programului Cercetare de Excelență – CEEX, modificată prin Hotărârea nr. 1077 din 15 septembrie 2005;
- 99) HOTĂRÂRE nr. 639 din 29 iunie 2005** privind garantarea de către Ministerul Finanțelor Publice a unui împrumut extern în valoare de maximum 7.203.215 euro, contractat de Societatea Comercială "Compania de Apă Someș" - S.A. de la Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, pentru finanțarea obiectivului de investiții "Reabilitarea sistemului de alimentare cu apă în localități urbane din Bazinul hidrografic Someș-Tisa";
- 100) HOTĂRÂRE nr. 1320 din 27 octombrie 2005** pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 763/2005 privind aprobarea Programului de iarnă în domeniul energetic pentru perioada octombrie 2005 - martie 2006;

101) HOTĂRÂRE nr. 1862 din 22 decembrie 2005 pentru aprobarea proiectului "Incinerarea deșeurilor periculoase și sterilizarea deșeurilor provenite din activități medicale";

102) ORDONANȚĂ nr. 39 din 14 iulie 2005 privind cinematografia, aprobată prin Legea nr. 328 din 14 iulie 2006, modificată și completată de Ordonanța de Urgență nr. 97 din 6 decembrie 2006, aprobată de Legea nr. 145 din 21 mai 2007;

103) ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 26 din 31 martie 2005 privind abrogarea dispozițiilor legale referitoare la acordarea înlesnirilor la plata obligațiilor bugetare restante, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 244 din 15 iulie 2005;

104) ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 66 din 29 iunie 2005 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2005, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 353 din 2 decembrie 2005;

105) ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 92 din 14 iulie 2005 pentru modificarea art. 15 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 116/2003 privind privatizarea Societății Comerciale "Siderurgica" - S.A. Hunedoara aprobată cu modificări prin Legea nr. 259 din 28 septembrie 2005;

106) ORDIN nr. 79 din 21 aprilie 2005 al președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie privind aprobarea Procedurii de implementare a Programului pentru sprijinirea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii prin fonduri în limita sumelor plătite pentru impozitul pe profitul reinvestit modificat și completat de Ordinul nr. 129 din 18 iulie 2005;

107) LEGE nr. 266 din 29 iunie 2006 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 28/2006 privind reglementarea unor măsuri financiar-fiscale;

108) HOTĂRÂRE nr. 49 din 12 ianuarie 2006 pentru aprobarea, pentru anul 2006, a Listei operatorilor economici aflați sub autoritatea sau în coordonarea Ministerului Economiei și Comerțului, care beneficiază de prevederile art. 10 alin. (7) din Legea bugetului de stat pe anul 2006 nr. 379/2005, a subvențiilor pe produse și a subvențiilor privind protecția socială acordate companiilor, societăților naționale și societăților comerciale din sectorul minier, a subvențiilor pentru acțiuni de ecologizare pentru Societatea Comercială "Romplumb" - S.A. Baia Mare, precum și a cheltuielilor de procesare pentru obținerea a 1 kg de octoxid de uraniu prin reprocesarea concentratelor tehnice neconforme, cu modificările și completările ulterioare;

109) ORDONANȚĂ nr. 36 din 2 august 2006 privind instituirea prețurilor locale de referință pentru energia termică furnizată populației prin sisteme centralizate, aprobată cu modificări și completări de Legea nr. 483 din 19 decembrie 2006;

110) ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 8 din 16 februarie 2006 privind aprobarea unor măsuri financiare pentru operatorii economici de sub autoritatea Ministerului Economiei și Comerțului pe anul 2005, aprobată prin Legea nr. 504 din 28 decembrie 2006;

111) ORDIN nr. 52 din 14 februarie 2006 al președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie privind aprobarea Procedurii de implementare a Programului național multianual pe perioada 2006-2009 de sprijinire a întreprinderilor mici și mijlocii în dezvoltarea exportului;

112) ORDIN nr. 53 din 14 februarie 2006 al președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie privind aprobarea Procedurii de implementare a Programului național multianual pe perioada 2006-2009 pentru susținerea meșteșugurilor și artizanatului, modificat de Ordinul nr. 169 din 15 mai 2006;

113) ORDIN nr. 54 din 14 februarie 2006 al președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie privind aprobarea Procedurii de implementare a Programului de dezvoltare și modernizare a activităților de comercializare a produselor și serviciilor de piață, modificat de Ordinul nr. 131 din 14 aprilie 2006 și de Ordinul nr. 171 din 17 mai 2006;

114) ORDIN nr. 56 din 14 februarie 2006 al președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie privind aprobarea Procedurii de implementare a Programului pentru informarea și educarea comercianților, modificat de Ordinul nr. 173 din 17 mai 2006;

115) ORDIN nr. 64 din 22 februarie 2006 al președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie privind aprobarea Procedurii de implementare a Programului pentru sprijinirea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii prin fonduri în limita sumelor plătite pentru profitul brut reinvestit modificat prin Ordinul nr. 101 și 172 din 17 mai 2006;

116) ORDIN nr. 65 din 20 martie 2006 al președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare pentru modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 47/2006 privind regimul de identificare a suinelor în vederea acordării subvențiilor, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 1.853/2005 privind

sprijinul direct al statului prin acordarea de subvenții, în anul 2006, producătorilor agricoli din sectorul animalier și din sectorul piscicol;

117) ORDIN nr. 85 din 6 martie 2006 al președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie privind aprobarea Procedurii de implementare a Programului național multianual pe perioada 2002-2006 de susținere a investițiilor realizate de către întreprinderi nou-înființate și microîntreprinderi, precum și a investițiilor de modernizare/retehnologizare a întreprinderilor mici și mijlocii;

118) ORDIN nr. 101 din 22 martie 2006 al președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie privind modificarea Procedurii de implementare a Programului pentru sprijinirea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii prin fonduri în limita sumelor plătite pentru profitul brut reinvestit, aprobată prin Ordinul președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie nr. 64/2006, modificat de Ordinul nr. 172 din 17 mai 2006;

119) ORDIN nr. 173 din 17 mai 2006 al președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie privind modificarea Procedurii de implementare a Programului pentru informarea și educarea comercianților, aprobată prin Ordinul președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie nr. 56/2006;

120) HOTĂRÂREA CONSILIULUI LOCAL al municipiului Targu-Mureș nr. 222/2003 privind aprobarea de către Consiliul Local al municipiului Targu-Mureș a contractului de garanție și asistență la proiectul între Municipiul Tărgu-Mureș si BERD;

121) HOTĂRÂREA CONSILIULUI LOCAL al municipiului Bacău nr. 228/2004 pentru aprobarea de către Consiliul Local Bacău a contractului de garanție și asistență la proiectul între Municipiul Bacău și BERD;

122) HOTĂRÂREA CONSILIULUI LOCAL al municipiului Focșani nr. 231/2005 privind aprobarea garantării cu suma de 600.000 mii lei a unui împrumut intern contractat de Compania de Utilități Publice R.A. Focșani;

123) HOTĂRÂREA CONSILIULUI LOCAL al municipiului Galați nr. 604/2005 privind stabilirea redevenței pe anul 2006 datorată de Societatea Comercială Apaterm – S.A. Galați pentru concesiunea bunurilor care aparțin domeniului public al municipiului Galați;

ANEXA STATISTICĂ – SITUAȚII CENTRALIZATOARE